

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Infelix Ausztria.

Budapest, november 5.

Ausztria szerencséje valamikor közmondásos volt, régen, amikor apró tartomány rangjáról úgy növekedett világbirodalom, mint a havas hegyoldalon lesikló hógörgeteg. Hol itt, hol ott ragadt hozzá egy földdarab, csip-csup ország, később nagyobb birodalom. Sohasem a fegyver, a hódítás jogán, vagy a csatlakozó népek önkéntes vonzalmából, hanem mindig új családi összeköttetések, beházasodások útján. „Tu felix Ausztria nube!” — tanácsolta akkor egy közönségesé vált szólásmód. „Te szerencsés Ausztria házasodj!” Amit nagy uralkodók nehéz háborúk útján nem tudtak megszerezni, azt az osztrák ház burokban született sarjai hozományképen szépen összegyűjtögették.

Fortuna szekere azonban irányt változtatott. Az történt, aminek történnie kellett. Miután a napoleoni háború erőszakos vajadásából megszületve, a nemzeti eszme erejét kezdte éreztetni Európában, Ausztria szakadozni kezdett. Egyik darab hozományföld a másik után vált el tőle. Ugyanaz az erő, amelyik a többi európai államot szívosabbá, erősebbé tette, amelyik összekalapálta a német egységet és az olasz egységet, az ausztriai házat uraló zagyva népkonglomera-

tumot meglazította. Felix Ausztriából infelix Ausztria lett, hatalmas világbirodalomról szétszűllő ország. S a váltakozó kormányok élén ma egyik osztrák politikus a másik után öröklődik meg abban a nehéz, meddő fáradozásban, hogy a széthúzó birodalomrészeket legalább még ideig-óráig együtt tartsa.

A mai válságos napok azt mutatják, hogy báró Beck Vladimír osztrák miniszterelnök ereje is kezd immár megörlödni. Szegény Beck bárót senkise irgylje azért a méltóságért, melynek nem is olyan régi viselője! Olyan méltóság ez, melyért minden nap meg kell verejtékezni, nem előkelő, nem is hősi pózban fáradozni. Ha valaki fog egy szakajtó-kosarat azzal a szándékkal, hogy tiz, vagy tizenöt fürge kis csirkét egyszerre aláborítson, annak az izzadó kínlódása hasonlatos ehhez. A kis csirkék fürgék, hol jobbra, hol balra szaladnak, Becknek szegénynek sikerül néha ötöt, hatot, tizet a parlament béke s az alkotmányos összetartozás kosarával leborítani, de egy-két csirke — rendszerint a legfürgébbek és a lehangosabbak — kívül maradnak és kellemetlen, lármás csipogásba fognak. A Beck taktikája eddig az volt, ami minden elődjé: szemet szórt a csibék elé, így csalta egy foltba össze őket. De most vagy elfogyott a szem, vagy jóllaktak a csir-

kék s igen nagyon szétfutkostak. Tanulságos és mulatságos látványosság lesz az, hogy mai ijedt kapkodásával össze tudja-e gyűjteni őket? Ha igen: kabinete új életre galvanizálódik egy-két hónapra vagy esztendőre. Ha nem, marad neki az ügyetlen baromfikereskedő szánalmas szerepe, aki rosszul zárta be a tyukketrecz-ajtót. A csibéket pedig összefogja más. Ha ugyan egyáltalában össze tudja fogni őket. Végül bizonyosan jön majd valaki, akinek ez már nem sikerül. A csibék szétfutnak, különböző idegen baromfi-udvarba.

Nem is lehet máskép. Sok nemzeti-ség, külön, öntudatos nemzetiségi célokkal nem is maradhat meg tartósan egy állam keretében. Minden nemzetiség a maga faji jellegének érvényesítésére törekszik s ez nem megyen máskép, csak úgy, hogy az erősebb föl-szivja, elnyomja a gyengébbet, vagy ha olyan erők ütköznek össze, amelyek egyforma sulyuak és egyenlően megsemmisíthetetlenek, minden csoport megy a maga útján s szétfeszíti az állam kereteit.

Egyelőre még nincsen erről szó. Egyelőre maguk az ausztriai nemzetiségek sem tudják, hogy mit akarnak. Federatív Ausztriáról beszélnek. De erről már hatvan évvel ezelőtt is beszéltek, ezernyolczszáznegyvenyolczban, amikor

A nőgyűlölő.

Írta: báró Nyáry Albert.

(Utánnyomás tílos.)

Szörnyű szigorú parancsnok volt Átvay ezredes. Atéle komor, mogorva agglégény, aki különösen kérlelhetlen lett, ha asszonyzemély volt valamelyik tisztjének ügyeibe avatkozva. Mintha nem is huszárezred parancsnoka lett volna, hanem szigorított rendház gvardiánja. Félték is tőle a tisztok, mint a tüztől s az orfeumok már-már csődöt akartak mondani, hisz egyikbe sem mert betévedni sem egy huszártiszt, sem egy-egy könnyelmű önkéntes.

Sokáig nevetett az ezred azon az eseten, mikor Freiwilliger baron Arthur von Zanthay kétségbeesve jött le a rapportról.

— Hát minek hivatott az öreg? — kérdezték társai kíváncsian.

— Megölöm a gazembert. Párba hívom. — sziszegte a kis báró, félve, hogy idegen hallja meg, amit mondott.

— No, hát mi történt, az Istenért. Csakugyan párba jod lesz vele? Megsértett téged, a tisztjelöltet? Hisz ebből országos skandalum lesz. Mikor lesz a párba? — kérdezte egyik is, másik is, össze-vissza.

— Azt még nem tudom — felelt némileg lecsillapodva az önkéntes. A sértés sem olyan volt utóljára. Nem is volt szándékos talán. Inkább az látszik, hogy nem uri emberrel volt dolgom. Nem hiába mondják róla, hogy postaköcsis volt az apja.

— Ugyan ne fecsegi össze-vissza annyit, mint egy vénasszony, mert még utóljára magad is elfeleited a rajtad esett nagy sérelem mi-

voltát. Te katona vagy, tehát katonai rövidség-gel mondd el, ami történt.

— Jó, jó, csak hagyjatok egy kicsit, hadd fújjam ki magam. Láthatjátok, hogy egészen zöld vagyok a dühtől.

— Szerény nézetem szerint — jegyezte meg Istvánffy ártatlan képpel — inkább a tegnapi pezsgőzés nyomai látszanak meg rajtad.

— Ilyen beszédre nem is reflektálok. Tehát halljátok. Nem is sejtettem, hogy mit akart velem az a vén embernyuzó s olyan ártatlanul állottam a rapportnál, mint egy ma született gyermek.

— Talán bóbiskoltál is ártatlanságod tudatában, míg rád került a sor — kérdezte nyugodt, szürke hangon Istvánffy.

— Az ezredes megállott előttem s belemarkolt gyér, vörös szakállába. A szemét olyan vadul meresztette rám, hogy alig tudtam kinyögni neki jelenteni valómat.

— Igen, igen, én rendeltem rapporthoz. Mit tud felhozni mentségére?

— Jelentem alássan, ezredes ur, semmit...

— Az baj, pedig tudhatná, hogy mindent inkább elnézek, mint a züllöttséget. Tizenegynapi kaszárnyaáristom!

— S szalutált, hogy a következő delinkvenst gyilkolja. Ezredes urnak alássan jelentem, nem tudom, miért kaptam a büntetést, tört ki belőlem a keserűség. Az öreg csodálkozva fordult vissza.

— Hát tagadni meri, hogy tegnap délután maga kocsikázott egy félvilági hölgygyel?

— Velem forogni kezdett a világ. Az nem volt félvilági hölgy, az az én unokanővérem volt, akit nagynénémhez kísértem.

— Beszélhet, fiatalember, amit csak tetszik, de velem nem fogja elhíttetni, hogy nem egy ké-

teshirű hölgy volt az, aki egy huszárönkéntessel kocsizik együtt. Jelentkezzék a századparancsnoknál, hogy azonnal megkezdji a büntetést. Abtretien!

— Haha — kacagtak a fiúk — ez aztán tragikomikus dolog. És ki volt az a hölgy, csakugyan? — kacintott Istvánffy a szegény kis báróra.

— Ki volt? — kiáltotta ez dühösen. — Hát kuzinom volt. Becsületszavamra, ha mondom. Én nem tudom, hol téniergett éppen az ezredes arra, néhány percnyi ut csak, amit a hugommal egyedül tettem. Sürgösen hivatta a tantom s én voltam leghamarább készen a kíséretre. És most ezért tizenegy napig itt kell ülnöm, ebben az unalmas kaszárnyában. Megörülök, ha rá gondolok. Mikor minden délután tennis-partim lenne Básthly gróféknál. No, Elluska, ugyan várhatsz most nagyhiába.

A derék önkéntesek megilletődéssel hallgatják. Belátta mindenik, hogy az ezredes méltó volna, hogy hassé legyen belőle, de hát hiába, bizony, csak nem lehet kikötni vele.

Ilyen történetek révén aztán a legvadabb nőgyűlölő hírére tett szert Átvay. Az asszonyok borzalommal tekintettek reá, talán még keresztet is vetettek magukra, ha a nevét hallották említeni. Mig csak nem futott szét a városban a nőgyűlölő ezredes tragédiájának a híre.

A mogorva ezredparancsnok hideg, ugynevezett szolgálati viszonyban állott összes tisztjeivel. Csak egy öreg kapitánnyal csinált kivételt. Zabary volt az egyetlen, aki elmondhatta, hogy közelebb férközött az ezredes szívéhez. Az unalmas tiszt ébéd után rendszeren leballagott a rideg agglégény a kaszárnya másik végébe, ahol Zabary lakása volt, hogy családi körben igyon meg egy csésze feketekávé. A kapitány

egy szláv kongresszus négy szövetséges nemzetiségi országrészre akarta fölszítani Ausztriát: délszláv, német, cseh és lengyel Ausztriára. Akkor a tervezők azt ígérték, hogy ez a szétarabolás egyszerre gyökeresen megoldja az ausztriai nemzetiségi kérdést. Reménykedésük talán becsületes volt, de akkor téves, mert számításon kívül hagyták, hogy az apró Ausztriák mindegyikének ugyanis meg lett volna a saját külön nemzetiségi kérdése. A délszlávoknál az olasz irredenta. Német-Ausztriában a cseh és morva és horvát foltok pánszlávizmusa. Csehországban a németek germanizmusa. Lengyelországban az ukránizmus, mely olyan vérmes, hogy csak nemrégiben is áldozatul követelte Potocky fejét. A valószínűbb azonban az, hogy nem rövidlátók, hanem perfidek voltak a negyvennyolczas kongresszusozók. Az elnyomott nemzetiségek mindig csak egy lépcsőfoknak tekintik a federációt, az összes nemzetiségek egyenjogusítását. Sem az ambíciójuk, sem az érzésviláguk nem elészik meg ennyivel, mert minden nemzetiségnek, — hogyha eléggé életképes, — az a végső törekvése, hogy a maga sajátjaival és a maga külön nacionalizmusával töltse ki egy önálló állam kereteit. Ha van ilyen önálló állam, annak a testvéri keblére kívánczik. Ha nincs, maga akar alkotni ilyet.

Ausztriában a fejlődés legmagasabb fokán kristályosodtak már ki ezek a különböző egymással ellentétes nacionalizmusok. A dolog érdemére nézve mindegy, hogy Beck báró tud-e ezuttal ujra békét csinálni közöttük. Ez az újabb csirizelés csak nagyon jelentéktelen epizódaj lesz annak az érdekes folyamatnak, mely teljesen le fogja törölni a térkép-ről Ausztria színeit.

Rabok a börtönben.

Budapest, november 5.

Augusztus havában több embert tartóztattak le Horvátországban. Azzal gyanúsították őket, hogy összeesküvést szöttek Szent István birodalmának épsége ellen és hogy holmi nagyszerb álom szövögetésébe voltak elmerülve. Hogy mennyi igaz e vádból, tudói nem lehetünk. De emberi számítás szerint föl kell tételeznünk, hogy a vád nem minden alap nélkül való és hogy nem politikai boszúállásról van szó, mint ahogy ezt a gyanúsítottak és védők elhitetni szeretnék. Horvátországban nem egy hive van a nagyszerb ábrándnak és a tüzes agyu emberek politikai érettségével és koncepciójával éppenséggel nem összeférhetetlen az összeesküvés, az összebujás, a tilosban való cselekvés.

De aztán nem is lehet föltételezni igazságtügyi hatóságról, hogy három hónapon keresztül fogva tartson teljesen ártatlan embereket. Ennélfogva bizvást elfogadjuk azt a föltevést, hogy a letartóztatott urak nem ma született báránycsók és hogy nem fanatikus hívei Szent István birodalmának. Természetesen, magyar ember csak egyféle módon gondolkozhatik az ilyen urakról és politikai cselekvésükről; az ilyen urakat a törvény teljes szigorával sújtani kell és cselekvésüket minden törvényes eszközzel kell elnyomni. Ennél kevesebbet nem kívánhatunk mi sem — de többet sem.

Ugy véljük, hogy odalenn Zágrábban talán tulmennek a törvény intenciójának hátárán: ehhez pedig helyesléssel hozzá nem járulhatunk. Beszédes sürgönyök sorolják el, mi minden történik a zágrábi ügyészség börtönében. Az Egyetértés tegnapi számában hosszú telegramm van erről s az ember az első pillanatban nem akarja elhinni, hogy Zágrábban adták föl. A szövegben keres indikációt arra, hogy

tévedésről van szó és hogy a táviratot Moszkvában, Varsóban, Vilmában, vagy Odesszában kopogták le tulajdonképen — annyira jellegzetesen orosz históriát pakkol ki benne a tudósító ur.

Az összeesküvéssel meggyanusított rabokat augusztus hó hetedikén tartóztatták le és azóta érdemlegesen ki se hallgatták őket. Védőiknek nem engedik meg, hogy a bünyügyi aktákba belenézzenek. A vizsgálatot egyetlen bíró vezeti, aki mindent titokban csinál. A letartóztatott emberek eleinte sztoikus nyugalommal várták sorsukat, de amikor látták, hogy hiába appellálnak jogra, törvényre, igazságra, elhatározták, hogy sztrájkolni fognak. Nem esznek többet, ha ügyüket törvényes mederbe nem terelik. Igéretüket beváltották. Multak a napok és nem nyultak az eléjük tett ételhez. Éheznek, sorvadnak, pusztulniak, de nem esznek. A vizsgálóbíró kurtavassal fenyegette meg őket, ha abba nem hagyják a sztrájkot — de ők erre a fenyegetésre sem hederítettek.

Hát bocsánat, itt valaki hibázott, vagy legalább is tulszigoruan jár el. Szent István birodalmában ilyesminek nem szabad előfordulnia. E birodalom erős vára a jog, mindenkinek a joga, attól senkit megfosztani nem szabad. Az összeesküvők nagy bünnel vannak vádolva, de még ez a bűn sem veti őket át a jog korlátjain. Nekik is meg kell adni, ami az övék és nem szabad megfosztani őket a humanizmus legelemibb jótéteményeitől. Tövisről-hegyire nem tudjuk, mi történt a zágrábi ügyészség börtönében. De azt tudjuk, hogy vizsgálat alatt lévő gyanúsítottak éhség-sztrájk által eddig csak az orosz vészbiráktól akarták kicsikarni őket megillető jogaikat.

Hát az e fajta erkölcsöknek nálunk nem szabad meghonosodniok. Ha jól emlékszünk, Rauch Pál urat azzal küldték le Horvátországba, hogy ott a törvényes rendet

nagyon büszke volt rá, hogy mégis van egyetlen asszony, akivel legalább meg tud egy szobában lenni a híres nőgyűlölő.

— A siker ugyan még mindig nem teljes — mondogatta széles, ragyavert arczát jóságos nevetésre huzva — mert az ezredes ur még mindig csak olyan kutya-macska barátságban van a feleséggel. Folyton veszekednek s ha aztán megunom, ott hagyom őket. Hiába, mégsem lehet a medvét egészen megszelídíteni.

Ezt a nézetét már évek óta mondogatta Zabary, anélkül, hogy a felesége és az ezredes közti viszony javult volna. Ahelyett, hogy a mogorva ember a barátságos kis otthonban igyekezett volna gondját ellátni, zsörtölődött, veszekedett a kapitánynéval, aminek az lett rendesen a vége, hogy Zabary megunt hallgatni a civakodást, vette a sapkáját s elment hazulról. Így aztán elmaradt a kártyaparti is és mit volt mit tenni a szegény ezredesnek, szépen hazaballagott ő is. Mikor Zabary hazavetődött, már csak hiült helyét találta Átvaynak.

Az ezredes különben maga volt a megtestesült pontosság és rend. Mindenre személyesen ügyelt fel, az újonczok kiképzésétől a patkolásig. Különösen nagy súlyt helyezett a fegyverek jó karbantartására, mert ő maga is nagy szakértő volt. Megesett, hogy órák hosszat dolgozott a fegyverkovács-műhelyben s még többször megtörtént, hogy féltve tekintélyét, nem a műhelybe ment babrálni, hanem Zachradnyik főbükszenmacher ur lakásán bibelődött, dolgozott a puskákkal az ezredes, aki erővel feltaláló akart lenni. Hír szerint volt is valami nagyszerű javítása a Mannlicheren, de még nem kész a dolog, nem árulta el senkinek sem titkát. A bükszenmachert furta ugyan a kíváncsiság, de az illő tisztelet olyan távol tartotta az ezredestől, hogy nem igen nyílt alkalom ellesni a talál-

mányból valamit. Hiszen napközben csak ugy lábujjhegyen mert még haza is menni s mielőtt belépett volna a lakása ajtaján, előbb megnézte, hogy van-e cserépvirág az ablakba téve, vagy nincs. Ha ott piroslott a muskátli, akkor szépen visszafordult, mert nem akarta a méltóságos ezredes urat zavarni, aki csak akkor tudott dolgozni, ha senki sem mocszozt a lakásban. A figyelmes feleség aztán mindig jelt adott, hogy ha az ezredes a találmányán dolgozott. Persze, a szép asszony ilyenkor elbújt a belső szobába, hogy valamiképpen még az ajtónyílással se zavarja a méltóságos urat.

Rendés pontosság volt a kaszárnyában, Átvay ezredes ur mindenben maga járt jó példával elől. Egyszer aztán ez a hagyományos rend fenekestől felfordult.

Kezdődött pedig a dolog úgy, hogy mikor vitéz kapitány ur Zabary egy reggel unottan bontogatta a kader postáját, egy különös levélkét kellett olvasnia. El nem érthető czélzások voltak abban a szarvakra, amelyek évek óta ékítik fejét s a mulya és más ilyen kifejezések is mind ő reá vonatkoztak. Végül a névtelen levélíró azt a tanácsot adta, hogy rövidesen menjen vissza, mikor délután otthagyja a feleségét, s akkor olyan dolgot fog látni, ami nem nagyon lesz inyére. A kapitány kékiült-zöldült a levél olvasásakor, eleinte nevetni próbált, de lassankint mégis csak megfészkelte a gyanu magát benne.

— Először természetesen meggyőződöm a rágalom hazug voltáról, aztán el fogok bánni a levélíróval. Ki fogom keresni még a pokolból is — tette fel magában a kapitány ur s aztán nyugodtságot erőltetve, végezte napi teendőit. Otthon semmi sem tűnt fel az asszonynak, ami gyanus lett volna, ahhoz hozzá volt szokva, hogy néha rosszkedvű az ura. Katonáéknál ez gyakran

megesik. Átvay ezredes sem találta másformának a szokottnál. Talán éppen azért, mert ma ő volt éppen különösen házsártos. Minden kérdésre kurtán-furcsán felelgetett s ajakát felhuzva orra alá, idegesen piszkálta ritka vörös bajuszát. Ez mindig a háborunak volt a jele s csakugyan rövidesen ki is tört a veszedelem. A vége a dolognak az lett, hogy önagysága el kezdett pityeregni, az ezredes duzzogva a sarokba huzódott, a kapitány meg felesapta a sapkáját és elszaladt.

De Zabary most nem ült be a kátrinba kártyapartnert keresni, hanem csak egy sétát csinált a kaszárnya körül. Aztán visszafordult s szép csendesen hazament megint. Teringtet! A külső ajtót zárva találta. Lám, mennyire hazudott az a levél. A felesége már el is ment hazulról, nemhogy azzal a kiálthatatlan ezredessel volna kedve enyelegni. Már éppen vissza akart fordulni, hogy csakugyan a kátrinba menjen, mikor valami neszt hallott belülről, mintha beszélné ott valaki. Kihuzta a nála levő lakás-kulesot, csendesen megfordította a zárban s belökte a hálószoba ajtaját. Mert onnét az ezredes halk, elfojtott hangját hallotta. Az a levél nem hazudott. A kényes helyzet, amelyben Átvayt a feleségével találta, semmi kétséget nem hagyott fönn.

Zabary elbődült s nekirohant az ezredesnek. Arcza halálsápadt volt, csak a nagy szeplők tarkállottak, mint vörös foltok rajta. Az asszony remegve huzódott egy sarokba s üveges szemekkel nézte, amint a férje husos ökle az ezredesre le-lecsap. Ez karját tartotta a csapások elé s igyekezett védekezve a kardjához jutni. A kapitány észre vette szándékát s dühösen ordított rá:

— Gazember, a kardodat akarod használni, amelyre méltatlan vagy már régóta. Ahhoz

állítsa
nem a
A törté
már, h
és legy
nem k
rend a
fön a r
szerint
történy
ennek
ennek
százó ü
oka. A
ügyetle
párosul
ség nin
A
módja
foljanak
csen sz
bűnhöd
lévén s
tele nél
értelmé
meri m
az igaz

A kö
november
selőházba
az igazsá

Holt
orsz. kép
kéri:

A M
véségéne
lapokban
kozzam a
zottságáb
mondottak
hogy meg
ban vagy
A felszólí
tiszteltne
a feltett

ugyan n
tadni. É
hajom se
nem vol
mert ner
lenten, l
a hadser
lek a lak
én becsi

A lá
néző elő
tány lak
összedag
oroszlán
zók közé
sem volt
íránt. M
szemben
hogy en
többet b
dolga vo
rancsnok
kérve, b
nak s p
nagyobb
Mikor ig
tér min
lagott a
hogy ő
tudja, ho

Zach
szép Zsu
ezredes
vább hu

— T
tad rám
hangon a

Az a
— H

állítsa helyre. A törvényes rendet — de nem a szolgaság és az elnyomás rendjét. A történelem folyamán többször megtörtént már, hogy a rend nevében bebörtönözték és legyilkolták az embereket. Ilyen rendből nem kérünk, bárha theorice a legideálisabb rend az, melyet a korbács és revolver tart fön a remegő rabszolgák között. Fölfogásunk szerint törvényes rend az, melyet csak a törvények keretében teremtenek meg. Ha ennek keretében nem születik meg a rend, ennek majdnem mindig a törvény-alkalmazó ügyetlensége, vagy tehetetlensége az oka. Az sem újság, hogy a tehetetlenség és ügyetlenség majdnem mindig erőszakkal párosul. De ismételjük, erre semmi szükség nincsen.

A törvénynek van elég tekintélye és módja ahhoz, hogy előtte mindenek meghajoljanak. Oroszországi állapotokra itt nincsen szükség. Aki vétett a törvény ellen, bünhődjék; sőt nagyszerb összeesküvésről lévén szó, enyhítő körülmények számbavétele nélkül bünhődjék — de csak a törvény értelmében. Az a bíró, ki a törvény fölé meri magát helyezni, nem lehet alkalmas az igazság osztására.

Budapest, november 5.

A költségvetés tárgyalása. A pénzügyi bizottság november hó 6. napján délelőtt 10 órakor a képviselőházban saját termében ülést tart, melynek tárgya az igazságügyi és honvédelmi tárczák költségvetése.

Hoitsy a vasutas szövetség ellen. Hoitsy Pál orsz. képviselő a következő nyilatkozat fõlvetelét kéri:

„A Magyar szent korona országai vasutas szövetségének központi elnöksége” felszólítást intéz a lapokban hozzám avégből, hogy bővebben nyilatkozzam aziránt, amit a képviselőház pénzügyi bizottságában a vasuti szövetségekre vonatkozólag mondtam. Nem ismerem el senkinek azt a jogát, hogy meginterpelláljon amiatt, amit a képviselőházban vagy annak valamely bizottságában mondtam. A felszólításnak tehát nem teszek eleget s daczára a tiszteletnek, amellyel a vasutasok iránt viseltem; a feltett kérdésre nem válaszolok. De nem akarom,

ugyan nem jutsz hozzá. Maid én fogom előmutatni. Én most összeszabdalthatnának és semmi bajom sem lenne érte. De nem teszem, mert ez nem volna elég boszu. Párhajra sem hívlak ki, mert nem vagy érdemes rá. Hanem be fogom jelenteni, hogy lefegyvereztelek, hogy lökjenek ki a hadseregből, mint becselent. Amint én kiverlek a lakásomból, mint tolvajt, aki meglopta az én becsületemet.

A lárma összeszaladt a kaszárnya s a sok néző előtt került ki az ezredes a Zabary kapitány lakásából. Ruhája meg volt tépve s arca összedagadt az ütések alatt. A megtépázott oroszlan szegyenkezve tört utat magának a nézők között lakásáig. Még csak az az elégtétele sem volt, hogy részvétet látott volna maga iránt. Minek hazudtak volna most már vele szemben. Tudta azt a legutolsó közhuszár is, hogy ennél az ezrednél ugyan nem fog már többet büntetni Átvay Ferencz. Csakugyan első dõlga volt az ezredesnek, hogy átadta a parancsnokságot az alezredesnek s szabadságot kérve, bejelentette az esetet a felettes hatóságnak s provokálta Zabaryt. Mind ezt a legnagyobb higgadtsággal, nyugodtsággal intézte. Mikor így ügyeit elrendezte s látta, hogy dolgára tér mindenki s üres a kaszárnyaudvar, átbalagott a főbüksenmacher ur lakására. Talán, hogy összeszedje a puskaalkatrészeket. Ki tudja, hol fogja azokat összerakni újra?

Zachradnyik ur nem volt otthon, csak a szép Zsuzska törülgette a tányérokat. Mikor az ezredes belépett, elsápadt s ösztönszerűen tovább húzódott.

— Te, Zsuzska, valdd be, hogy te uszítottad rám azt az ostoba állatot — mondta fojtott hangon az ezredes.

Az asszony daczosan rántotta föl a vállát.

— Hát, ha éppen tûni akarja, hát én voltam,

hogy hallgatásomat bárki is bujkálásnak minõsít-hesse. Ezért megmondom véleményemet a vasuti szövetségek felõl általában, ámbár erre nézve nem intéztek hozzám kérdést. Én azt tartom ugyanis, hogy a vasuti szolgálatban, amelynek pontosságától az emberek testi épsége és élete függ: szigoru katonai fegyelemnek kell uralkodnia. Megengedhetetlen dolog és a fegyelemmel meg nem egyeztetethõ, hogy a katonák saját érdekeik elõmozdítása és gondozása czéljából szövetkezettek vagy szövetségeket alkítsanak és azoknak tagjai lehessenek. Ugy vagyok meggyõzõdve, hogy a vasutas szövetségek létezése is ártalmára van a szükséges fegyelemnek. Budapest, 1908. november 5. Hoitsy Pál s. k.

Az új közegészségügyi törvény. A belügyminiszter a községek közegészségügyi szolgálatáról szóló új törvényt, az 1908. évi 38-ik törvényzikket a törvényben nyert megbízás alapján november elsején életbeléptette s a törvény végrehajtása iránt a vármegyei és városi törvényhatóságokhoz intézett rendeletével intézkedett. A kiadott Utasítás lehetõleg rövidre fogva tartalmazza a szükséges utbaigazításokat a törvény rendelkezéseinek ugy az életbeléptetés alkalmával, mint késõbb esetrõl-esetre való gyakorlati alkalmazására vonatkozólag. Elrendelte a miniszter, hogy az életbeléptetés elõkészítõ munkálatai azonnal megkezdessenek s az idetartozó ügyeket minden erre hivatott hatóság soron kívül intézze el s a törvényben megszabott szabályrendeleteket ugy a r. t. városok és a községek, valamint a törvényhatósági bizottságok a szükségeshez képest rendkívüli közgyûlésen alkossák meg.

A pluralitás és a németiség Magyarországon. Ezzel a czimmal ismerteti a „Vossische Zeitung” a választói reformról szóló javaslatnak már nyilvánosságra hozott adatait és a pluralitást a németiség szempontjából bírálja. Statisztikai adatokat sorol elõ az erdélyi, felsõ és a délmagyarországi németek számáról. Így elmondja, hogy Erdélyben és a három németlakta déli vármegyében a románok a pluralitás nélkül tulszárnyainak a németiséget, mert a románság Erdélyben a lakosságnak 55.9 százaléka, Délmagyarországon 43.7 százaléka, míg a szászok a lakosságnak csak 29.1 százalékát, Délmagyarországon pedig 31.5 százalékát adják. A pluralitással ellenben a szászok választói joga 58.6 százalékra, a délmagyarországi németeké 40.4 százalékra emelkedik, holott a délmagyarországi lakosságnak huszonöt százalékát adó magyarsága alig egy százalékot nyer a pluralitás révén. Az említett német újság így végzi közlését: Bármekkora aggodalmat kelt is a doktriner demokrata szempontból az egyenlõtlen választói jog alapelve, a magyar választói reformban a pluralitás mindenképpen erõs és hatásos védelmet nyújt a németiségnek a románok és szlávok ellen és biztosítja neki nemcsak az eddig pozícióját, hanem elõmozdítja fõdvõs fejlõdését a jövõre is.

— És mért tetted, asszony? Mi hasznod volt belõle, hogy megöltél vele engem.

— Nem akartam, hogy kívülem mást is szerezzen — felelt szenvedélyesen a menyecske. — És még ha különb volna nálamnál az az asszony. De egy olyan semmivel, senkivel csalt meg.

— Ne rikácsolj, Zsuzska — suttogta rekedten az ezredes. — Meg ne gyalázkodj, mert beléd fojtom a szót. Éppen jó kedvemben vagyok ugy is.

— Bánom is én már. A mi utjaink ugy is szétváltak. Ugy sem látjuk mi már egymást. És e nélkül ugy sem ér már nekem az élet semmit — s sírva borult az ezredes vállára — és az a csuf sárka, sovány teremtés rabolta el tõlem. Gyanítottam valamit már régtõl fogva, meg tegnap aztán bizonyossá lettem róla. Én irtam meg mindent a kapitány urnak első tehetetlen dühõmben. De talán ma sem tennék másképp. Mert nagyon szerettelek, nagyon szerettelek... — s vadul ölelte magához a meggyalázott embert.

Igy ölelkezve találta õket a puskamûves, aki gyanútlanul nyitott be lakására. Tehette, hisz nem volt a muskátli az ablakban. Szegény ezredes esete hamarosan másodsor ismétlõdött, alig tudták kiszedni a megvadult lengyel kezébõl.

A szegényt nem sokkal élte túl Átvay. A híres, jó katona iránti kíméletbõl kényszerítették Zabary kapitányt, hogy verekedjék meg vele, a puskamûves-estet, meg a kardelvélet pedig eltussolták odafentrõl. De nyugdíjba kellett mennie mégis. És a szegény katona utolsó szavával az asszonyokat átkozva, rövidesen az örök hadbíró elõtt jelentkezett...

Cserépdarabok.

Gyûjti: Bede Jób.

Egy bécsi lapot mutattak ma: valami Allgemeine-t. Abban egy hir volt megkéklapbászozva és a hirben elmondva, hogy a király Bécsben nagy örömét nyilvánította az egyetértés fellett, melylyel egyfelõl a magyar delegátusok, másfelõl az osztrákok Budapesten a monarchia érdekeinek megfelelõen a közös ügyeket az uralkodó meglegedésére elintézték és ez alatt az idõ alatt egymással megbarátkoztak.

Errõl a közleményrõl mindenekelett konstátálták, hogy a dicséret igen kétes értékû, ha a delegációk határozataira vonatkoztatják. Nevezetesen, ha a magyar és az osztrák delegátusok megértették egymást, ez annyit jelent, hogy a magyarok behódoltak az osztrákoknak és aképpen csináltak osztrák birodalmi politikát, amiképpen azt õk kívánták. Mert a magyarok hallgattak és szavaztak, ellenben az osztrákok beszéltek és ha valamikor a hozott határozatok indokolását keresik a delegációk naplójában, ott az osztrákokét fogják megtalálni. Így válhatik a dicsérõ szó méreggè.

Hanem hogy ha a dicséret csak arra vonatkozik, hogy a gróf Zichy Tivadar estélyén, ahol a magyarok és osztrákok találkoztak, megértették egymást: akkor nincs baj. Akkor egyszerűen a gróf Zichy Tivadar fáradozását jutalmazza a dicsérõ szó. Nála pedig valóban nem kellett a konczon hajbakapni, mert minden falon bőven volt s a magyarok nem voltak kénytelenek a legjobb falatokat átengedni az osztrákoknak, mivel mindegyik egyformán legjobb volt.

Hanem ez igazán nem vonatkozik az országra. Pedig nagyon hasonlít az elõkelõ fõurhoz, aki gazdag lakomát csap a békesség kedvéért. Az országot õk állandóan olyannak nézik, mint egy dusan terített asztalt, ahol jól lehet lakni s az uralkodó szeretettel gyönyörködik bennük és jólelkien kívánja:

— Kedves egészségükre!

A miniszteri tárczák tárgyalása az idén bizonyos egyformasággal kezdõdik a pénzügyi bizottságban.

Amint a tárcza tárgyalása megkezdõdik, nyomban jelentkezik egy képviselõ és mindenekelett azt kérdezi:

— Mi lesz a minisztérium palotájának az építésével?

Tegnap a kultuszminiszteri tárczánál, tegnapelõtt a másikonál, ma a földmivelésügyi tárczánál pengették ezt a kérdést. Egyszerre és taktussal ezt az introdukciót csinálják és sürgetik:

— Építsünk, kérem, építsünk...

Ugyan, az Isten áldja meg, miért lett egyszerre olyan fontos a minisztériumok építése! Tessék csak nyugodtan dolgozni.

Építeni egészen más helyeken kell. Intézményeket kell alkotni és kiépíteni a népiélet elõmozdítására, az anyagi veszedelmek ellen való védekezésre. Ha pedig éppen a fõvárosban házakat akarnak építeni, akkor tessék a lakásuzsorával megnyomorgatott fõvárosi közönségre gondolni és ha pénz van, hát ezen az állapoton kell javítani.

A minisztériumok, ha szûken is, de megvannak valahogy és meg lesznek ezután is. Legfeljebb a vizitellõ képviselõknek nem lesz most se külön fûrdõszobájuk, fodrásztermük és ebédlõjük valamennyi minisztériumban

A lóversenyteri feltételekről szó esett ma a földművelésügyi tárca bizottsági tárgyalásánál a lótenyésztés kérdésével kapcsolatban.

Kérdés, mi köze a lóversenyteri feltételek szabályozásának a lótenyésztéshez?

A kérdés a bizottságban felelet nélkül maradt.

Pedig nagyon egyszerű. Aki e feltételek mellett rendezett lóversenyekre fogad, az beletartozik a földművelésügyek közé. Különösen az Ujházi mester szótára szerint.

A földművelésügyi költségvetés.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, november 5.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor Széll Kálmán elnöklésével folytatta a költségvetés tárgyalását. Napirenden volt a földművelésügyi tárca budgetje. A kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszter, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és Mezőssy Béla államtitkár. A földművelésügyi minisztérium részéről Szomjas Lajos miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztérium részéről Zavadovszky Aurél miniszteri titkár.

A költségvetést gróf Thoroczkay Miklós előadó ismertette. Kérdést intéz a miniszterhez, hogy mi okozza az utiköltségek szaporodását és mikor fognak már hozzá a földművelésügyi minisztérium épületeinek átalakításához?

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: Az utiköltségek emelkedésének egyik oka az, hogy az új szervezet folytán a napidíjak emeltettek. Másrészt a gyakorlati munkáknál legfontosabb a rendes ellenőrzés. Nagy visszaélések történtek az erdőeladásoknál, mikor potom áron elvesztegettek százazreket értékű erdősegeket s ha azt akarjuk, hogy ilyenek a jövőben ne forduljanak elő, akkor az ellenőrzést intenzívebbé és kedvezőbbé kellett tennünk. A miniszteri épület restaurálása eddig azért nem volt megkezdhető, mert az igazságügyminisztériummal nem tudunk megegyezni a kiköltözésre vonatkozólag. A tervek készen is vannak és a munkálatokhoz jövőre hozzá kell fogni, ha nem akarjuk, hogy az épület hatóságilag bezárassék, mert már több helyütt a vakolat is lehullóban van.

Rátkay László elismeri, hogy a miniszter igazi ügyszeretettel kezeli tárczája ügyeit. A birtokpolitika terén azonban merészebb újításokat kíván. Ne legyen csak jelszó az, hogy gondozzuk a kisemberek ügyét, ne csak hangoztassuk: „Földet a népek!”, hanem valósítsuk is meg a jelszavakat. Törvénnyel kell elősegíteni a kisgazdák szövetkezését, törvénnyel kell rendezni a parcellázást, de minél előbb, mert különben elkésünk.

Hoitsy Pál szerint a parasztságon csak úgy lehet segíteni, ha azokat a földeket, amelyek az állam tulajdonában vannak, nem nagybérlőknek, hanem parcellázva, kisebb bérlőknek adnák ki.

Nagy Emil elismeréssel van a földművelésügyi miniszter működése iránt, mert a gazdálkodás terén éppen Darányi őrjási eredményeket ért el. A birtokpolitikánál azonban nem lát elég haladást. Az ország-szerte divó spekulatív parcellázás nem fejleszti a parasztságot, sőt ellenkezőleg, nyomorult takarékpénztári jobbjágyakat teremt. A parcellázások horribilis árainál nem élhet meg a paraszt. A legsürgősebb dolognak tartja, hogy ennek a tömeges visszaélésnek gátat vessünk és törvényileg kimondjuk, hogy a parcellázás olyan közérdekű működés, amelyet csak közsé, vagy állami ellenőrzéssel szabad végrehajtani. A divatos nyereszkeskedő parcellázás helyett ajánlja a szövetkezeti uton való bérleti parcellázást, ez mindennél fontosabb.

Ugron Gábor azt látja a földművelési tárcaánál is, amit az egész kormányzatnál, hogy mi csak a pillanatnyi szükségletnek élünk. Nekünk hosszabb időre terjedő programot és politikát kell csinálnunk. Az egész ország jövőjére kiválóan fontosnak tartaná, hogy a földművelésügyi kormány ne ad hoc dolgozzék, hanem évtizedekre terjedő nagyszabású programot alapít.

Buza Barna: A magyar nép földszeretete őrjási erő és a nemzet fennmaradásának legjobb biztosítéka. Ezzel azonban spekulánsok visszaéltek azáltal, hogy őrjási nyereséggel közvetítették a földvásárlást és így megrágtatták a földet.

Sághy Gyula támogatja a kisbirtokok és telepítések ügyében az előzetes felszólalók által a magyar földművelő nép érdekében hangoztatott kívánságokat, de a kisexisztenciák helyes és szükséges felkarolása mellett a középbirtokok osztály érdekeinek táplálását is a miniszter jóakaratu figyelmébe ajánlja.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: A jó földművelési politika az kell, hogy legyen, hogy a birtok jövedelmezőségét, hozamának nagyságát lehetőleg emeljük és e téren nincs is okunk szegyenkezni. A társadalom és törvényhozás egyöntetű működésével hat millió hold mocsarat alakítottunk át termőtalajjá. Az öntözés ügye a társadalom tartózkodása miatt, sajnos, tényleg nehezen indul. Sághy a középosztály sorsát említette fel. Állami érdek az, hogy a falu népe ebben a kipróbált és mindenben hű osztályban a jövőben is vezető férfiakat lássa. Sok függ a benyújtandó törvényjavaslat sorsától. Rátkay, Hoitsy, Buza és Nagy Emil éppen e kérdést tárgyalták érdemlegesen. Lehetetlenné akarják tenni a parcellázási visszaéléseket, de előmozdítani az altruisztikus eljárásokat. A minisztérium ma is 80 községben tárgyal ily irányban. A telepítési politika alappillére egy jó magyar nemzeti politikának. Erőviszonyainak, fajunk tulsúlyát csak úgy tudjuk fenntartani, ha a veszélyeztetett pont megerősítésére sietünk. Állami birtokainkkal kapcsolatban álló szerződéseket kizárólag szociális szempontból kezeljük. Előnybe helyezük a nép érdekeit és ez okból azoknak adunk elsősorban kisebb, rendszerint 10 holdas részletekben haszonbérbe, akiknek állami egyenes adója a 20 koronát meg nem haladja. A földbérlet-szövetkezetek létesítésénél sok akadályal kell küzdeni.

A bizottság a költségvetést általánosságban elfogadta.

Sághy Gyula az eddig szétosztott státusok egyesítésének és ezzel kapcsolatban a statusrendezésnek az egyéb állami szolgálati ágaknál már keresztülvitt, azokkal egyenletes és arányos mielőbbi végrehajtása érdekében szólal fel.

Buza Barna: A fával dolgozó kisiparosok a közvetítési spekuláció folytán 100—200 százalékkal drágábban kapták a nyersanyagot. Kéri, hogy a miniszter az állami erdők házi kezelése után igyekezzék ezeket olcsó szerszámmához juttatni.

Rátkay László: Ha a közsegeket nagy tűzveszély sújtja, azonnal felszökik az épületfa ára. Nem óhajtok állami dajkaságot, de az állam építőfa-anyag készletben tartásával elensúlyozhatja a kartell csapásait. Ezzel kapcsolatban a parasztházak építkezésénél új, jobb gyakorlati tapasztalatokra mintákkal adhatna utmutatást a kormány.

Nagy Ferenc az erdők helyesebb értékesítése céljából azok állami megváltását ajánlja financiai tranzakció útján.

Darányi Ignác: Az erdészeti tisztikar fizetésrendezése ügyében hosszas tárgyalás folyt a pénzügyminisztériumban. A fizetésrendezés a mostani költségvetés keretében nem volt keresztülvihető az illetményi jogosultságok miatt; miután az erdészeti nagygyűlés kijelentette ezen illetményekről való lemondási készségét, semmi akadály sem lesz annak, hogy az erdészeti tisztviselői kar fizetési ügye akként rendeztessék, mint a más főiskolai képzéssel bíró tisztviselőké rendeztetett. A házi kezelést fokozottabb mérvben kívánja kiterjeszteni, annyival inkább, mert bizonyos kartei jelenségeit látja fennforogni. A bizottság a tételt ezután elfogadta.

Hammersberg László rámutat telivér-tenyésztésünk tulszárnyaltatására a kontinentális országok részéről és az ebből országos lótenyésztésünkre háruló veszélyekre. Felel, hogy a telivértenyésztést automatizáló irányítják a versenyfeltételek, amelyekben sok hibát lát.

Széll Kálmán: A lóversenyhez nem ért, de mint tenyésztő, gyakorlati tapasztalatok alapján mondhatja, hogy az eredményes lótenyésztés az apaállattól függ, tehát a fősúly az apaállatok beszerzésére fektetendő.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter kijelenti, hogy a lótenyésztés fejlesztését rendkívül szükségesnek tartja. Ami a lóverseny-feltételek megváltoztatását illeti, hajlandó tárgyalni a lovaregylet vezetőségével.

A telepítések tételénél

Széll Kálmán kifejti, hogy az állami telepítési akciónak sok nehézséggel kell küzdeni, melyek között nem a legkisebb az, hogy a telepítési célokra szolgáló földeket drága pénzen kell vásárolni. Sajnos, olyan területek nem állnak ma már rendelkezésre, mert e tekintetben a múltban hiba történt. Pénzügyminiszter korábban több oldalról szorították, hogy az állam földjeit adja el, mert az államnak nem kell gazdálkodnia. Ő azonban egyetlen jószágot sem adott el, mert már akkor tudatában volt annak, hogy az állam jószága a jövőben nagy birtok- és telepítési politikának egyik legjelentékenyebb eszköze. Sajnos, később ezt a politikát elejtették és az állam több száz ezer hold földjét eladták, holott ha ez a föld rendelkezésre állna, ezen a telepítési akción nagy sikerrel lehetne végezni, ami sok vidéken nagy nemzeti missziót teljesítené.

Földes Béla arra a körülményre figyelmeztet, hogy több ága a gyümölcsészetnek nálunk még passzív és milliók mennek külföldre, holott Magyarország hivatva volna e téren vezetni.

A konyhakertészet tételénél

Ugron Gábor a miniszter figyelmébe ajánlja a gyümölcsstermelés fejlesztését.

Darányi Ignác miniszter utal a legutóbbi gyümölcskiállításra, amely leglényegesebb bizonyossága gyümölcsstermelésünk fejlődésének. Az értékesítés azonban nehezen megy. Gyümölcskereskedelmünk még nincs kifejlődve. Az osztályozás, csomagolás és értékesítés tekintetében még sok a kívánni való. A konzervgyárak is eddig mind csupán állami támogatással létesültek.

A tételt Bizony Ákos felszólalása után változatlanul elfogadták.

A nyugdíjak tételénél

Bizony Ákos a nyugdíjtörvény megalkotását sürgeti. Az állami gazdaságoknál alkalmazott altisztek nyugdíjának rendezését sürgeti.

Darányi Ignác miniszter: Ez intézményes megoldást csak az új nyugdíjtörvény kapcsán nyerhet.

A bizottság a költségvetés összes teteleit a mellékelt jelentések tudomásulvételével elfogadta.

Budapest, november 5.

Függetlenségi pártszervekedések. Nyiregyháza és Szabolcs vármegyei függetlenségi és 48-as párt tegnap Hrabovszky Guidó országgyűlési képviselő elnöklésével közgyűlést tartott. Elnök napirend előtt indítványozza, hogy gróf Vay Gábor főispánt, aki a pártnak illusztris és oszlopos tagja, abból az alkalomból, hogy főispáni székében megmaradt, a párt testületileg üdvözölje. A közgyűlés többek hozzászólása után egyhangulag elfogadta az elnök indítványát. Ezután rátértek a napirendre, melynek egyetlen pontja a függetlenségi párt szervezése volt. Hrabovszky Guido országgyűlési képviselő hosszabb beszédben rámutatott a szervezés szükségességére. Többek hozzászólása után a közgyűlés megállapította a szervezkedés módjait, majd Kovács István indítványára megbízta az elnököt, hogy ez ügyben a kerületi függetlenségi elnökségekkel érintkezésbe lépjen. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Temesvárott a függetlenségi és 48-as kör a tavasszal alakult meg és alakuló közgyűlésén kidolgozták az alapszabályokat is. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter az alapszabályokat most küldötte vissza a körnek s miután azok néhány pontja ellen észrevétele volt, módosítása vált szükségessé. Ez ügyben a temesvári függetlenségi és 48-as kör tegnap közgyűlést tartott, amelyen Steiner Ferenc országgyűlési képviselő elnököt. Dr. Pokomándy Sándor titkár ismertette a belügyminiszter észrevételeit, mire a közgyűlés többek hozzászólásával a miniszter észrevételeinek értelmében módosította, illetve kiegészítette az alapszabályokat. Végül dr. Muth Gáspár indítványára a közgyűlés kimondta, hogy a pártszervezést folytatni fogják.

A nemzetiségiek és Mezőfők szövetkezése. Az újjászervezett szociálista párt Rákóczi-uti helyiségében tegnap este látogatott gyűlés volt a pluralitás ellen. A gyűlésen Mezőfi Vilmos, Hodzsa Milán és Szkiacsák Ferenc országgyűlési képviselők is megjelentek. Mezőfi kérésére elsőnek Hodzsa Milán szólalt fel, aki kifejtette, hogy a mai nehéz időben a nemzetiségeknek és a többi ellenzéki pártoknak együttesen kell küzdeniük az Andrassy által tervezett javaslat ellen. Ezután Mezőfi mondott beszédet és kifejtette, hogy ő már a múltban is több ízben harcolt a parlamentben együtt a nemzetiségi képviselőkkel. Reméli, hogy a jövőben még fokozottabb mértékben fognak karöltve eljárni, mert csak egyesült erővel lehet elhárítani azt a veszélyt, melyet Andrassy javaslata a nemzet többi osztályaira nézve magában rejt. Szkiacsák Ferenc üdvözölte Mezőfit, aki midőn az egész parlament a nemzetiségi képviselők ellen fordult, kijelentette, hogy kész együtt harcolni velük. Ha a magyar népek a parlamentben sok ilyen képviselője volna mint Mezőfi, akkor az egyes nemzetiségek és a magyarság között könnyen lehetne helyreállítani a békét és az egyetértést. Beszéltek még Beller Antal és Birauca Döme, akik szintén a magyarok és a nemzetiségek közti békének szükségességét hangoztatták. A gyűlésen jelen volt dr. Srobár Lőrincz, tót nemzetiségi vezér is, aki csak most szabadult ki a váci fogházból, ahol másfél évet töltött. Megjelent a gyűlésen ezenkívül ötven román egyetemi hallgató is.

A „horvát légiók”. Zágrábban a tiszta Staresević-párt ma délben a Szokol-teremben látogatott és hangos lefolyású gyűlést tartott, melyen azt az érdekes határozatot hozták, hogy a várható szerb bandabeterések ellen Horvátország határainak védelmére önkéntesekből horvát légiókat alakítsanak. A gyűlésen a pártnak igen sok dalmáciai és boszniai tagja is megjelent.

A gyűlést a párt elnöke, dr. Frank József nyitotta meg, aki előjáróban megemlítette, hogy az annexió pártja tevékenységének érdeme s úgy véli, hogy az annexió közelebb hozta a megvalósításhoz a horvátok eszméjét; a Habsburg-monarchia

keretét...
vát kir...
végén, za...

Utána...
beszölt...
politikus...
azonban...
morandum...
helyre, sil...
igy Boszn...
azt hangc...
rál y s á g...
tében.

Eleg...
betörésre...
javaslatot...
Bosznia vo...
horvát

— Mi...

kesülten a

Eleg...
vezésének...
alakítására...
kérni. A h...
különböző...
giók rende...
királyság...
turegyesül...
mohamedá

Dr. O...

tagok hiús...
kit mag...
horvát...
meit mélt...
levők vilh...
megalakítá

Glav...
tosítottá...
belépni a l

Még ig...
fogadták...
tására vo

A gyül...
s ott vezér

A ma...

ságot, hog...

aknamunk...

törökök ug...

észrevetté...

tál. Az új...

több gond...

dása. A k...

fojtani a...

lyezettett...

zényel. Sz...

csapatokat...

szandzsák...

hire jár, h...

vonulását...

törést ter...

Mai h...

A por...

gáriával fo...

rök politik

— A...

tisztán p...

ben mi E...

pénzügyi...

való poli...

csak a k...

Bulgária...

zárkózunk...

petésszer...

szággal fo...

ban vanna...

osztrák-m...

tését, de...

érkezését

Ezzel...

ben semmi...

désről nem...

dül az osz...

követnek f...

ben tárgya

keretében megalakítandó önálló horvát királyságot. A párttagok Frankot, beszéde végén, zajosan ünnepezték.

Utána dr. Bosnyák Károly horvát képviselő beszélt. Belgrádnak pénzzel sikerült néhány horvát politikust céljainak megnyerni. A horvát hazafiak azonban résen állottak és Franknak ismeretes memorandumával, melyet Bécsben juttatott illetékes helyre, sikerült az annexió eszméjét elfogadtatni és így Boszniát megmenteni a horvátok részére. Végül azt hangoztatta, hogy az önálló horvát királyságot meg kell valósítani a monarchia keretében.

Elegovics képviselő a szerb bandák várható betörésére hívta fel a gyűlés figyelmét és határozati javaslatot terjesztett be, hogy Horvátország és Bosznia védelmére a szerb bandák ellen önkéntes horvát légiókat alakítsanak.

— Mindnyájan elmegyünk! — kiáltották lelkesülten a jelenlevők.

Elegovics, beszédét folytatva, a légiók szervezésének módját fejtegette. Az önkéntes csapatok alakítására a hadügyminisztertől fognak engedélyt kérni. A hadügyminiszter azonkívül instruktorokat és különböző hadi felszereléseket fog az alakítandó légiók rendelkezésére bocsátani. Boszniának a horvát királyság részére leendő megszerzése céljából kulturegyesületek alakítását javasolja, továbbá, hogy a mohamedánok részére mecsetet építsenek.

Dr. Ogrizovics képviselő felolvasta a párttagok hűség esküjét, amely szerint a földön senkit maguk felett urnak nem ismernek a horvát királyon kívül. Ezután Frank érdemeit méltatta és ezek megjutalmazásaképpen a jelenlevők viharos tapsai mellett Frank mellére tűzte a megalakítandó légiók egy jelvényét.

Glavasch, a mostári püspök titkára arról biztosította a pártot, hogy 150.000 hercegovinai kész belépni a légiókba.

Még igen sokan beszéltek és a gyűlés végén elfogadták Elegovicsnak a horvát légiók alakítására vonatkozó határozati javaslatát.

A gyűlés tagjai ezután Frank háza elé vonultak s ott vezérük tiszteletére, lelkes ovációkat rendeztek.

A keleti kérdés.

Budapest, november 5.

A mai táviratok ismét arról tesznek tanúságot, hogy Anglia sajtója után tovább folytatja aknamunkáját Ausztria-Magyarország ellen. A törökök ugyan már kezdenek átlátni a szitán és észrevették, hogy az angol politika hova gravitál. Az ifju-törököknek azonban most sokkal több gondot okoz ennél az ó-törökök mozgólódása. A komité úgy akarja még csirájában elfojtani a reakció elterjedését, hogy a veszélyeztetett pontokra ifju-török zászlóaljokat vezényel. Szalonikiból már utnak is indították a csapatokat, melyekből néhány zászlóaljat a szandzsákba is rendeltek, állítólag azért, mert híre jár, hogy az osztrák-magyar csapatok kivonulását felhasználva, néhány szerb banda betörést tervez.

Mai híreink a következők:

Törökország tárgyalásai.

A portának Ausztria-Magyarország és Bulgáriával folytatott tárgyalásairól egy előkelő török politikus a következőképp nyilatkozott:

— A bolgár misszióval folyó tárgyalásaink tisztán pénzügyi természetűek lesznek, amennyiben mi Bulgáriától 20 millió fontot kérünk. E pénzügyi kérdés ratifikálása, valamint Bulgáriához való politikai helyzetünk szabályozása azonban csak a konferencián fog megtörténni. Hogyha Bulgária közben teljesíti kívánásainkat, úgy nem zárkozunk el egy esetleges szövetségtől. Meglepetésszerűleg fog hatni, hogy Ausztria-Magyarországgal folytatott tárgyalásaink is olyan stádiumban vannak, hogy legkésőbb hétfőre, nemcsak egy osztrák-magyar misszió megérkezésének bejelentését, de esetleg már magának a küldöttségnek ideérkezését is várhatjuk.

Ezzel szemben Bécsből jól informált körökben semmiféle küszöbön álló török misszió-küldésről nem tudnak, sőt utálnak arra, hogy egyedül az osztrák-magyar konstantinápolyi nagykövetség feladata az, hogy a monarchia nevében tárgyalásokat folytasson,

György trónörökös fogadtatása. —

A szerb trónörökös pétervári fogadtatásáról a következőket jelentik Pétervárról:

A trónörökös nagyon ideges volt, mikor atyjának, Péter szerb királynak levelét a csárnak átnyújtotta. A csár György herceget megölelte. Később sajnálkozását fejezte ki a csár afelett, hogy a trónörökösnek csak az Alexander Newski-rendet adományozhatja és nem az András-rendet, aminek az az oka, hogy a trónörökös nem hivatalosan jelent meg a csári udvarban. A beszélgetés későbbi folyamán azt tanácsolta a csár a trónörökösnek, hogy nyugodtan utazzék haza és várja be az eseményeket, amelyek majd jóra fordulnak. A trónörökösnek nagyon megtetszettek az orosz fogatok és annak az óhajának adott kifejezést, hogy a maga részére is szeretne egyet vásárolni, mire a csár egyik fogatát neki ajándékozta.

A Berliner Tagblattnak jelentik Bukarestből, hogy a szerb trónörökös utjából hazatérve, Románián utazott keresztül és egy interjúban kijelentette, hogy a szerb udvar székhelyét Krugujeváczba teszi át, de a nemzeti bank továbbra is Belgrádban marad.

Anglia intrikái.

Ausztria és Magyarország és Szerbia viszonyát Londonban állandóan pesszimistikusan itélik meg és a legképtelenebb híreszteléseket, amelyek Ausztria és Magyarország ellen irányuló koalíciókról szólnak, a lapok egész komolyan tárgyalják. Így például az Express állítólag Pétervárról arról értesül, hogy Szerbiának arra az esetre, ha Ausztria és Magyarországgal háborúba keverednek, Törökország és Bugária megígérték támogatásukat, sőt arról is van szó, hogy e balkáni államok között formális szövetség fog létrejönni. A Daily Telegraph, amely a válság kezdete óta energikusan állást foglal a szerbek követelése mellett, mai számában újabb felhívást intéz báró Aehrenthal külügyminiszterhez. A lap figyelmébe ajánlja a külügyminiszternek, hogy teljesítse Szerbiának azt a követelését, hogy Boszniának a Drina és a novibazári szandzsák között lévő keskeny földterületét engedje át Szerbiának. A lap óva inti báró Aehrenthal, hogy ne utasítsa vissza ezt a követelést.

A Daily Telegraph azt írja, hogy mivel Oroszország a balkáni szláv államokat jelenlegi sorsukban nem hagyhatja el, az osztrák és magyar államférfiakra nézve elérkezett az idő, hogy komolyan mérlegeljék, akarnak-e háborút Oroszországgal, egy oly háborút, amelyben Oroszországot Anglia egész rekonferenciója támogatná. Konstantinápolyi jelentések szerint az ujtörök-bizottság kezdi kissé gyanusnak tartani az angolok barátságát. Erre vall az a körülmény, hogy a bizottság határozottan visszautasította az angol nagykövetnek azt az ajánlatát, hogy a bizottságnak nagyobb összeget ad át visszafizetés kötelezettsége nélkül.

A török reakció.

A kezdődő reakció jele a mohamedán papság által Szkutariban alapított Dzmievi Ilmiess című egyesület. Állítólag a mecsetek igazgatására alapították, főcélja azonban, hogy mind a vilajethatóságok, mind az ujtörök-bizottság ténykedéseit mohamedán vallásos szempontból ellenőrizze és az összes közkérdésekre alkalmazható közös zsinórméretet állapítson meg a mohamedán klérus számára. Az ujtörök-komitével eszerint ó-török papi szervezet áll szemben. Ez tulajdonképpen csak Szkutari évszázados külön állásának következménye, amelyben az ujtörök-éra valószínűleg csak epizód szerepet fog játszani. Az ujtörökök helyzetük erősítését a szkutari helyőrség megerősítésétől várják.

Jól informált politikai körökből jelentik a Wiener Allgemeine Zeitungnak, hogy Konstantinápolyban a belső politikai helyzet nagyon feszült. Az ifjutörök-bizottság arra bírta a Kiamil pasa kabinetet, hogy a politikai helyzet kialakulását lehetőleg még a parlament összeülése előtt erőszakolja ki. Eredetileg úgy látszott, hogy a parlamentet november 14-ére össze lehet hívni, mivel azonban az ország számos részében a választások még nem történtek meg, a valószínűség mellett szól, hogy a parlament már ebben

az évben nem is lesz összehívható. Az ifjutörökök úgy látszik észrevették, hogy sem a belső, sem a külső politikai kérdésekben nem lesznek erős ó-török ellenzék nélkül, sőt meg kellett győződnie, hogy elszánt ó-török ellenzékkel fogják magukat szemben találni, amelyet még a szultán pártfogása és támogatása is erősíteni fog. Most, hogy a parlamenti ellenzék keletkezését megakadályozzák és hogy erejét már jó előre elvegyék, arra törekednek, hogy a szultánt fogolyvá tegyék és hogy az ő személyét használják fel védőpaizsul egy esetleges ellenforradalommal szemben. Az ifjutörök-bizottság által felbízott Kiamil-kabinet az itt kifejtett okokból elmozdította a testőrségnek a szultánhoz hű parancsnokát és egy igen határozottan ifjutörök színt valló tiszttel helyettesítette. A szultán ez ellen az intézkedés ellen tiltakozott és megtagadta beleegyezését. Így állván a helyzet, nem lehetetlen, hogy már a legközelebbi jövőben súlyos válság, sőt viszály fog kitörni a szultán és mai kabinetje között és az sincs kizárva, hogy a testőrség és a Yildiz-kioszkba szállított katonaság fellázad. Ebben az esetben a szultán az ifjutörök-bizottság foglyává válik és nem tartják kizártnak azt sem, hogy az ifjutörök-bizottság követelni fogja a szultán lemondását.

Betörés a Szandzsákba.

Tekintettel a Szerbia és Montenegró határán észlelhető feltűnő mozgalomra, a török kormány rendeletére nagy csapatzállományok mennek Plevljebe, hogy a Szandzsákot esetleges betörések ellen megvédelmezzék. A konstantinápolyi „Hukuk” című lapnak Pribojából származó közleménye szerint a novibazári szandzsák Iples falujába a múlt hó 25-én egy szerb banda betört, a török katonaság azonban elűzte őket. A helyzet rendkívül veszedelmes. A török katonaság állapota rendkívül sajnálatos.

Szalonikiból ma hat zászlóalj katonaság indult a novibazári szandzsákba. A tartalékosok behívása egyre tart. Seres mellett összeütközés volt a török katonaság és egy bolgár banda között. Az összeütközés folyamán öt komitácsi elésett. Az elégedetlen katonák Seresben egy tiszttel megöltek.

A szerb határ mentén.

A zimonyi lakosság körében nagy izgalmat kelt a tegnapi éjjel történt következő eset: A Száván átvezető vasuti hid felügyeletével, jóllehet, a hid már a szerb vasutak tulajdona, a zimonyi állomás egyik pályára van megbízva. Valahányszor a vasut a Száva-hidon keresztül megy, az indulás alkalmával a pályáőr elkíséri a vasutat az első szerb elágazásig. Tegnapi éjjel is így történt. A hidfelügyelő fölszállt a vonatra, amely akadálytalanul robogott át a hid közepéig, amikor hirtelen egy nagyobb szerb katonai csapattal került szembe. A csapat parancsnoka rá támadt a pályáőrré, megparancsolta, hogy azonnal oltsa el lámpását és térjen vissza Zimonyba, mert ha nem engedelmeskedik, azonnal agyonlövik. A pályáőr kénytelen-kelletlen engedelmeskedett a parancsnak, visszatért Zimonyba, ahol haladéktalanul jelentést tett az esetről. A vizsgálatot azonnal megindították és a vizsgáló bizottság meggyőződött róla, hogy a szerb csapatok azért kergették vissza a pályáőrt, mert hidrobantási gyakorlatokat végeztek. A Budapesti Tudósítónak az a híre, mely szerint a dunai flotta Péterváradról Zimonyba indulásra kapott parancsot, hogy ott folytassa gyakorlatait, mint a cs. kir. távirati iroda illetékes helyről értesül, minden alapot nélkülöz.

Legújabb híreink.

Ali bég Firduz, a nemrég Budapesten járt muzulmán szerb nemzeti organizáció elnöke Konstantinápolyba utazott, hol mintegy tizennégy napot szándékozik maradni. Tekintettel arra, hogy Ali Firduz a boszniai és hercegovinai mohamedánok vezére, utjának általánosan nagy fontosságot tulajdonítanak. Elutazásakor számosan kísérték el a pályaudvarhoz.

Clemenceau miniszterelnök tegnap Milovanovics szerb külügyminisztert fogadta. A beszélgetés iránt megkérdezett, kijelentette Clemenceau, hogy a Milovanovics által használt hang komoly és méltó volt és az általa tett kijelentések alkalmasak eloszlására azon aggodalmaknak, amelyekre Szerbia okot adhatott volna.

Pasics egy újságtudósító előtt a következőképpen nyilatkozott a Balkán-helyzetről: Szerbia minden intézkedést megtett, hogy elkerülje az Ausztria-Magyarországgal való konfliktust, de senki sem fel-lehet azért, ami a közeljövőben történhetik. Szerbia reméli, hogy Ausztria-Magyarország a hatalmak nyomása alatt tartózkodni fog a háborútól, de a szerb nép csak akkor nyugszik meg, ha Bosznia-Hercegovina autonómiát kap, legyen bár török fennhatóság alatt. Ha a konferencia létrejönne, ez ki-zárná a fegyveres összeütközést.

A montenegrói államtanács elnöke a „Novoje Vremja”-ban megzafolja azt a hirt, mintha Danilo trónörökös az orosz-japán háboru alkalmával Oroszország veszteségére ürített volna poharat. A trónörökös éppen ellenkezőleg kész volt kétezer monte-negrói harcossal Oroszország segítségére, a harc-terre sietni.

Ausztria-Magyarország a szandzsák kiűritésével kapcsolatban november elsejétől kezdődőleg már a postaküldeményeket sem továbbítja közvetlenül. A Novibazárba címzett küldemények most ismét Szer-bián keresztül mennek. A novibazári szandzsák ismét visszanyeri régi török nevét, mely így hangzik: Taschidsa.

A görög király Bécsben.

Budapest, november 5.

A görög király tiszteletére — mint már tegnap jelentettük — tegnap diszebed volt, amelyen az uralkodók pohárköszöntőket mondtak. Voltak, akik a Balkán-eseményekre vonatkozó beszédeket várták, miután Görögország is erősen van érdekelve a mai politikai helyzetben. De úgy királyunk, mint a görög uralkodó kerülték a politikai színezetet beszédjükben. György király látogatását kizárólag királyunk uralkodói jubileumával hozták kapcsolatba, melynek csak az a czélja, hogy I. Ferencz Józsefet üdvözölje jubileuma alkalmából.

Királyunk a következő felköszöntőt mondta:

— Engedje meg Felsőged, hogy őszinte örömmel adjak kifejezést mai szives látogatásán. A szeretetreméltó figyelem, amelyben Felsőged ezáltal részesít és amelynek nagy értékét teljes egészében tudom megbecsülni, annál kellemesebben érint, amennyiben Felsőged azért jött, hogy személyesen fejezze ki üdvözlését hatvan éves uralkodói jubileumom alkalmából. Amidőn arra kérem Felsőgedet, hogy ezért legmelegebb és legszivesebb köszönetemet fogadja, őszinte megelégedéssel emlékezem meg a házaink között eddig mindig fennállott jó és barátságos viszonyról, amely híven megfelel Görögország és Magyarország ugyanilyen kitünő viszonyának. A legszivesebb óhajokat táplálom a Felsőged bölcs uralkodása alatt oly örvedetes módon fejlődő királyság iránt. Felsőgedet a legszivesebben köszöntve, emelem poharamat Felsőged, valamint ő felsége a királyné és az egész királyi ház egészségére.

György görög király a következőképpen válaszolt:

Felsőg! Mély meghatottságot és hálát érzek azokért a szives üdvözlő szavakért, amelyeket felsőged hozzám intézni kegyeskedett. Mindenkor nagy örömmel üdvözöltem felsőgedet fővárosában, de egészen kiváló mértékben boldog vagyok, hogy alkal-mam van felsőgednek személyesen tolmácsolni szerencsekívánataimat hatvan éves dicső és áldásos uralkodása alkalmából, amely mindenkor a monarchia valamennyi népe üdvének és nagyságának volt szentelve. A legforróbban kérem az isteni gondviselést, engedje meg, hogy felsőged még sok éven át folytassa az áldásos tevékenységet, amelyet eddig oly eredményesen fejtett ki és amely a legbizto-sabb garanciája volt országaink virágzásának. Ami engem illet, örömmel használom föl az alkalmat, hogy megköszönve a szives fogadást, amelyben felsőged mindenkor részesített, valamint a rokonérzést, amelyben egész családom mindenkor részesült, felsőged előtt megismételjem mély és őszinte ragaszkodásom kifejezését. A midőn felsőgednek saját nevében, valamint országom nevében meleg köszönetet mondok a Görögország szerencsés fejlődése iránt táplált jókívánságaiért, emelem poharamat fel-

sőged, az egész császári és királyi család boldogsá-gára és birodalmának dicsőségére és fölvirágzására.

A görög király a családi dejeuner után el-bucsuzott ő felségétől és az uralkodó család tagjaitól és Schönbrunnból a szállóba hajtatott, ahol öt-hat napig szigorú inkognitóban fog lakni. A király Montenuovo Alfréd herceg második főudvarmesternek és báró Aehrenthal külügy-miniszternek a Megváltó-rend nagykeresztjét adományozta.

A német — francia viszály.

Budapest, november 5.

A kazablankai incidens komoly politikai eseménynyé nőtte ki magát. Szinte hihetetlen, hogy oly kis esemény, mint a három legionárius szökése, akkora hullámokat verjen fel. Mások bizonyára találtak volna módot arra, hogy ne-hány jegyzékvtárs révén barátságosan elosz-lassák az ellentéteket. Ma azonban úgy látszik, mintha a német kormánynak szüksége volna erre a bonyodalomra. Párisban az a vélemény, hogy Berlinben ezzel a csinált konfliktussal el-akariák tereelni a közvélemény figyelmét Vilmos császár nyilatkozata által keletkezett forron-gástól.

Mai távirataink a következők:

A tegnapi birodalmi gyűlés alkalmával a folyo-sói beszélgetések során a kancellárválság lehető-ségével kapcsolatban a külügyi helyzet is szóba ke-rült. A többi között nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a kazablankai események a német birodalom és Franciaország közötti viszonyban komoly for-dulatot okoztak. Ez a hír természetesen megerő-sítette többeknek azt a véleményét, hogy a mostani idő éppenséggel nem alkalmas a kancellárválság előidézésére.

Berlinben, illetékes helyen, minden ellenkező hi-resztelés daczára, biztosították az „Extrablatt” tu-dósítóját, hogy a legutóbbi kazablankai incidens tárgyában Bülow kancellár és Cambon ber-lini francia nagykövet közt folyt tárgyalások rendes keretek közt maradtak és remélik, hogy az egész ügyet döntő bíróság útján, általános megelégedésre fogják elintézni. A német kormányban ebben az ügyben elfoglalt álláspontja a német császár legutóbbi ismeretes nyilatkozatai óta sem változott.

Clemenceau miniszterelnök ma délután megjelent a kamarában és a folyosókön tanácskozott a politikai pártok vezéreivel. Parlamenti körökben állandóan egyértelműen helyeslik a kormány magatartását. A kormány szilárdan el van határozva, hogy nem változtatja meg a kazablankai incidens ügyében el-foglalt álláspontját, amelyet valamennyi szövetséges és barátságos hatalom helyesel és a támogatás, amely-ben a parlamentben részesül, meg fogja könnyíteni a Franciaország és Németország között függőben lévő bonyodalmak megoldását.

A francia lapok a kazablankai affér legújabb forulatáról nagyon nyugodtan irnak. Az összes párt-állású lapoknak egyhangulag az a véleménye, hogy Franciaországot ebben a perczen, még mielőtt a döntőbírószag határozott, semmiféle elégtételre sem lehet kötelezni. Az összes lapokban egyhangulag az a vélemény jut kifejezésre, hogy minden nemzeti ér-zékenységet figyelembe vevő megoldást kell találni és nem értik azokat a pesszimistikus híreket, melyek tegnap keletkeztek.

Újabb jelentések szerint a francia kormány Né-metországnak azt felelte, hogy kész a döntőbírószag hozandó ítéletéből minden konzekvenciát levonni, de ennek a megtörténte előtt a szinte megalázó bo-csánatkérésbe annál kevésbbé mehet bele, mert Franciaország az aktaszéri tényállás alapján fel-jogosítva érezhetné magát arra, hogy ő követelje a német konzul megaláztatását. Franciaország, mint-hogy a döntőbírószag kérdését amugy is felvetették, egyelőre lemondott arról, hogy ezt a követelését me-gerősítse.

Állítólag nagyon beavatott helyről a következő-ket jelentik Párisból: A német követelések oda írá-nyulnak, hogy a letartóztatott szökevények előbb bocsáttassanak szabadon és hogy Damade tábornok személyesen fejezze ki sajnálatát a kazablankai né-met konzul előtt. A francia kormány kijelentette, hogy az egész vitás eset békebírószagi elintézésének

élvét fenntartja, az említett követeléseket azonban látározottan visszautasítja. Cambon francia nagy-követ tegnap megkapta az erre vonatkozó utasításo-kat. Az „Echo de Paris” e megjegyzéshez a követ-kezőket fűzi: Tekintélyünk és becsületünk szem-pontjából szükséges, hogy szilárd és magunkhoz méltó viselkedést tanusítsunk. A játszma komoly, de egy nagy ország, amely tudatában van erejének és igaz jogának, meg kell, hogy nyerve. Bizalmunk an-nál nagyobb lehet, mert nem vagyunk izolálva és Angolország kész mellénk állani és ha szükség volna rá, a fegyveres intervencziójával való fenyegetést a tárgyalások serpenyőjébe vetni.

Párisban úgy látják, hogy a kazablankai ügyet még sem lehet olyan simán elintézni és hogy az ügy súlyosan válságosra fordult. A Standard párisi tudó-sítója a német császárhoz igen közel álló politikustól, tehát valószínűleg Radolin herceg párisi német nagykövettől azt az értesítést nyerte, hogy a császár semmi szín alatt sem egyezik bele a választott bírő-ságba mindaddig, míg a francia kormány a kaza-blankai német konzul megsértése fölött sajnálatát ki nem fejezi. Ma Párisba várják Cambon nagykövetet, kinek visszaérkezését azonban nem tartják nyugta-lanító jelenségnek.

Az Elysée-palotában tartott mai minisztertaná-cson Pichon külügyminiszter a külügyi politika je-lenlegi függő kérdéseiről is jelentést tett. A minisz-tertanács a francia-német pourparleval is foglal-kozott és egyhangulag azon a véleményen is volt, hogy Franciaország nem fogadhatja el a német álláspontot. A politikai körök nem hiszik, hogy a konfliktus még inkább ki fog élesedni és remélik, hogy ha Németország épp oly konziliáns, mint Franciaország, lehetséges lesz a megegyezés oly alapon, hogy a két ország sajnálatát fejezi ki az incidensen és hozzájárul a békebírószaghoz. Fran-cziaország vonakodását attól, hogy tisztjeit és ka-tonáit megintse, véglegesnek tekintik. Cambon, ber-lini francia nagykövet tegnap Schön államtitkarral történt magánbeszélgetésében rámutatott arra, hogy Franciaország békebírószagot kíván és nem járul-hat hozzá ahhoz a követeléshez, hogy rosszsalát fejezze ki tisztjeivel és katonáival szemben maga-tartásuk miatt. Félreértések kikerülése czéljából a francia kormány nagykövetejéhez, Cambonhoz inté-zett jegyzékben pontosan körvonalazta álláspontját.

KÜLFÖLD.

Az osztrák válság. A király ma délelőtt másfél órai kihallgatáson fogadta báró Beck miniszterelnököt, aki jelentést tett a válság ki-bonyolítására eddig tett kísérleteiről. Döntés a miniszterválság ügyében a mai kihallgatáson sem történt. A válság kimenetele a keresztény-szocialista képviselők ma délután tartott érte-kezletétől, valamint attól az értekezletétől függ, melyet a cseh képviselők ma Prágában tar-tottak.

Báró Beck a mai napot is arra használta föl, hogy a pártok vezető férfijaival tanácsko-zásokat folytasson. A keresztény-szocialista párt ma gyűlést tart, mely után báró Beck mi-niszterelnök a párt vezéreivel értekezni fog. Báró Beck ma kihallgatáson jelent meg a csá-szárnál és jelentéseket tett eddig folytatott tár-gyalásainak eredményéről. Döntés még nem történt, mert a tárgyalások még nincsenek be-fejezve, sőt még egyes pártok abban a tekin-tetben sem határozta, hogy milyen állást fog-lalnak el báró Beck javaslataival szemben.

Német birodalmi gyűlés. A Ház a mai ülésén az erömüvi járnüvekkel való forgalomra vonatkozó törvényjavaslat harmadszori olvasását kezdte meg. Nieberding igazságügyi államtitkár azt a tényt, hogy a kormány új automobil-törvénytervezetet terjeszt elő, azzal okolja meg, hogy el akarja kerülni, hogy a bizottság által két év előtt hibáztatott hiányok is-mét a birodalmi gyűlés elé kerüljenek. Wagner (konzervatív) szigorú szavatossági javaslatokat ajánl elfogadásra. Schönauich Carolat herceg szin-tén fokozandónak tartja a szavatossági kötelezettsé-get.

A német császár nyilatkozata. Berlini udvari körökben azt beszélnek, hogy Vilmos császárnak egy londoni lapban közzétett nyilatkozatai dolgában tanácskozás folyt a császárné és a trónörökös között és hogy sem a császárné, sem a trónörökös nem titkolták, hogy véleményük eltér a császár véleményétől. Bülow kül-szóleg nyugodt, de igen komoly. A kancellár a császár nyilatkozataira vonatkozó lapvéleményeket, még a legélesebben támadó cikkeket is, elküldötte a császárnak, aki azokat elolvasta, ami abból a körülményből is kitűnik, hogy egyes cikkeket sajátkezű megjegyzéseivel küldött vissza a kancellárnak. Udvari körökben hirtér, hogy Vilmos császárnak Bülow herceg lemondása esetére már van jelöltje a kancellári méltóságra. Az új kancellár e híresztelés szerint egy tábornok lesz. Bülow herceg csakis azért nem mondott még le, mert érzi a felelősséget, amelyet a történelem ítélőszéke előtt viselnie kell. De mindenesetre le fog mondani, ha a birodalmi gyűlés ugyanugy itéli meg a császár nyilatkozatait, mint a német sajtó.

Bülow herceg kancellárhoz a birodalmi gyűlésen intézett interpellációk tárgyalását a jövő hétre halasztották. Bülow herceg időközben néhány függőben levő diplomáciai tárgyalást akar befejezni, hogy aztán szabadabban válaszolhasson a hozzája intézett interpellációkra. Ezért azt hiszik, hogy az interpellációk tárgyalására csak hétfőn, esetleg kedden kerül a sor.

A tibeti lázadók veresége. Tibetből jelentik, hogy a császári csapatok győzelmet arattak a tibetiek fölött, akiket teljesen szétszórtak.

Az Unió új elnöke.

— Ut az elnöki székig. —

Budapest, november 5.

William Howard Taft. Ő tehát az új elnök. Amit az Egyesült Államok republikánusai egy évvel ezelőtt még annyira kétségbe vontak, mégis megtörtént. Taftot még nagyobb szavazattöbbséggel választották meg, mint népszerű elődjét, Rooseveltet.

Nem érdektelen talán ebből az alkalomból, ha elmondjuk az új elnök életpályáját, melynek irányát sohasem állották el a szabad Amerikában.

Már atyja is előkelő szerepet vitt az Unió közéletében; Grant elnöki idejében igazságügyi, majd hadügyi miniszter, később bécsi, majd pétervári követ lett. Taft a yalei egyetemen végezte felsőbb tanulmányait, miközben vasszorgalmával és ritka szellemi kvalitásaival már feltűnést keltett; több pályázatban nyert díjat és elismerő oklevelet, ezek közt egy fircsát is (amelyre nem nagyon büszke), a „legnehezebb és legkövérebb diák oklevelét”, mert már diákkorában 225 font, vagyis 112 és fél kilogramm nehéz volt.

Cincinnati-ban, szülővárosában ügyvédkedett egy darabig és ugyanekkor heti hat dollár (30 korona) fizetésért riportere volt a Cincinnati-ban megjelenő „Times” című napilapnak. Nagyobb fizetést kapott a „Commercial Gazette”-nél, ahol szintén riporteri minőségben állt a munkatársak glóriájába. Minden áron a hírlapírói pályán akart maradni, de atyja rábeszélésére hivatali vállalt és már huszonnégy éves korában Ohio államban állami ügyész lett.

1883-ban Chester elnök Ohio állam déli kerületének adó-főnökévé nevezte ki. Ezzel kezdődik Taft államhivatalnokai pályafutása. Harrison elnök alatt a „solicitor-general”-i díszes és fontos tisztséget bízzák rá. Két nagyfontosságú nemzetközi tárgyaláson képviselte eredményesen az Unió érdekeit az angol kormányval szemben 1892-ben szövetségi bíró, mely állását hét évig viseli, általános becsülést szerelve. Majd főbíró és Mac Kinley alatt a Fülöp-szigetek kormányzó-bizottságának elnöke lett. Kinevezésekor sokan sajnálták, hogy a ragyogó bírói pályáról le kell térnie és a szigeteket gyilkos éghajlata alá kell költöznie. De Mac Kinley így szólott hozzá:

— Bíró ur, nem nélkülözhetjük önt a Fülöp-szigetek kormányzásában.

Mire Taft elhatározóan felelt:

— Elnök ur, teljesíteni fogom kötelességeimet.

Mint a szigetek kormányzója azon dolgozott, hogy a benszülötteknek autonómiát biztosítson és megóvta őket az amerikaiak tulságbanmó kizsákmányolásától. Sikertört is neki a benszülött lakosság osztatlan szeretetét kiérdemelnie.

1904-ben Roosevelt elnök a hadügyminiszteri tárczát bízta rá. E minőségben nagy érdemet szerzett, midőn 1906-ban a kubai kérdést sok tapintattal és általános megalégedést kelte rendeznie sikerült.

A hadügyministerségből pedig egyenest az elnöki székbe jutott. Pályafutása tehát valóban ritka példája egy törekvő és munkás férfi eredményeinek.

A jegyzők kívánságai.

Budapest, november 5.

A Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete november 7-én délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlést s ezt megelőzőleg november 6-án délelőtt 9 órakor választmányi ülését Budapesten.

A közgyűlésen a fontos és érdekes tárgyak egész sorozata szerepel, köztük a belügyminiszterhez küldendő emlékirat-tervezet bemutatása.

Ez a memorandum-tervezet bő ismertetésben a következők:

Nagyméltóságú Belügyminiszter ur! Kegyelmes Urunk! Az az óriási átalakulás, amely hazánk társadalmának minden osztályát a legutolsó évtizedben átformálta, a szellemi és anyagi igényeknek folyton-folyvást való fokozódása nem hagyta érintetlenül a községi és körjegyzői kart sem. A községi élet vezetésére predesztinált jegyző kinőtt a törvény által részabott szűkös ruha kereteiből s hatalmas idomai fedetlenül teljesítik munkálkodásaikat. Másrészt a vezetésre hivatott, az elpusztult falusi udvarházak kihalt lakóit helyettesítő jegyző anyagi igényei sem maradtak hátrább a rohanó kor követelményeinél s az 1886. évi XXII. t. cikkben megszabott és az 1904. évi XI. t. cikkel némileg emelt maximális fizetést a való élet minímálisnak tette meg, amelyből ma nem lehet megélni. Elismerjük, hogy a jelen politikai viszonyok kevésbé alkalmasak arra, hogy most nagy belügyi reformok megvalósíttassanak; másrészt azonban nagy súlyt helyezünk arra, hogy bizonyos parciális reformok éppen a Nagyméltóságod kormányzata alatt s a jelen országgyűlés által léptetessenek életbe; aggódunk ugyanis a miatt, hogy a jövő országgyűlés kevésbé fogja méltányolni azt a helyzetet és munkakört, amelyet az ország jegyzői betöltének.

A memorandum ezután felsorolja a jegyzői kar kívánságait. Ezek a kívánságok a következők:

1. A jegyző-képzés reformja. Egészséges és helyes közigazgatás addig el sem képzelhető, amíg minden közigazgatási tisztviselőtől meg nem kívánjuk, hogy a gyakorlati kiképzetést a községekben, a jegyzői irodákban nyerjék. E cél elérésére kétféle mód áll rendelkezésre: vagy megkivánni minden közigazgatási tisztviselőtől, hogy legalább két évet a jegyzői irodákban töltsön; vagy egységesíteni a közigazgatást az egész vonalon és módot nyújtani arra, hogy a jegyző — megfelelő előképzettséggel — végigmehessen a közigazgatási fokozatok egész vonalán.

A községi közigazgatási tanfolyamok jelen alakjukban egyáltalán nem felelnek meg a hozzájuk fűzött várakozásoknak. Ezek helyett általános közigazgatási tanfolyamok lennének létesítendőek, amelyekre csak érettségi bizonyítvánnyal és két évi gyakorlattal bíró egyének vétetnének fel s ezek a tanfolyamok az egyetemek és jogakadémiákon legalább négy féléves fakultást képezzenek.

2. A fegyelmi eljárás rendezése. A memorandum ebben a tekintetben az 1894. évben nyilvánosságra bocsátott előadói tervezet alapjára helyezkedik, mely szerint minden tisztviselőre egyenlően, egységes formában és külön törvényben tervezetlik.

3. A községi választási rendszer. Különösen a jegyzőválasztás a mai alakjában már tovább fenn nem tartható. A vesztegetések, a korrupciónak minden kigondolható eszközei olyannyira nevétségessé tették azt, hogy benne már igazán rendszerré vált a korrupció, amely a becsületes érvényesülésnek utját vágja s utat enged a pénz és a rokoni befolyásnak s a politikai érdek juttalmazásának. Mindezek az indítók kapcsolatosan a fent vázolt és a törvényhatósági választás révén egyáltalán nem közokoztatott, tehát a községbe szűztisztán beviendő erkölcsi tőkével: föltétlenül amelyet szólnak, hogy a községek kezéből ki kell venni a jegyzőválasztás jogát

3. A jegyzők anyagi helyzetén való javítás. Nincs ma ebben az országban tisztviselői kar, amelyik a jegyzőkhöz még csak megközelítően hasonlólag is volna fizetve; pedig a többnyire városban lakó tisztviselőnek nem nehezedik a vállaira oly elviselhetetlen súlyyal a gyermekneveltetés, mint a falusi jegyzőre. Megdől ma már az az állítás is, hogy a jegyző mellékjövedelem alakjában még — a fizetésen felül — tekintélyes jövedelemhez jut, mert amíg egyrészt óriási elfoglaltsága mellett a jegyző ma már kevésbé, vagy csak a hivatalos órákon kívül foglalkozhatik magánügyködésével, másrészt divattá vált a magánmunkálatok jórészt a jegyző hivatalos teendői közé sorozni, ami egyrészt bántó igazságtalanság velünk szemben, másrészt a mellékes jövedelmet a minimálisra szálaltítja le. Azt a minimumot, amely a mai viszonyok közt a jegyzők fizetését képezze, évi 2400 koronában és öt évenként ötször ismétlődő 200—200 koronás korpótlékban jelölik meg.

4. A jegyzők méltánytalan, ingyenes munkákkal ne terheltesse. Kérelmük az, hogy e kérdés rendezését a magánmunkálati díjak megállapításának módjára a törvényhatóságok hatáskörébe utalják és egy napi (12 órai) díj minimumát 8 koronában jelölik meg.

5. Tarthatatlan a helyzete a segédjegyzőknek. Köziogi állásuk megállapítása tekintetében teljesen egyazon elbánás alá lennének veendőek, mint a jegyző. A memorandum a kezdő vasuti tisztviselőkhöz hasonló 1600 korona fizetést kér részükre és ötször ismétlődő 100—100 korona ötödéves korpótléket, továbbá a helyi viszonyokhoz mért 2—300 korona lakbért, vagy természetbeni — legalább két szobás — lakást.

6. Országosan és egyöntetűen kéri rendezni a szabadságidő kérdését akképen, hogy a jegyzőnek évente hat heti, a segédjegyzőnek pedig négy heti szabadságidő biztosíttassék.

7. Örömmel veszik tudomásul a miniszternek azt a szándékát, hogy a jegyzők nyugdíj-ügyeit országosan rendezni és a viszonyosságot közöttük, továbbá a vármegyei és állami tisztviselők között létrehozni szándékozik. Kéri a nyugdíj-ügynek állami kezelésbe vételét és a szolgálati időnek 40 évről 35 évre való leszállítását.

8. Kéri a jegyzők vasuti menetegy-kedvezményét.

9. Hálával emlékeznek meg arról a nagy jóakaratról, amelylyel a miniszter a jegyzői árvák és gyermekek neveltetésének kérdését kezébe vette.

10. Sürgetik a kiltatásba helyezett községi ügyviteli szabályzat kibocsátását.

11. Kéri a hitközségi járulékok kivétele és behajtása körüli teendő végzése által a községi és körjegyzők vállaira zuduló és kellemetlen teendő alól való fölmentést, annál is inkább, mert nagy rovasára van a jegyzői tekintélynek, hogy a jegyző végrehajtási teendőket köteles végezni.

12. Az elhagyottá nyilvánított és az állami gyermekmenhelybe felvett, 15 éven aluli koru gyermekek eltartási, nevelési és kiképzési költségei az államháztartást terheljék, mert a közsegélyre szoruló lét éven felüli korban lévő gyermekek gondozása oly óriási terheket ró némely községre, hogy azok maholnap nemcsak nem lesznek képesek egyéb kulturális és közigazgatási teendőik teljesítésére, hanem a szó szoros értelmében csőd elé jutnak.

A memorandum ezekkel a szavakkal végződik:

Elismerjük, hogy nagyobb halmazzal jöttünk Nagyméltóságod elé, mint amelynek feldolgozása a belátható legrövidebb időn belül teljesíthető volna. Pedig e kérdések mind akutak, a sebek nyíltak és fájdalmasak. A gyógyító kéz sokáig nem késztetik, mert különben komplikációk állhatnak elő, amelyek veszélyeztetik közigazgatásunk helyes menétét. Bizunk a Nagyméltóságod politikai és közigazgatási látóképességében, amely helyes sorrendet fog szabni e kérelmek között s érvényre emeli azt, ami már elodázást nem tűr és előkészítetti azokat, amelyek márol-holnapra meg nem oldhatók. Az egész jegyzői kar rokonszenve és szeretete kíséri Nagyméltóságodat ezen munkálkodásában. Mély tisztelettel vagyunk a Magyarországi Községi és Körjegyzők Orsz. Központi Együletének Budapesten, 1908. évi november hó 7-én tartott évi rendes közgyűléséből, Nagyméltóságodnak alázatos szolgálai: Uszkay Bálint, egyleti elnök, Jászberényi Miklós, egyleti főjegyző.

Az EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A Duna haramiái.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 5.

Pár héttel ezelőtt a budapesti rendőrségen Strasser és König termény-nagykereskedő cég és vele a budapesti tőzsdén akkreditált termény-bizományi cégek csaknem teljes számmal, följelentést tettek, hogy az Aldunán kikötő uszályhajóikat tiz esztendő óta egy szervezett haramia-banda rendszeresen fosztogatja. A feljelentő cégek elmondják panaszukban, hogy az aldunai, különösen pedig a titeli csendőrség esztendő óta nyomoz az ügyben, de eddig teljesen eredménytelenül. A följelentést azért teszik meg a budapesti rendőrségen, mert egyrészt Budapesten bejegyzett cégek, másrészt pedig csak egy esztendőre visszamenőleg is száznolcvanezer korona a hozzávetőlegesen megállapítható összege a haramiák garázdálkodásának.

A budapesti főkapitányságnál Keresztessy Gyula rendőrfogalmazót bízták meg az ügy vezetésével. A helyszíni nyomozat megajtására Móker és Lauró detektíveket küldték ki Titelbe. A detektívek rendkívül óvatosan és nagy körültekintéssel fogtak munkájukhoz. Miután azonban a tapogatózások nem vezettek eredményre, a két detektív kilépett inkognitójából és nagy aplomballal kezdett szerepelni mindenütt. Állami folyammérnököknek adták ki magukat és Titel környékén éjjel-nappal méréseket végeztek a folyamon. Ezzel föl-tünés nélkül elérték azt, hogy állandó megfigyelés alatt tarthatták a folyam tájékát.

A napokban aztán sikerült is megfogniok a régen keresett szalát, amely az egész titkos szövédéket lebonyolította.

Pár nappal ezelőtt késő éjszaka a detektívek megint kint a folyam mentén dolgoztak, mert a város alatti szabad kikötőben a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaságnak és a Délnémet hajózási társaságnak hat-hat nagy uszályhajója vesztegelt horgonyon, színiültig megtöltve búzával és kukoriczával. Az éjszaka nagy része minden esemény nélkül telt el. Ugy két óra tájban azonban, a folyam sodrában két zajtalan evező csónak tünekezett fel. A két csónak óvatosan közelgett, aztán pedig egyenesen oda járt az uszályhajók mellé. A detektívek feszült érdeklődéssel figyelték a történéseket.

A csónakosok a hajókhoz kötötték járműveiket, aztán telt zsákokat kezdtek átrakni az uszályokra. Csodálatos volt azonban az, hogy a telt zsákok helyett ismét telt zsákokat hoztak föl a hajók gyomrából, s azokat levitték a dereglyékbe. A munka körülbelül másfél óráig folyt szakadatlan szorgalommal. Nyilvánvaló volt, hogy mi történik. A csónakosok a hajók gabonarakományát dézsmálták meg és homokos zsákokat ürítettek a buza és a kukorica közé, hogy az uszályok terhelési szintje a víz felületén ne változzék.

A banda tehát éppen együtt volt munka közben. Közbelépni azonban nem lehetett, mert a tolvajok nagyon sokan voltak. Mikor azonban a munka véget ért és a dereglyék megindultak a vizen lefelé, a banda tagjai közül egy kivált és nekivágott gyalog a városnak. A detektívek óvatosan követték, s amikor már biztos volt, hogy a folyamon levő társait sem fütytyel, sem kiáltással nem figyelmeztetheti a veszedelemre, rajtaüthettek és lefűlélték.

A detektívek foglyukat a titeli csendőrlakanyába kísérték, ahol azonnal vallatóra fogták. Mindenekelőtt megállapították, hogy az elfogott tolvaj Illing Pera vagyonos titeli parasztgazda, akinek már esztendő óta rossz híre van, mert senki sem tudja, hogy miből vagyonosodott meg. Illing eleinte tudni sem akart a tolvajlásról, a keresztkérdések alatt azonban végre is megtörtött és vallani kezdett. Elmondta, hogy tíz év óta fosztogatja társaival a dunai gabonahajókat. A banda fejei csupa titeli gazdálkodók és kivülé még hárman vannak. Ezek névszerint a következők: Turi Pál, Klein Antal és Damján Károly. Ők négyen értékesítették a banda zsákmányát Rudolfsnád, Szlankamen és Titelen a gabonabizományos cégek bevásárló embereinél. A banda tulajdonképpen tagjai azonban, akik maguk a fosztogatásokat végrehajtják, hajósok. Vagy husz hajókormányossal vannak összekötötésben és ezek végzik

el a munka gyakorlati részét. Illing elmondta a neveket is. A rendőrség azonban ezeket a neveket még most titkolja, mert a tettesek jórészt uton vannak hajóikkal s majd csak a kikötőkben lehet őket zár alá venni. A négy főczinkos azonban már le van tartóztatva.

Strasser és Königen kívül még a következő cégek és társaságok vannak érdekelve a rablók garázdálkodásaiban: Weisz Jakab és társa, Wolfinger és Reich, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság, a Délnémet hajózási társaság és a Dunagőzhajózási társaság. A nyomozás még folyik és valószínű, hogy a napokban tömeges letartóztatások lesznek.

A Polónyi—Lengyel-pör a Kuria előtt.

— Szombaton hirdetik ki a határozatot. —

Budapest, november 5.

A Kuria előtt ma replikázott a koronaügyész Vázsonyi tegnapi előterjesztésére. Pontonkint és kimerítően felelt a védő semmiségi panaszaira s inkább a jogi momentumokat, mint a pör társadalmi és politikai jelentőségét domborította ki majdnem három óra hosszat tartó beszédében. Alaplatannak mondotta az összes semmiségi panaszokat, melyeket a védő szóval és írásban bejelentett. A 92. szakaszt is joggal mellőzte a törvényszék. Benső meggyőződése — ugymond a koronaügyész — hogy ebben az esetben a 92. szakasz alkalmazása azt mutatná, hogy nálunk nagyon olcsó a becsület, s hogy jobb vádlottnak lenni, mint sértettnek. A semmiségi panasznak elutasítását kéri. Vázsonyi válasza után a bíróság rövid tanácskozás után úgy végzett, hogy a semmiségi panaszok tárgyában szombaton déli egy órakor fogja kihirdetni a határozatát.

Az elnök délelőtt tíz órakor nyitotta meg az ülést s fölkerlte a koronaügyészt, hogy a semmiségi panaszra terjeszse elő észrevételeit.

Dr. Székely Ferencz koronaügyész: Ami azt a semmiségi panaszt illeti, hogy az elnök csak a hetedik napon döntött a valóság bizonyítása dolgában, kijelentem, hogy a perrendtartás 307. szakasza értelmében az elnöknek joga volt a sorrendet megállapítani. A vádlott kérte a bizonyítást s a bíróság azt elrendelte. A bíróság elnöke tehát csak kötelességét teljesítette, mikor a sorrendet megállapította. Nem látom tehát azt a horribilis dolgot, melyről szó van. Azt mondja a védelem, hogy ez kihatással volt az esküdtek véleményére, mert nem tudták miről van szó. Ez ki van zárva, mert fölolvasták a vádhatározatot s az inkriminált cikket, aztán hála Istennek négy napig tárgyaltak, tehát tudhatták, miről van szó. Konstatálom tehát, hogy az esküdtek tájékozva voltak, miről van szó. A második semmiségi panasz a Braun Mór kihallgatása. Ez az ur beteg volt, azért olvasták föl a vallomást, amely lényegtelen volt. Ez tehát nem lehetett befolyással az esküdtek véleményére. Sándor Pál megidézését sem tartotta lényegesnek. De hiszen később önként jelentkezett s részletesen vallott. Tehát meg nem idézése nem lehet semmiségi ok. Semmiségi panaszt jelentett be a védő, mert az inkriminált cikket nem olvasták föl egész terjedelmében. A cikket fölolvasták, amennyiben az a vád tárgyát képezte. Nem olvasták föl az Ugron Gáborra vonatkozó részt, amely nem volt inkriminálva. Különbösen is kiadták a cikket az esküdteknek, akik azt szóról-szóra elolvashatták. Ez a semmiségi panasz tehát szintén alaplatan. Halmos János nyilatkozatának föl nem olvasása miatt szintén jelentett be semmiségi panaszt a védő. Halmos nyilatkozata, mely egy napilapban jelent meg, önálló sajtótermék, azt a vád tárgyává nem tették. Hogy föl nem olvasták, annak semmi hatása sem volt az esküdtek véleményére. Hogy mi indította Lengyel Zoltánt a cikk megírására, épp olyan közömbös, mint egy fölbuító nesterkedése. Első ügynek fölítették a Beke-ügyet. Kihallgatták az eljárás elején följajlott tanukat s az eredmény azt volt, hogy Nákó ismételtlen kijelentette, hogy úgy látta, hogy Polónyi jóindulattal vitte az ügyet. Nem sikerülvén a bizonyítás, a védő újabb tanukra hivatkozott. Maga, aki érdekelve volt, kijelentette, hogy nem érzi magát megszoroltnak, ennek következtében a felajánlott újabb tanuk kihallgatása teljesen felesleges lett volna, annál is inkább, mert azokat teljesen lényegtelen körülményekre akarták kihallgatni.

A Dunagőzhajó Társaság dolgában több közlemény jelölését, továbbá Ehrlich G. Gusztáv s Kasics Péter kihallgatását kérte a védő. A vád az volt, hogy Polónyi állást foglalt a társaság ellen, aztán megfizették s attól fogva megváltozott az álláspontja.

A bíróság felolvasta azt a cikket, mely Polónyi állásfoglalását jelölte meg, aztán felolvasta a közgyűlés határozatát. Ebből kiderült, hogy itt frontváltózásról szó sem lehet. Kasics Péter és Ehrlich Gusztáv kihallgatása merőben felesleges dolog lett volna. Nem bizonyították volna különösen azt, amit a vádlottak kikéreltek, hogy Polónyi panamista. A védő sérelmet látott abban, hogy nem foglalták le a társulat könyveit s a levelezéseit. A tizezer forint, konstatálom, áprilisban lett elkönyvelve, a vesztegetés pedig állítólag novemberben történt. Mi célja lett volna tehát a könyvek lefoglalásának. Hozzájárul, hogy a magyar bíróság hatásköre nem terjed ki Ausztriára. Hivatkozott a védő arra, hogy Tisza István másként járt el. Ez igaz, de ott az eset más volt. Egy felszámolás alatt lévő intézetről volt szó, melynek Tisza István volt az elnöke. Ők tehát rendelkeztek a könyvekkel.

Azt a kérdést is intézte hozzám a védő, hogy hol van az megírva, hogy csak a terhelnél lehet iratokat lefoglalni? Meg van írva a 171. szakaszban. A közúti vasúti társaság ügyét is hosszasan tárgyalták a fő-tárgyaláson, de nem jutott dűlőre. Aztán újabb bizonyítékokra hivatkozott, hogy nagy honoráriumot kapott s aztán a társaság érdekében fölszólat. A bíróság az iratok fölolvását nem rendelte el azért, mert fölösleges volt. Mert hiszen azt, hogy Polónyi a társaságtól honoráriumot kapott, elismerte, azt nem ismerte el, hogy a díjat álcizmen kapta. A társaságnak a Polónyi közbenjárására a közigazgatási bíróságnál hat millió korona hasznot hajtott, az 50.000 korona honorárium tehát, melyet azért a közbenjárásért kapott, nem mondható horribilisnek, s semmi esetre sem kapta azt álcizmen. Az új tanuk kihallgatásának a mellőzése nem sérelem. A Cséry-ügyben meddő volt a bizonyítás. Nem bizonyította egyetlen egy tanu sem, hogy Polónyi Géza 1891—1896-ig ifjabb Csérynek az ügyvédje lett volna. Ekkor a védelem új bizonyítékra hivatkozott, de az nem volt olyan bizonyíték, amelylyel igazolni lehetett volna, hogy Cséryék Polónyit megfizették. A bíróság tehát helyesen cselekedett, amikor a bizonyítás kiegészítését megtagadta. A Gschwindt-gyár Holgát is annyira tisztázták, hogy a bíróság a bizonyítás kiegészítését joggal támadta meg. Ha igaz is az, hogy Polónyi szóba hozta Halmos elnököt, hogy a Gschwindt ügyét el kellene intézni, azzal még bizottsági tagsági állásával nem élt vissza. A bizonyítás kiegészítésével a védelem egy házast keresett, s ez a bázis az volt, hogy Halmos János kijelentette, hogy Polónyi Géza bizottsági tagságát jogtalan vagyonszerzésre használta föl. Azok az újabb ügyek, melyeket a védelem bizonyítás kiegészítése czímen fölhozott, inkriminálva nem lettek. Sajnos, hogy szó esett ezekről az ügyekről. Azokra az invektívákra, melyeket a védő itt felhozott, csak röviden akarok válaszolni. Polónyi akkor, mikor az Erzsébet-téri kioszk bérlete dolgában eljár, nem volt bizottsági tag, attól fogva pedig, mikor bizottsági tag lett, a bérlet többé nem képviselte. A Thaisz korában szintén nem volt bizottsági tag, tehát akkor bizottsági tagságát, mint speciálta, ahogy a védő magát kifejezte, nem érvényesíthette. Adám Bélának állítólag pénzért állást szerzett. Konstatáltam, hogy Adámnak nem Polónyi, hanem Bartha Miklós volt a protektora. Emmerlingtől soha sem huzott s máig sem huz se tiz, se husz százalék proviziót, a vállalatot nem is képviselte soha.

Mindezeknek a semmiségi panaszoknak az elutasítását kéri a koronaügyész.

Áttérve az elfogultsági kérdésre, a Koronaügyész alaplatannak mondja azokat a semmiségi panaszokat, melyek arra vonatkoznak, hogy az esküdtek testületileg határoztak afölött, hogy kívánják-e a bizonyítás kiegészítését, vagy sem, s hogy az elnök túllépte a hatáskörét, mikor erre nyilatkozatot kért az esküdtektől. Mahunka pótesküdt eljárásában, aki a tárgyalás során közölte az ügyészszel a szavazatok arányát, szintén nem lát a koronaügyész semmiségi okot.

Az ítélet ellen először azért jelentett be a védő semmiségi panaszt, mert az esküdtek verdiktjében nincs büncselekmény tényálladéka. A koronaügyész szerint a verdikt igen is megállapítja a büncselekmény tényálladékat s azért ez a semmiségi panasz elutasítandó. Semmiségi okot jelentett be a védő, mert a törvényszék a 92. szakaszt nem alkalmazta. A koronaügyész erre megjegyzi, hogy a törvényszék igenis figyelembe vette úgy az enyhítő, mint a súlyosbító körülményeket s ezeknek egyesítésével úgy találta, hogy a 92. szakasz nem alkalmazható. Megjegyzi a koronaügyész, hogy a maximum egy évi fogház s 2000 korona pénzbüntetés. Benső meggyőződés, mondja a koronaügyész, hogy ebben az esetben, mikor a vádlott a magas közjogi állásban lévő egyént nemcsak hogy következetesen üldözte, hanem állásából is kimozdította, a 92. szakasz alkalmazása azt mutatná, hogy nálunk a becsület nagyon olcsó s hogy jobb vádlottnak lenni, mint sértettnek. Sokkal többet veszített a panaszos, mint amennyit a vádlott valaha veszteni fog. A 92. szakasz tehát, véleményem szerint, itt nem alkalmazható.

A bíróság ezután szünetet rendelt el.

Pent
Szün
fentartott
tok ellen
vont köv
azért, me
hogy az
gyalás d
nem is
dott olya
Akár van
mény, ak
esküdt ne
s amint k
lehet. An
— mond
lanul el l
a világ e
itt büncse
különb
lomása, a
mentált, a
jelenti be
lag érvény
ütközik. A
szintén ne
semmiségi
Beer Igná
szintén ne
ugyanaz
máshol la
Beernek k
nyújtott s
Dr. V
szolt a ko
hogy az
törvényes
jogász-iffu
állította, h
szobájában
derítő szol
rére felek
szédét, ho
szülte ezt
gudtan biz
bírálsát.
A por
vid tanács
a Kuria h
fogja a hat
U
NAPIR
kat.: Lenárt.
Arét és tsa.
óra 52 perc
A hold két
2 perczkor.
A keres
A belügymin
lésügyi minis
kár fogad d
fogad delután
gad delután
Allandó
37-30. Nyi
kiállítás a
1 korona, —
téri szalonj
— A Nemze
Szépművészet
Museum ny
A Fővárosi
Museum zá
— A földtan
zeum zárva,
cumi muzeum
museum nyit
Erzsébet-Muze
nyitva. — Az
könyvtár nyit
reskedelmi M
pok alatt nov
6-8-ig. —
reumok és ny
képtárak, kiál
délután 9 órat
— Szer
József keres
vendetes jav
ban érzi ma
őza teljesen
fön, vagy ke
— Czima
Rada Géza
aját kérelme
niszter s eg
éleget adon
kézirat a hiv

Szünet után Székely Ferencz koronagyűsz fentartotta azt a felfogást, hogy a felolvasott okiratok ellentmondók és nem okolják meg a belőlük levont következtetéseket. Nem lehet elfogadni pedig azért, mert még a valóság látszatával sem bír az, hogy az esküdtek véleménye már eleve, még a tárgyalás dérekán kialakult, holott Sándor Pál akkor nem is tett még vallomást s később pedig nem mondott olyat, ami megfélemlítésre okul szolgált volna. Akár van az esküdtek viselkedésében büncselekmény, akár nincs, azzal a Kuria nem foglalkozik. Az esküdt nem köteles arra, hogy szavazatát megokolja s amint elhagyja a termet, azt megváltoztatni nem lehet. Annyira még nem jutottunk Magyarországon — mondotta a koronagyűsz — hogy valakit ártatlanul el lehessen ítélni s azután kérdőleg kiállítani a világ elé. A védő azt kérdezte tőle, hogy hol van itt büncselekmény. Nem akar logi tanácsot adni neki, különben ott van annak az egyszerű esküdtnak vallomása, aki egyik esküdtársának, amikor előtte lamentált, azt mondotta, hogy ha érdekel, miért nem jelenti be az elnöknek. Elhallgatni valamit és azt utólag érvényesíteni, a törvény szellemébe és logikájába ütközik. Azt, hogy az esküdteket terrorizálták volna, szintén nem lehet komolyan venni. Végül, ami azt a semmisségi okot illeti, hogy Beer Ignác Izidor helyett Beer Ignác Izsó foglalt az esküdtek között helyet, szintén nem jöhet tekintetbe, mert a két név egy és ugyanaz s a leíró hibája volt, hogy a meghívót a máshol lakó, de szintén esküdti képesítéssel bíró Beernek kézbesítették. A koronagyűsz végül a benyújtott semmisségi panaszok elutasítását kérte.

Dr. Vázsonyi Vilmos védő hosszasan válaszolt a koronagyűsznek s egyebek közt kijelentette, hogy az egész pör lefolyása nem volt normális és törvényes és mustra gyanánt szolgálhatna a tanuló jogász-ifjúságnak. Az elnök például a vádlotról azt állította, hogy a valótlanok szócsové. Az esküdtek szobájában pohárköszöntőket tartottak. Egyikük felidéző szövegére megy s mikor visszatér, mások bőre felekezeti politikát csinálnak. Azzal végezte beszédét, hogy a szepegés, ijedség és csalafintaság szülte ezt a verdiktet, mely meg nem állhat. Nyugodtan bizza a királyi Kuriára az ügy igazságos elbírálását.

A pörbeszédnek ezzel véget értek s az elnök rövid tanácskozás után azt a határozatot tudatta, hogy a Kuria hetedikén, szombaton délután egy órakor fogja a határozatot kihirdetni.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Péntek, november 6. — Róm. kat.: Lénárt. — Prot.: Lénárt. — Görög-orosz: okt. 24. Arét és isa. — Zsidó: March. 12. — A nap két reggel 6 óra 52 perczkor, nyugszik délután 4 óra 34 perczkor. — A hold két d. u. 4 óra 8 perczkor, nyugszik éjjel 4 óra 2 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földművelésügyi miniszter fogad délután fél 5 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad fél 5 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

Allandó kiállítás a Könyves Kálmánál Nagymező-utczai 37-30. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — Velazquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Fialat festők kiállítása az Uránia Kigvő-téri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Répesarnok nyitva. — A földtani intézet múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum zárva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig, a téli hónapok alatt novembertől február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— **Szterényi államtitkár betegsége.** Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár állapotában örvendéses javulás állott be. Az államtitkár sokkal jobban érzi magát s bár rekedtsége még mindig tart, aza teljesen elmúlt. Az államtitkár valószínűleg hét-hét, vagy kedden ismét elfoglalja hivatalát.

— **Czmadományozás.** A király megengedte, hogy Rada Géza pénzügyminiszteri osztálytanácsost a saját kérelmére véglegesen nyugdíjba helyezze a miniszter s egyuttal a miniszteri tanácsosi címet s élleget adományozta neki. Az erről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

— **Vilmos császár a trónörökösénél.** Vilmos császár tegnap délután négy órakor Ferencz Ferdinánd látogatására — mint Eckartsauból jelentik — Libenbrunnba érkezett. A pályaudvaron, amely ünnepi fényben pompázott, az udvari előkelőségek élén a trónörökös fogadta a császárt. Vilmos császár, ki vadászruhát viselt, kiszállva szalonkocsijából, a főherczeg felé sietett, kezét szorított vele és megcsókolta. Ezután a kíséretnek bemutatása következett. A császár rövid ideig társalgott a bemutatott személyiségekkel, aztán a főherczeggel automobilba szállt, amelyen Eckartsau felé indultak. Az érintett községek lakossága lelkesült óvációkban részesítette az uralkodót. Este souper volt a trónörökös kastélyában. Ezután a császár visszavonult termeibe. Ma Vilmos császár és Ferencz Ferdinánd főherczeg kilencz órakor automobilon Other környékére utaztak, ahol ma tartották az első vadászatot. Vilmos császár és Ferencz Ferdinánd trónörökös nagy vadra vadásztak, a vendégség egy része pedig más vidéken apró vadra tartott vadászatot.

Eckartsauból jelentik, hogy a mai első vadásznapp lefolyása igen kielégítő volt. Vilmos császárnak nagy volt a szerencséje. Az idő, amely reggel barátságtalan és hideg volt, a délelőtt folyamán kiderült. A nap időnként áttörte a felhőket és csak a heves szél rontotta kissé a szép őszi napot. A három délelőtti hajtásban Vilmos császár több erős szarvast lőtt. A főherczegi vadászatorban délben dejeuner szolgáltak fel, amelyen Vilmos császár igen jó hangulatban volt. Mind a két vadászterületen a vadakat az utóbbi időben nagyon kímélték és még az előirányzott mennyiséget sem lőtték le, hogy a császári vendég kielégítő feltételek között vadászhasson. Ortherben és az ottani vadászterületen a nemes vad számát több mint ezerre becsülik. Vilmos császár többször csodálattal szólott a dunai vidék vadban való rendkívüli gazdagságáról.

A dejeuner után folytatták a vadászatot és egy órakor szakították félbe. A délutáni eredmények is megfeleltek a várakozásnak. A leterített vadak közt több tíz és tizenkét águ szarvas volt. A császár visszatérte után a kastély földszintjén lévő étteremben diner lesz, amelynél a 19. gyalogezred tizenkét emberből álló vonózenekara fogja a zenét szolgáltatni. Ezután a császár meglátogatja a kastély udvarát, amelyet le fognak fényképezni. A császár holnap a főherczegi automobilon Siebenbrunnba és az államasuti pályaudvarról Schönbrunnba utazik, ahol este félhat órakor érkezik meg.

— **Nemesi előnév.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Mihályffy Győző nyugalmazott miniszteri tanácsosnak és törvényes utódainak régi magyar nemességüknek kegyelemből való megerősítése mellett a nagykosztolányi előnevet díjmentesen adományozta.

— **Katolikus fejedelmek ne menjenek Rómába.** A régi mondás szerint minden út Rómába vezet. Akármilyen régi is ez a mondás, a pápa azt tartja, hogy a katolikus államfők útja ne vezessen Rómába. Rómából ugyanis jelentik, hogy a „Correspondenza Romana” című újság, amely a vatikáni államtitkárság szócsové, a pápa egy erőlyes hangú jegyzékét közli, amely élesen tiltakozik a katolikus uralkodóknak és megbizottáknak Rómába történő látogatása ellen, mint amely erősen sérti a pápa iránti kötelességszerű tiszteletet.

— **Félszázados orvosi jubileum.** Dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium közegészségügyi osztályának főnöke, ötven évvel ezelőtt 1857-ben nyerte el az orvosdoktori oklevelet a régi pesti egyetemen. A félszázados évforduló alkalmából a budapesti tudományegyetem tanácsa diszdoktori oklevéllel tünteti ki az érdemes tudóst. A diszes albumba kötött, remek kivitelű oklevelet az orvosegyetem dékánjának, dr. Liebermann Leó udvari tanácsosnak vezetésével küldöttség nyújtja át a jubilánsnak.

— **Megégett matróna.** Manojlovics Mussalov Mária 88 éves szabadkai matróna pár nappal ezelőtt zsebkendőjét szárította a kályha mellett, miközben egy szikra kipattant a kályhából és ruhája tüzet fogott. Mire a szerencsétlenséget észrevették és az égő ruhát letépték róla, már több súlyos égési sebet szenvedett, melyek következtében tegnap hosszú kínos szenvedés után elhunyt.

— **A zágrábi éhség-sztrájk.** Pribicevicsék éhség-sztrájkja ügyében a radikális szerbek nevében Grasszovjevic pártelnök és Tomics Jása, a „Zasztava” szerkesztőjének vezetésével küldöttség érkezett ma délelőtt Budapestre, hogy a vizsgálati foglyok érdekében Wekerle Sándor közbelépését kéri ki. A deputációról az az értesítés érkezett Zágrábra, hogy még eddig nem fogadhatta őket a miniszterelnök, mivel a pénzügyi bizottság ülésén el van foglalva. A küldöttség egyik vezetője hír szerint ezeket mondotta egy budapesti újságrónak:

— A szerbek kénytelenek feladni a magyarsághoz való barátságos viszonyukat. Tömörülni fogunk a horvátokkal és elszánt harcot indítunk a horvát kormány ellen, de a magyar országos kormány ellen is, mivel az felelős a horvát kormány törvénytelen ségeiért.

— **A Moltke—Harden-pör.** A Moltke—Harden-pör tárgyalását bizonytalan időre elhalasztották. A tárgyalásnak november hó 23-án kellett volna megkezdődni. Az elhalasztás oka Eulenburg herczeg rossz egészségi állapotában keresendő.

— **Blowitz, a szélhámos.** A bécsi rendőrség tegnap letartóztatott egy nagystilű szélhámost, aki magát Eugéne Blowitznak nevezi. Blowitz, aki nemrégiben Budapesten is megfordult, ugyanúgy, mint Bécsben is azt állította magáról, hogy Henri Blowitznak, a „Times” egykori híres párisi levelezőjének a fia és több amerikai lapnak vezetője. Biztos fellépése, általános műveltsége és nagy nyelvtudása révén beférkőzött a tisztí körökbe, ahol több szélhámost is követett el. A nemrég elhunyt Henri Blowitznak tudvalevőleg nem volt fia és így a Blowitz Eugéne név kétségkívül hamis. Amikor „Blowitz Eugéne” legutóbb Bécsben feltűnt, teljesen pénz nélkül volt és fogyatékos öltözkében járt. Ennek okául azt adta elő, hogy automobílija, melyben Budapestről Bécsbe ment, felborult az uton és hogy az a csekk, amelyet Londonból vár, még nem érkezett meg. Akik közelebbről érdeklődtek a dolog iránt, azoknak Blowitz egy elismervényt mutatott fel, amelyet a budapesti Magyar Általános Hitelbank állított ki. Csakhogy ezen az elismervényen csak az volt, hogy Blowitz egy londoni bank számára váltót állított ki, melyet az említett budapesti bankhoz benyújtott. De a londoni bank a váltó kiállítását, mint neki teljesen ismeretlen, elutasította. Blowitz a magyar bank elismervényét pénzszerzésre használta fel. Erre a célra szolgáltak neki azok az állítólagos magas összeköttetések is, amelyekkel társalgás közben rendszeren eldicsekedni szokott. Egyebek közt elmondta, hogy a király Budapesten magánkihallgatáson fogadta és hogy egy alkalommal Miklós csárral folytatott beszélgetést Pétervárott. Egy ízben egy bécsi urnak azzal dicsekedett, hogy gróf Paar főhadsegéd ebédre hívta, sőt késznek nyilatkozott az illetőt is magával vinni. Egy bécsi kávéházban, ahol Blowitz mint az amerikai nagykövetség attaséja szerepelt, megismerkedett több tiszttel, akiknek megígérte, hogy meg fogja őket látogatni. Mikor tényleg elment a kaszárnyába, átadott névjegyén ezredes gyanánt szerepelt. A rendőrség tudomást szerzett Blowitz szerepléséről és miután az felette gyanusnak tűnt fel a rendőrségnek, most letartóztatta.

— **Öngyilkos hivatalnok.** Jozepovics Iza, egy zágrábi pénztisztviselőnéje ma reggel leugrott a lakása épületének második emeletéről. Teste borzalmasan szétzúzódott az udvar kövezetén. Néhány percznyi rettenetes kínlás után meghalt. Tetének okát nem tudják.

— **Duhaj legények garázdálkodása.** Pilisborosjenőn a parasztleányok valóságos rettegésben tartják az egész községet. Október elsején a legények megverték és kilesték Jánossy Pál községi jegyzőt és Wimme Pált, a község bíróját. Október 31-én éjjel három suhancz bemászott Kling Alajos birtokos házának vaskerítésén és a lakásba hatoltak. A cselédleányon, aki megakadályozta a zsványok munkáját, erőszakot akartak elkövetni. A föllármázott szomszédok mentették meg a leány becsületét. Vasárnap is garázdálkodtak a betyárok. Mindent összetörték, ami portyázó utjukba esett. A szomszédos Csillaghegyről hívtak csendőröket, hogy a tetteseket kinyomozzák és az alaposan megrendült közbiztonságot helyreállítsák.

— **Harmadfél millió jótékony célra.** Annak idejében megirtuk, hogy Bernfeld Mór budapesti sokszoros milliomos óriási összegeket hagyományozott jótékony célokra. Elhalálása után végrendelete felbontatván, kiderült, hogy a jótékony célokra hagyományozott összeg felülhaladja a harmadfél millió koronát. Most előttünk fekszenek a hagyományra vonatkozó főbb adatok. Az egész hagyaték 5.062.626 korona; ebből jótékonycéllra esik 2.312.000 korona. Bernfeld Mór, a nagylelkű adakozó a végrendeletben így intézkedett:

Budapest székesfőváros szegényeinek 4000 K. Zimony város szegényeinek 3000 K. Belgrád város szegényeinek 3000 K. Ujvidék szegényeinek 3000 K. Temesvár szegényeinek 3000 K. Lugos szegényeinek 3000 K. Bécs keresztényeinek 2000 K. Bécs zsidó szegényeinek 4000 K. Neurausnitz keresztény szegényeinek 1000 K. Neurausnitz zsidó szegényeinek 2000 K. A budapesti izr. kórháznak 4000 K. Budapest székesfőváros területén levő izr. nőegyletnek 6000 K. Budapest területén levő keresztény nőegyletnek 6000 K. A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületnek 3000 K. A budapesti Chevra Kadisha által fentartott „Budapesti Izraelita Aggok Háza” részére 4000 K. Hajléktalanok menhelyének 4000 K. Az elhagyott gyermekek budapesti menhelyének 6000 K. A Budapesti Katholikus Legényegyletnek 2000 K. A Budapesti Evang. Legényegyletnek 1000 K. A Budapesti Izr. Kézmű- és Földművelésügyi egyletnek 3000 K. A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének 3000 K. A Budapesti Izr. Népkönyha Egyletnek 3000 K. A Budapesti Keresztény Népkönyha Egyletnek 300 K. A Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyletnek 20.000 K. A budapesti elszegényedett kereskedők nemzetiségi és valláskülönbőség nélküli segélyezésére 30.000 K. A szegény állás nélküli segédek segélyezésére 30.000 K. Az elszegényedett iparossegédek segélyezésére 40.000 K. A munkanélküli iparossegédek segélyezésére 10.000 K. A m. kir. honvédség részére 300.000 K. A m. kir. csendőrség részére 40.000 K. A m. kir. pénzügyigazgatásügyi tisztviselők segélyezésére 60.000 K. A Bernfeld Mór fiu-otthon részére 360.000 K. A Bernfeld Mór-alapítvány fiu árvaházak részére 40.000 K. A szegény siketnémák részére 30.000 K. A szegény vakok részére 30.000 K.

— **A gyilkos nyomában.** Ez év tavaszán, amint annak idején megemlékeztünk róla, párisi villájában álarcos rablók meggyilkolták Steinheil festőt és anyósát, azután minden elemelhetőt és értékest elvittek a rablógyilkosok. A rendőrség fokozott buzgalommal látott akkor utána a gyilkosok kikutatásának, de a legsekélyebb nyomot sem tudta felfedezni. Most aztán a véletlen kezére játszott a rendőrségnek, amely olyan nyomra talált, melyen biztosan elindulhat a rendőri vizsgálat. Tudomására jutott, hogy a gyilkosságot megelőző estén, május 29-én a „Hebraisches Theater”-ből három fekete álarcot ellopott. És a ruhatáros, akinek őrizetére voltak bízva ezek az álarcok, amelyek tökéletesen megfelelnek annak, mint aminőt Steinheil gyilkosai viseltek, röviddel ezután szolgálatából kilépett és nyomtalanul eltűnt Párisból. Most mindenfelé kutatnak utána.

— **A Magyar Vas- és Fémpárosok Országos Szövetsége** vasárnap délelőtt tíz órakor a Magyar Vasművek és Gépgyárak Egyesületének Mária Valéria-utcai helyiségében veszi tanácskozási alá az ipartörvénynek a munkásügyi viszonyokról szóló rendelkezéseit. A kérdésnek Farkas Elek, a MÉOSz. főtájkára lesz az előadója. Ugyanekkor a szövetség az állami és hatósági közszállítások terén fennfőrgő sérelmeket veszi tüzetes megvitatás alá.

— **Tolvaj ablaktisztító.** Egy héttel ezelőtt, a Lónyay-utca 30. szám alatti állami zálogházban, Münster György pénztáros a zárlatnál konstata, hogy tizennyolc darab százkoronása eltűnt. Előtte való estén több ablaktisztító volt benn a zálogházban, ellenük irányult tehát a gyanu, hogy a pénztárfülke fiókjából ők vették ki a pénzt. A rendőrség valamennyit vallatóra fogta, de egyik sem akart tudni a pénzről. Feltűnt azonban a detektíveknek, hogy az egyik ablaktisztító, Bauszky József sokat költelezik és a Huszár-utca 8. alatt levő vendéglőben boldog-boldogtalannak bort fizet. Hosszas faggatás után be is vallotta, hogy a pénzt ő lopta el; de csak egy százast tartott meg, a többi az Óvoda-utca 9. alatti ház lépcsőházában rejtette el. A jelzett helyen csakugyan meg is találták a hiányzó tizenhét darab százkoronását, mire Bauszkyt bevitték a főkapitányságra és letartóztatták.

— **Hamiskártyások a Lidón.** A budapesti német főkonzultátus utján ma feljelentést tett a rendőrségen egy német katonatiszt, névszerint Eduard von Hahn, a braunschweigi 62-ik gyalogezred hadnagya, hogy a Lidón magyar származású hamiskártyások kifosztották. A feljelentés szerint Fiume és Velence között egész banda garázdálkodik a kártyaasztalok körül. A hamis kártyások a hajók utasainak a következő neveken mutatkoznak be: Andrányi Armand, Josef von Lakatos, Alexander br. v. Pongrácz, Mérey Jenő és báró Kárász Antal. A német tisztet 16.000 márkájától fosztották meg. A rendőrség a feljelentés folytán nyomozást indított és ma kihallgatta Zsálad Ede volt kávést, aki már volt ilyen hamiskártyás ügybe belekeverve. A rendőrség azt hiszi, hogy az Andrányi név alatt ő rejtőzik. Zsálad kijelentette a rendőrségen, hogy csakugyan volt a Lidón, de nem kártyázott. A fényképét a rendőrség mindazonáltal megküldötte a panaszos tisztnek, hogy megállapíthassa a személyazonosságát. A vizsgálat folyik.

— **Szélhámos festőnő.** Veszedelmes kalandornőt keres most a budapesti rendőrség Domán Gizella festőnő személyében. A 41 éves hölgy valamikor nagyon előkelő társaságokban fordult meg s több álnévet használt. Dr. Tauszkné, Gosztónyi Béláné, Tomcsányiné és báró Gudenusné álnévek alatt szélhámoskodott. Az utóbbi időben boltokat fosztogatott; sorra járta a kereskedőket s árukat csalt ki tőlük. Néha mint takarítónő is szerepelt, beírkodott urfi családokba és mindenütt lopott meg szélhámoskodott. Domán Gizella középmező, erős testalkatú, kerek, barna arcú, fekete haja és szemű, elegáns ruházatu nő. Különös ismertető jele, hogy baloldali arannyal plombált fogva van. Elfogatóparancsot adtak ki ellene.

— **Rigó Jancsit letartóztatták.** Londonon át Newyorkból megint furcsa hírek érkeznek Rigó Jancsi cigányról, akinek kedvéért, mint emlékeztet, annak idejében Chimay hercegné elhagyta a férjét és nekivágott kedvesével a világnak. Azóta a muzsikuss cigány és a hercegné szerelmi idillje véget ért. Az ingatag hercegné, aki megcsalta a férjét, megcsalta a szeretőjét is. Noha törvényesen elválva Chimay hercegtől, feleségül ment Rigó Jancsihoz, mégis hamar kiábrándult egymásból. Lehet, hogy csak a hercegné ábrándult ki, Rigó Jancsi azért nem mert a hercegnével való házassága a pénz kiapadhatatlan forrását jelentette számára. El is váltak egymástól. Most pedig az a hír érkezik Newyorkból Londonon át, hogy a viharos multu Rigó Jancsit a feleségével együtt letartóztatták, még pedig gyilkosság gyanuja miatt. Egy Shiblyay nevű ügyvéd meggyilkolta a feleségét és Rigókat azzal vádolják, hogy közvetve részük volt ebben a bűncselekményben. A meggyilkolt Shiblyayné Rigó Jancsi feleségével intim baráti viszonyban állott. Kicsoda Rigó Jancsi mostani felesége, arról nem szól a távirat. Az egész dolog nem nagyon valószínű, de érdekességénél fogva reprodukáltuk.

— **Egy kereskedő, akinek szíve van.** Mestery Antal vásárcsarnoki ör ma délelőtt a Fővám-tér 2. száma alatt levő Semsey-féle vendéglőben revolvert fogott maára, többször el is sütötte, de a golyók nem ártottak neki. Mikor lefegyverezték, kiderült, hogy ma reggel vásárolta a fegyvert egy Muzeum-köruti fegyverkereskedésben. Nagy izgatottsága folytán a fegyverkereskedőnek, aki életunságot sejtett és egyszerű vaktöltést rakott a fegyverbe. Mesteryt bekísérték a rendőrségre, ahol megígértették vele, hogy lemond az öngyilkosság tervéről, aztán elbocsátották. A fegyverkereskedő azonban, aki az üzlet mellett ráér ember is lenni, megérdemelné, hogy a nevét egy jó szíkszeretében kiírjuk mások okulására. Ennek a derék kereskedőnek a nevét azonban elfeledte följegyezni a hivatalos rendőri krónika.

— **Gyilkos katona.** A portugáliai Bilbao-kikötőben az őrszobában az egyik katona agyonlőtte a másikat. Részesen, alva találta őrhelyén társát és emiatt felszólította, hogy azonnal kövesse a parancsnokságra. A katona emiatt durván rátámadt az őrájára, mire az felkapta fegyverét és szíjjelötte a társa fejét. A katonát rögtön letartóztatták. Valószínűnek tartják, hogy halálra ítélik. Mindkét katona családapa.

— **Nagy betörés Veszprémben.** Az éjjel betörték Kulcsár Károly veszprémi vas- és fegyverkereskedő üzletébe, ahol az üzlet kizipénztárát vitték el. Kísérletet tettek a Wertheim-szekerény felfeszítésére is, azonban időközben a rendőrséget értesítették a betörők garázdálkodásáról, mire egy szakasz rendőr érkezett segítségül, akik körülállották a ház kijáratát. Megállapították, hogy csak egy tolvaj garázdálkodásáról van szó. Mikor a tolvaj észrevette a rendőröket, a ház magas kőfalára mászott és onnan revolverből lövéseket intézett a rendőrökre, ezek viszont reá. Valóságos harc fejlődött ki a rendőrök és a betörő között, sűrűn lövöldöztek egymásra és csakhamar az utcán volt az egész környék lakossága. A tolvaj végső szorultságában a ház pinczéjébe menekült. Ide a rendőrök nem követték, hanem értesítették a csendőrséget és csakhamar megjelent egy szakasz csendőr és közülük három behatolt a pinczébe. A tolvaj őket is lövöldözéssel fogadta, mire a csendőrök tüzet adtak anélkül, hogy találtak volna. Ellenben a betörő egy golyója kezén megsebesítette a járásörmezt, mire a csendőrök visszavonultak és dr. Komjáthy rendőrfőkapitánynak jelentést tettek, aki az állomásparancsnoksághoz telefonált katonai segítségért. Nemsokára megjött egy század honvéd Hets Pál parancsnoksága alatt. A harc majdnem öt óra hosszan át tartott és időközben reggel nyolc óra lett és az utcán ezernyi nép nézte a szokatlan küzdelmet. A katonaság, csendőrség és rendőrség ostrom alá vette a pinczét, újból behatoltak oda és néhány lövést tettek. A tolvaj egy lövéstől találv, végre összeesett. Erre a tolvajt a mentők elszállították a rendőrségre, ahol mintegy 60 korona készpénzt találtak nála és egy csomó revolverlőveget. Megállapították, hogy Kovács Józsefnek hívják, atádi születésű, 19 éves vaskereskedősegéd, aki már betöréses lopás miatt többször büntetve volt és körözés alatt áll.

— **A Magyar Dohánykísérő Országos Szövetsége** november 8-án, délután négy órakor tartja a Lipótvárosi Függetlenségi Kör helyiségében (Hold-utca 15.) rendes közgyűlését. A napirenden több, a dohánykísérőket közelről érdeklő fontos tárgy van. Ilyen: a tözsdebér eltörlése, az elárutási jutalék felemelése, a nagyárusok kistözsdeinek beszüntetése és azoknak a mellékezikkel árusításától való eltiltása, posta-értékezikkel elárutási jutaléknak felemelése stb.

— **Családi dráma.** Veyt Vilson ismert newyorki börzeügynök tegnap agyonlőtte az anyját, azután öngyilkosságot követett el. Az egyik verzió szerint a tragédiának oka az, hogy Veyt anyja elnevezte fiának házasságát, egy másik verzió szerint Veyt azért gyilkolta meg anyját, mert tönkrement és anyja, aki igen gazdag, nem akarta őt támogatni.

— **Gyermekrontók.** A rendőrség ma délben letartóztatta Simon Mátyás ötvenhét éves napszámot, aki már hosszabb idő óta egész sereg kis leányon merényletet követett el. A négy-öt éves gyermekeket Albrecht-ut 5. száma alatt levő lakására csalta s ott életveszélyes fenyegetések közben megrontotta a szegény teremteket. Tegnap délután tetten érték a bestiális embert, aki ellen máig temérdek feljelentést tettek a rendőrségen a kétségbeesett szülők. A vizsgálat adatai nyomán a rendőrség letartóztatta Simont. — Nagy felháborodást kelt Gyöngyösön is egy hasonló természetű botrányos bűnügy, amelyet a rendőri vizsgálat derített ki Molnár József és Bakó János odaváló iparossegédek ellen. A két férfi merényletet követett el nyolc éves iskolás leányokon. Két gyermeket anynyira tönkretettek, hogy az ártatlan teremtekek most élet-halál közt lebegnek. Az ügyesség a legszigorúbb eljárást indította a lelketlen gyermekrontók ellen.

— **Házasságok.** Stransky János szülőki állatorvos november 12-én tartja esküvőjét Bohár Józsaival Somodoron.

Révay Károly e hónap 15-én déli tizenkét órakor vezető oltárhoz Zsigmond Irénkét a kecskeméti róm. kath. pléniá-templomban.

Botfai Hüvös László, botfai Hüvös József m. kir. udvari tanácsos, a Városi Villamos Vasut elnök-igazgatójának fia, eljegyezte kunágotai Vajda Ilonát, néhai kunágotai Vajda Lajos földbirtokos leányát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Ellopott pénzeszekrények.** Torda-Aranyos vármegyében és a vele szomszédos erdélyi vármegyékben több községben, különösen a járásbírósi székhelyeken a múlt hóban különös lopások fordultak elő. Ismeretlen tettesek behatoltak a járásbírósi, vagy a község háza épületébe és onnan néha mázsányi súlyú Wertheim-szekrényeket pénzesztől, iratos-tól együtt emelték el. Mikor másnap a hivatalos helyiségbe bementek, a Wertheim-szekrénynek hűlt helyét találták. Legutóbb a felvinczi és a jármai járásbírósi kasszákat lopták el mindenestől. Hasztalan volt a vármegyék csendőrségének és a tordai csendőröknek minden nyomozása, a Wertheim-szekrények továbbra nem tudtak ráakadni. A napokban Horváth Miklós tordai főjegyző és Józsa Pál, főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, egy utbejárás alkalmával Marosludason jártak. A község határában utközben egy hegyoldalon egy oláh parasztot vettek észre, aki a kocsiában ülők felé integtet és hangosan kiáltotta:

— Ide jöjjenek az urak, kincset találtam!

A főjegyző és társa kiszálltak kocsijukból és odamentek a paraszthoz, aki egy tisztásra vezette őket, ahol egy szétzúzott Wertheim-szekrény és körülötte össze-visszahányt iratok és adókönyvek feküdtek. Ezekből megállapították, hogy a Wertheim-szekrény Péterlaka község tulajdonát képezte. A rendőrség most ezen a nyomon indulva, újabb nyomozást kezdett, amelyet Bornemisza Gyula tordai rendőrkapitány vezet. Valószínű az a feltevés, hogy egész Erdélyben szervezett betörőbanda járt az adóhivatalokban és a járásbírósi székhelyén és ennek a bandának a tagjai vitték el a pénzeszekrényeket.

— **A Felső Kereskedelmi iskolai Tanárjelöltek Köre** 1908. évi november 7-én délután félhat órakor a Kereskedelmi Akadémia nagyertermében (V., Alkotmány-utca 11.) tudományos felolvasást rendez, melyen dr. Márki Hugó a társadalomtudományok tanítása külföldön czímmel fog értekezést felolvasni.

— **A föld harmadik mozgásáról.** Beziau a Monist című folyóirat egyik újabb számában érdekes magyarázatát adja a hideg és a meleg korszakok szabályos váltakozásának földünk életében. Ismeretes, hogy a föld huszonnégy óra alatt fordul meg egyszer saját tengelye körül; ez a napi forgás szűli a nappal és az éjjel szabályos váltakozását, míg a földnek a nap körül végzett évi mozgása hozza létre a négy évszakot. Beziau szerint azonban a föld e kétféle mozgásán kívül volna még egy harmadikféle is, amely végtelenül lassu ugyan, de az előbbi kettőnél jóval jelentősebb a föld életében. E harmadik mozgás következtében állanak elő azok a korszakos változások, amelyek tartama több század esztendő, s amelyek hatása nagyon mélyreható a föld életében. E korszakok mibenlétéről fogalmunk sem lehet eddigi ismereteink alapján. Minthogy földünknek az a helyzetváltozása, mely eme harmadik mozgás révén áll elő, évszázadonként nem több, negyvenhat másodpercenél; a teljes pálya befutásához mintegy két millió nyolcszázézer esztendő szükséges. És ezekben az időközökben két jégkorszak váltakozik két meleg korszakkal. Beziau elmélete szerint a föld eme harmadik mozgását tévesen bolygónk pályája ingadozásának tulajdonították; a valóságban azonban ez a mozgás földünknek a saját gravitációs központja körül való körforgása következtében áll elő. Bolygónk eme harmadik körforgása sok olyan geológikus jelenségnek adja magyarázatát, amelynek okát adni eddig senki sem tudta. Ebben találjuk okát a nagy népvándorlásnak és a különböző népek közt bekövetkezett fajkeveredésnek; ez a fényesen vet világgosságot a föld múltjának különböző fázisaira, ez adja kezünkbe ama számítás kulcsát, melynek segítségével kiszámíthatjuk ama jég- és melegkorszakok periódusait, melyek hatása alatt földünk felülete fokozatosan megváltozott. Ezek után kétségtelen, hogy a mostani korszakot, amely jó egy-néhány évszázad óta tart, egy jégkorszak előzte meg, amely bizonyára ép oly hosszú volt; viszont azt a jégkorszakot egy másik meleg korszak előzte meg és így tovább.

Tagadhatatlan, hogy ez az elmélet szellemes és okos; mindazonáltal be kell várni a geológusok és a csillagászok véleményét, mielőtt elfogadjuk azt a következtetést, mely szerint a mostani meleg korszak elmúltával az emberiség kénytelen lesz elszen-

vedni egy újabb jégkorszak kinszenvedéseit, amely kétszázézer esztendőig tartana. Qui vivra — verra!

— **A Magyar Gyermektanulmányi Társaság** 1908. évi november hó 7-én, szombaton este hat órakor a Váci-utcai „Uj városháza” közgyűlési termében nyilvános gyermektanulmányi értekezletet tart. A programon van Klis Lajosnak értekezlete: a siketnéma gyermekek beszédéről.

— **A nyomor.** Az Országház-téren főbelötte magát az éjjel egy öreg ember. Megállapították, hogy az életunt idősebb Rácz Imre hatvanöt éves gépgyári munkás. Egy papírlapra a következőket írta: Harminczhat évig voltam a Ganz és Társa waggongyárában alkalmazva. Három évi kegydíjat kaptam, de abból nem tudok megélni. Most legalább szegény feleségemet segítsék az emberek!

Találtak nála egy levelet is, amelyet fiának, ijj. Rácz Imrénnek írt Kispestre, Szigligeti-utca 9. sz. alá. A szerencsétlen ember holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe vitték.

— **Éjszakai verekedések.** A Garay-téren posztoló Szalay II. Ferenc 1837. számú rendőr az éjszaka segítség-kiáltásokat hallott. A láрма irányába sietett. A Garay-utczában egy verekedő csoportot talált. Pervik Gyula, Pervik István és Pervik Antal munkások lefogták Rojkó Géza raktárnokot, meg Szőke József lakost és ütötték, verték. A rendőr közbelépett, mire Pervik Gyula lefogta a rendőrt és Pervik Antal egy aczélfalozóval megboxolta. A tumultus zajára Faragó József rendőr is elősietett, aki Szalayt kiszabadította szorongatott helyzetéből. Pervik Gyulát és Antalt hatóság elleni erőszak miatt tartóztatták. — Mezei József cipész és Kunyil József borbély tegnap éjszaka az Óvoda-utca és Nefelejts-utca sarkán összeverekedtek. Közben bevették a sarkon levő kocsma ajtaját és ablakait. A kocsmáros erre kijött és leszidta a verekedőket. Kevés később kilépett a vendéglőből Marton Plinius máv. fogalmazó, akit a verekedők a kocsmárosnak néztek és az előbbi szidalmakért boszúból megtámadták. Késsel akarták leszurni. Marton erre revolvert rántott és háromszor a levegőbe lött. Ettől a támadók megijedtek és elmenekültek.

— **Halálozások.** Özvegy Schvarcz Filópné, született Neumann Wilma életének hatvanegyedik évében meghalt. Az elhunyt uriaszonyban Lázár Odón, a Király-Színház főtitkára édesanyját gyászolja.

Peri Saul beregszászi magánzó ötvenhat éves korában november 3-án meghalt.

Dr. Huszár Kalmán kir. törvényszéki bíró életének hatvanhatodik évében, hosszas szenvedés után, elhunyt.

Kheim Lebrechtne, született Freckay Anna magánzó hetvenhárom éves korában Budapesten meghalt.

Pollák Samu igali aljárásbíró tevékeny életének ötvenedik évében meghalt. Utolsó kívánsága szerint Enyingen temették el.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

x **Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Kiss szerencsése nagy!** Felhívjuk olvasóink, különösen az osztálysorsjáték iránt érdeklődők figyelmét a Kiss Károly és Társa bankház lapunk mai számában foglalt hirdetésére.

x **Cezare Torelli egyetlen fellépése a Royal-Orfeumban.** Érdekes művészi esemény színhelye lesz november 9-én, hétfőn a Royal-Orfeum, amennyiben ez estén Cezare Torelli, az olaszok hírneves tenoristája átutazóban Budapesten egyetlen ízben fellép a Royal-Orfeumban, amely ez alkalommal a novemberi kiválónak bizonyult műsorán kívül ezen művészi fellépéssel is kedveskedni fog közönségének. A vasárnap délutáni előadásán még egy újítást léptet életbe a Royal-Orfeum, amennyiben ezen mérsékelt helyáru előadásán minden megváltott jeggyel egy gyermek is ingyen helyezhető el a nézőtérben.

x **Szokott ön utazgatni hajón vagy vasuton?** Akkor okvetlenül vigyen magával egy levegő valódi Diana-sósorszesz háziszert, mert ennek egyszerű szolgálatása által elkerüli azokat a kellemetlen érzéseket, melyek utazás alatt leginkább a nőknél uton-utóiban előfordulnak. A Diana-sósorszesz a legerősebb háziszert és 40 fillérért mindenütt kapható.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hangverseny.** Kresz Gézát a Royal-terem dobogóján ma este Colbertson Sascha, fiatal hegedűművész váltotta fel, akiről azt irták a prágai lapok, hogy Kubelik óta hasonló tüneményeszerű művészt nem hallott a világ. Így nyilatkozott állítólag a híres Sevcik is, aki mind a kettőjüknek mestere volt. Kétségkívül a mester, aki évekig foglalkozott tanítványával, a legilletékesebb arra, hogy annak tehetségéről és tudásáról ítéletet mondjon. Mi, akik arra vagyunk utalva, hogy néhány jól betanult darab mikénti előadására alapítsuk ítéletünket, csakis impresszióinkról adhatunk számot. Impresszióink, amelyeket ma este nyertünk, az, hogy Colbertson valóban ritka tehetség és technikai készsége bámulatraméltó. Aki Lalo Spanyol szimfóniáját, Tartini „Ördög trillá”-ját, Wieniaszky fis-moll verseny-művét és Paganini „Angol himnus”-változatait annyi temperamentummal, olyan széles, tömör tónussal és olyan bravurral tudja eljátszani, mint a fiatal Colbertson, annak igazán bátran lehet nagy jövőt jósolni, még akkor is, ha a bevallott 14 évesnél idősebb. Hogy lesz-e belőle Kubelik, vagy nagyobb lesz-e nálánál, azt majd a jövő fogja megmutatni. A közönség nagyon lelkesen ünnepelte a művészt, tapssal, kihívással és babérkoszorúval. Különösen Wieniawszky hegedűversenye után öltött nagy arányokat az ováció. Pahlen Richárd a diszkért zongorakiséretért érdemel elismerést. Colbertson legközelebbi hangversenye e hó 14-én lesz. a. k.

(*) **A m. kir. Operaházban** holnap, pénteken a „Bajazzók” és a „Piros cipő” kerül színre. A dalmű szereposztása a következő: Nedda — M. Szoyer Ilonka, Canio — Lunardi G., Tonio — Dalmoky V., Silvio — Szemere A., Beppo — Kertész, első pór — Ney Bernát, második pór — Juhász. Szombaton, Erkel Ferenc születésének évfordulóján Sebeők Sára első felléptével „Bánk bánt” adják. A czim szerepet Arányi Dezső, Melindát Sebeők Sára, Gertrudot Fodoriné, Peturt Takács, Tiborcot Szemere énekl.

(*) **Pálmay Ilka örökös tagsága.** A kolozsvári „Ellenzék” arról értesül, hogy illetékes helyen Pálmay Ilka jövőjét úgy szándékoznak biztosítani, hogy a világhírű művésznőt a Kolozsvári Nemzeti Színház örökös tagjává neveznek ki. Ebben az irányban gróf Bethlen Gábor, Torda-Aranyosmegyé főispánja, aki minden művészeti neművel gyűnek lelkes szövívője, tette meg az első lépéseket. Pálmay Ilka művészetének csillaga Kolozsvárt tünt fel legelőször, szép gondolat, hogy ez a művészetpártoló város legyen fényes pályafutásának barátságos végső állomása.

(*) **A Vigszínház** elfogadta előadásra Gál István „Hivatás” című négyfelvonásos színművét. Holnap, pénteken a „Pénc”-t, Garvay Andor nagyhatású színművét ismétlik. Szombaton lesz a „Mennőcsapás” bemutatása. Az újdonság szerzője Xanrof Leon, akit a „Királynő férje” című vígjátéka révén ismer a Vigszínház közönsége.

(*) **„Van — de nincs” minden nap.** A Király-Színház műsorát egész héten Martos Ferenc és Jacobi Viktor operettje, a „Van — de nincs” foglalta le. Medgyaszay Vilma, a színház illusztris vendége, estéről-estére valóságos tapsviharokat vált ki a közönségből.

(*) **Munkácsy Haynald-képe.** A kalocsai káptalan annak idején Munkácsy Mihályval megfestett nagynevű biboros érekeinek: Haynald Lajosnak az arcképét s azt a Tudományos Akadémiának ajánlódta. A gyönyörű festmény azonban, amely a mesternek a legjobb portrajtja, itt a nagyközönségnek nem volt hozzáférhető s ezért az Akadémia a közoktatási kormány közbenjárására átengedte a Szépművészeti Múzeum számára. Az eredeti festmény helyébe Boruth Andorral jól sikerült másolatot készítettek.

(*) **A heidelbergi diákélet.** Rákosi Szidi színésziskolájának ez ideig első nyilvános előadása szombaton lesz a Király-Színházban. Színre kerül Meyer Förster színműve, „A heidelbergi diákélet”, mely az előadás céljaira a Vigszínház igazgatósága engedte át. Az előadás, amelyet Tanya Frigyes tájár vezet, délután három órakor kezdődik, helyára koronásak.

(*) Vértessy Gyula új verskötete. Meleg kedély, magyar szív lángolása, választékos, finom ízlés jellemzik Vértessy Gyula költészetét. Ezek magyarázzák meg forrását azokkal a szépségükkel is kiváló verseknek, melyek az „Egyetértés” olvasóit is többször gyönyörködtették már. És Vértessy Gyula mégis ritkán lép verskötettel a közönség elé. Nem követi fiatal kollégái példáját, akik lépten-nyomon új könyvükkel szerepelnek s minden rostálás nélkül viszik piacra leggyöngyöbb zöngeméneiket is. Vértessy Gyula szigorúbb önmagával szemben és jobban tiszteli muzsáját és közönségét. Tíz év lefolyása után most rendezti csak sajtó alá újabb műveinek kötetét, mely karácsony táján fog megjelenni az Eggenberger-féle könyvkereskedés (Hoffmann és Vastagh) bizományában Budapesten. Hogy a nyomtatandó példányok száma felől tájékozva legyen, kéri az érdeklődőket, hogy előjegyzéseiket szerzővel (Nagybecskerekre) tudassák, hogy azt kiadójához eljuttathassa. A kötetet megjelenés után azonnal küldi utánevét mellett. Fűzött példány ára 3 korona; kötött példányé 5 korona. Gyűjtőknek szerző 5 példány után 1 tiszteletpéldányt küld.

(*) A Nyugat 21-ik száma most jelent meg. Ignó, Fenyő Miksa és Osváth Ernő kiváló irodalmi szemléjének ez újabb száma, ha lehet, még gazdagabb, mint az előző számok. A Nyugat írónak sorában először üdvözöljük Ambrus Zoltánt, aki „A felpofozott irodalom” című cikkével is tanúságot tesz arról, hogy mennyire szolidáris a modern magyar irodalom törekvéseivel. A szám tartalma a következő: Bálint Aladár: Op. 24, 47. Hegedüs Gyula: Az elátkozott ház (novella). Kemény Simon: Rubinszerűleg (vers). Schöpfung Aladár: A magyar író. Ady Endre: Három vers. Telekes Béla: Molière, A mizantrop (II.). Figyelő: Vén cigányok (Csáth Géza). „A pénz” (Laczkó Géza). Thalia redíviva (Ignó). A mozi felé (Szász Zoltán). Visszaéneklés (Hatvány Lajos). A Nyugat minden hónap 1-én és 16-án jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 20 K, félévre 10 K, egyes szám 1 K. Kiadóhivatal Akácfa-utca 5. alatt van.

(*) Hauptmann új drámája. A berlini Lessing-Theaterben holnap, szombaton lesz Hauptmann Gerhart „Michael Kramer” című új drámájának bemutatása. Az illusztris szerző személyesen vezeti az utolsó próbákat és az első előadáson is jelen lesz.

(*) A Nemzeti Szalon Verseczen. A Nemzeti Szalon első versecze kiállítása vasárnap délelőtt nyílik meg. A kiállítás védnöke dr. Nehrebeczky György főispán, a rendező-bizottság elén pedig dr. Rezuha István polgármester áll. A kiállításra a fővárosból sok művész jár el.

(*) Új Pettenkofer-kép Budapesten. A Szépművészeti Múzeum képtára Pettenkofernek egy szép képével gazdagodott, amely egy debreczeni vásári jelenetet ábrázol, s amelyet Eichholz ismert bécsi műgyűjtő ajándékozott a múzeumnak.

(*) A Nemzetközi Tárlat megnyitásának elhalasztása. A Képzőművészeti Társulat nemzetközi tárlatának rendezése fokozott erővel napok óta folyik a városligeti Műcsarnokban, de mindamellett, az óriási anyag miatt, a megnyitást a kitűzött időpontról egy kevéssel későbbre a rendezőség elhalasztani. Így a tárlat nem e hó 14-én, szombaton, hanem 18-án, szerdán délután öt órakor nyílik meg ünnepélyesen, míg azt a sajtó képviselői 17-én tekinthetik meg. A művészek vernissage-napiját 16-ára tűzték ki.

(*) Csillag Teréz növendékei. Az Országos magyar színművészeti akadémia e hó 7-én saját színpadán (Uránia) Csillag Teréz tanárnő vezetésével növendékeivel vizsgálati előadást tart. Ez alkalommal színre kerül A harag Dálnoky Nagy Lajos egyfelvonásos vígjátéka és Nők harca Scribe és Legouvé háromfelvonásos vígjátéka. A főbb szerepeket játszószók: Gombaszögi Frida, Kápolnai Sári, Makai Margit, Tompa Irma, Forgács Sándor, Kardos Géza, Konkoly Károly, László Tivadar, Lévai Elemér és Nagy Adorján.

(*) Műkiállítás Debreczenben. A Debreczeni Műpártoló Egyesület ebben az esztendőben rendezti nyolczadik rendezési kiállítását, amely november 21-től december 6-ig lesz a városháza dísztermében.

(*) A velencei magyar ház. A velencei műcsarnok közvetlen szomszédságában, a „Giardino popolo” területén, befejezéséhez közeledik a magyar művészeti építészeti. Az új művészeti házat a közoktatásügyi kormány megbízásából Maróthi Géza

építőművész építi. Az új művészothont, mely állandó kiállítási helyisége lesz a magyar művészeknek, a jövő tavaszon avatják föl nagy ünnepség keretében.

(*) A Holnap. Nagyváradon a Holnap cizim irodalmi folyóirat indul meg, mely a Holnap irodalmi társaság orgánuma lesz. A célja pedig művészi becsülettel értékeket adni, szépséget és igazságot hirdetni. A Holnap azt akarja, hogy azok írják és azok olvassák, akiket a láthatatlan nagy kapocs: a modern magyar kultúra összeköt. Az előfizetési ár egy évre 8 korona. Az előfizetési összeg Vidor Manó könyvkereskedőhöz (Nagyvárad, Rákóczi-ut) küldendő.

(*) A Képzőművészeti Társulat tagjai. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatósága ezutón is közhírré teszi, hogy mindazok, akik a Társulatba tagul belépnek és az 1909. évi tagsági jegyet már most kiváltják, abban a kedvezményben részesülnek, hogy a jegyükkel a november 15-én megnyíló nemzetközi tárlatot már látogathatják. Aki tagul belépni szándékozik, forduljon a titkári hivatalhoz (Budapest, Városliget, Műcsarnok).

(*) Az Országos Színészegyesület az Egressy-emléknapon. A Miskolcra és Lászlófalvára, Egressy szülőfalujába, e hó 8-án lefolyó Egressy-emléknapra, melyet a nagy színművész, író és szabadsághős születésének századik évfordulója alkalmából rendeznek, az Országos Színészegyesület és tanácsának képviselőiben Ditrői Mór elnök, Vidor Dezső tanácsos és Mészáros Kálmán irodaigazgató utaznak el.

(*) Az Uránia-Színházban a közönség változatlan érdeklődése mellett halad Ráth István Bűn és bünhődés című darabja első jubiláris előadása felé. Különösen nagy tetszést aratnak a nálunk is divattá váló amerikai betörések, melyeknek leleményes fogásait képekben és mozgókban leplezi le a szerző a közönség előtt.

(*) A Teréz-körúti Bonbonniérek nagyon érdekes két vendége lesz a héten Hans Strick német és francia chansonnier és Micka Mikun ének- és gyorsrajzoló-művész, a müncheni „Elf Scharfrichter Cabaret” tagjai személyében, akik rövid vendégszereplésüket pénteken este kezdik meg. A műsor ezenkívül több új számmal gyarapodott. Virág Jenő és Vörös Ili „A pesti apache” cizim táncszámmal egybekötött duettet adnak elő nagy tetszés mellett. Zajos sikere van Turchányi Olga és Nyáray Antal magánzámainak. Egyikük se távozat ismétlés, vagy ráadás nélkül a színpadról. A darabok közül az Állami szabadiskolát és A három személyes ágy című operett-paródiát óriási derűség mellett adják elő esténként.

(*) „A háziorvos” címmel a fővárosban kiváló orvosi szaktekintélyek közreműködésével dr. Fürst Zsigmond szerkesztésében egy hónapoként megjelenő népszerű egészségügyi folyóirat indul meg. A lap az egyéni, családi és társadalmi higiénia körébe eső minden kérdéssel foglalkozik, tehát emberbaráti és kulturális missziót van hivatva teljesíteni. Első számának tartalmából kiemeljük: A bevezető cikket dr. Bród Miksa írta; dr. Gerlóczy Zsigmond egyet. magántanár „A koleráról és az ellene való védekezésről”; dr. Kovács Aladár a B. Ö. M. E. igazgató-főorvosa „Első segítség-nyújtás a család körében”; Rónai Mihály székesfővárosi állatorvos „A lóhúsról”; dr. Réh Béla az Elektromágneses gyógyintézet vezető orvosa „A villamosság a gyógyászatban” cizim írta nagyérdeklő és tanulságos cikkeket. A lap kiadótulajdonosa Molnár M. Lajos. Szerkesztősége és kiadóhivatala VI. Andrassy-ut 27. szám alatt van. Előfizetési ára egy évre 2 korona 40 fillér. Egyes szám ára 20 fillér.

(*) Hangversenyek. Nov. 19-én fogunk megismerkedni Gerhard Elena kamaranékesnővel, aki ezutal először látogat el Budapestre, Gerhard kisasszony a múlt szezonban Londonban öt hangversenyt rendezett telt ház előtt, Bécsben pedig háromszor fog az idén fellépni.

Heinemann Sándor, aki utolsó budapesti látogatása óta kamaranékes lett, november 25-én rendezi egyetlen daletélyét. A közkeveltségű zenei művész ezutal történelmi ballada-estét rendez, amelyvel a külföldön múlt évben szenzációs sikerei voltak. A jegyeket már erősen viszi a közönség. A csehek, brüsszeli, Gerhard és Heinemann hangversenyeit Méry Béla rendezzi.

Akadémiai zenekar. Az első zenekari hangverseny e hónap 16-án este lesz a Liszt Ferenc-téri zenepalotában Popper Dávid vezetésével. Előtte való vasárnap, 15-én, délután 3½ órakor nyilvános főpróbát tartanak két és egy koronás belépő-díjakkal. A zenekar előadja Goldmark „Falusi lakodalom” című szimfóniáját. Cherubini „Vizhordó” nyitányát, Gluka „Kamarinskája” című zenekari ábrándját, Szendy Árpád pedig zenekari kísérettel játsza Beethoven G-dur zongoraversenyét. Jegyek a „Harmónia”-ban kaphatók.

Az első nyilvános filharmóniai főpróba vasárnap, november 8-án d. e. 11 órakor lesz a Vigadóban a következő műsossal: 1. Berlioz

„Franc-juges” nyitány; 2. Bloch Szvit vonós zenekarra; 3. Beethoven VII. Szimfónia. Jegyek rendkívül mérsékelt áron kaphatók Méry B. zeneműkereskedésében. (Andrassy-ut 12.).

Lichtenstein Dóra, a kiváló magyar dalénekesnő rövid szünet után ismét hallatja magát Budapesten. A művésznő egy Krahs Sándor nevű német zongoraművészsel, ki ez alkalommal mutatja be művészetét, december 9-én tartja az estélyét. Krahs az előtűnk fekvő kritikai szemlék másolata után egy elsőrangú, nagy művész, kiről Németország háfárain túl is csodálattal beszélnek. Jegyek kaphatók Molitor Oszkár Euterpe zeneműkereskedésében, Kossuth Lajos-utca 15.

Zeneidényünk legkimagaslóbb pontja kétségkívül azon két zenekari estély lesz, melyet a Wiener Concertverein december hó 11-én és 12-én rendez a Vigadó összes termeiben és akiknek élén dr. Strauss Richárd, a világhírű zeneszerző és a berlini udvari operaház vezetője, kit körünkben időzőlhetni először lesz alkalma fővárosunk zenei közönségének és Löve Nándor kitűnő karnagyuk fog a dobogón megjelenni. A jegyeladást, mely már az első értesítés óta nagyban folyik, a Harmonia (Váci-utca 20.) vállalta magára.

FŐVÁROS.

Új jelzés a villamosokon.

— A számrendszer terve. —

Budapest, november 5.

A főváros tanácsa, mint megirtuk, most foglalkozik azzal a tervvel, hogy a villamos vasuti kocsikon czélszerűbb jelzési rendszert alkalmazzanak a közlekedési ügyosztály terjedelmes javaslatát dolgozott ki a reform ügyében, amelyet november 9-én tárgyal a közlekedési bizottság.

A javaslat főbb pontjai ezek:

A főváros területén közlekedő villamos vasuti kocsiknak különböző színekből összetett tárcsákkal való jelzése, valamint az utirányt feltűntető homlok- és oldaltáblák feliratai még az idevaló és gyakran utazó közönséget is sokszor zavarba ejtik, annál nehezebben tájékozódik az idegen közönség. Mert a komplikált idomokból és színekből összeállított jelzőtárcsákat nehéz megjegyezni és egymástól megkülönböztetni, különösen este és gyöngyvilágításnál. A felirati táblák pedig vagy nem adnak utbaigazítást az utirányt illetően, vagy nincs is arra elegendő idő, hogy a járatlan utas az öt érdeklő utirányt kibetűzhesse. Ezután szól az ügyosztály arról is, hogy a kocsik hátsó perronia rendszerint hamarabb megtelek utasokkal, mint a kocsik belseje s emiatt a ki- és beszállás nagy nehézségekkel jár. Ezen a bajon segíteni kell. Ezután ösmerteti a külföldi rendszereket és azt javasolja a tanácsnak, mondja ki határozatilag, hogy a szükséges főváros területén közlekedő közúti villamos kocsik jelzésének s egyéb tájékoztató berendezéseknek gyökeres reformát szükségesnek tartja s ehhez képest a vasutársaságokat felhívja, hogy erre vonatkozólag tanulmányokat tegyenek s előterjesztéseiket a berendezés létesítése iránt záros határidő alatt tegyék meg.

A külföldi rendszerek közül az ügyosztály a müncheni rendszer életbeléptetését javasolja akként, hogy a forgalmi viszonylatokat 1-től kezdődően páratlan számokkal jelezzék a budapesti közúti vasut vonalain, míg ellenkezőleg a budapesti villamos városi vasut vonalain 2-től kezdődően páros számokkal. A B. U. R. vasut viszonylatait pedig betűkkel.

A jelzés a kocsik mindkét végén, intenzív fényű transzparens lámpákkal történjék, amelyeknek fehér fűveglaipia elé az illető szám, vagy betű kivágásával ellátott fekete bádög-tárcsák beilleszthetők. A kocsik oldalára, a középen, külön táblára a jelzőszámot kell alkalmazni, fehér alapon, fekete színben. A kocsik belsejében, kívülről-belülől olvashatólag, kartonlapra kell a viszonylat végállomását feltüntetni s a menetirányt nyíllal jelezni. Az eddigi színes tárcsajelzők megtarthatók. Ahol pedig legalább három forgalmi viszonylat közlekedik, ott az összes megállóhely-jelző táblákon föl legyenek tüntetve az arra elmenő kocsik viszonylat-számai, vagy betűi és a jelző-tábla oszlopára feliratot alkalmazzanak, amely az illető betű, vagy szám utirányát magyarázza. Így például a Központi városháza Károly-körút bejárásával szemben levő megállóhelyen a következő jelzések lennének:

Számtábla.

1., 3., 5., 7., 9., 21., 23., stb.

Magyarázó-tábla.

1. Rákóczi-ut — Thököly-ut — Erzsébet királyné-ut.
3. Múzeum-körút — Üllői-ut — Orczy-ut.

5. Múzeum-körút.

7. Múzeum-körút.

9. Rákóczi-utca — V.

Az utasok

kell a kocsik

A per

nyitására a

kérdés csak

tésével old

Kétség

„megtelt” k

delkezősekk

elérni, ha a

legalább eg

marad. A k

csője és be

külön felira

dés volna h

Arra val

nem egyen

(például pír

amelyet föl

állóhelyek s

A tanác

sét, az abb

gadta, miel

a fentiek tá

terjesztést t

gett a közl

kijelentvén,

jesztésében

maga részé

és minden t

mazandónak

(A 18

tudvalevően

vitatása ügy

Dr. Bárcz

ember 9-én

(A né

bizottsági p

órákor ülést

dijintézeti ü

jelentés. Lett

és 1908. évi

(A Kö

nácsa ez év

határozatát j

zott a Koval

ben, amelybe

vetség-utca

tal köteleze

benyújtandó

benzintartály

kilogrammnál

len a határoz

adott be a k

ban a főváro

EG

(—) Ta

vármegyé Al

tartotta rend

elnöklete ala

Az elnök me

kérdést intéz

összeg hollét

után áttértek

kári jelentése

nagy tetszess

módszeréről.

iskolai tanító

Tizennégy po

gyűlés elé s

megszervezés

Grézió Ján

lalása után a

késedéssel el

nyugdíjtörvén

Bartha Pé

elő. Előterjes

tározta, hogy

közoktatásügy

társ-tanítóegy

sék a tanító

ny János t

5. Muzeum-körut — Ferencz József-híd — Lánchíd.

7. Muzeum-körut — Lónyay-u. — Soroksári-ut — Közvágóhid.

9. Rákóczi-ut — Rottenbiller-u. — Damjanich-utca — Városliget, stb., stb.

Az új jelzések behozatala alkalmával revideálni kell a kocsik feliratait.

A perronokon át való ki- és beszállás könnyítésére az a nézete az ügyosztálynak, hogy ez a kérdés csakis a perronokon levő állóhelyek csökkentésével oldható meg.

Kétségtelen — mondja az ügyosztály — hogy a „megtelt” kocsikon a ki- és bejárást csak tiltó rendelkezésekkel lehet megkönnyíteni s ezt azzal lehet elérni, ha a lépcső és a belső ajtó között a perronon legalább egy személy átjutására elegendő szabad ut marad. A külföldi városokban a villamos kocsik lépcsője és belső ajtaja közötti hely elfoglalását tiltják, külön feliratokkal. Nálunk is ehhez hasonló intézkedés volna helyén.

Arra való tekintettel azonban, hogy a kocsik típusa nem egyenlő, czélszerű lesz feltűnően megjelölni (például piros számmal) azt a helyet a perronon, amelyet föltétlenül szabadon kell hagyni. Ezért az állóhelyek számát újból szükséges megállapítani.

A tanács, a közlekedési ügyosztály előterjesztését, az abban felsorolt okokra való tekintettel elfogadta, mielőtt azonban a közúti vasutársaságokhoz a fentiek tárgyában konkrét felhívást intézne, az előterjesztést tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a közlekedési bizottságnak adta ki, már most kijelentvén, hogy a közlekedési ügyosztály előterjesztésében felsorolt bajok orvoslása czéljából a maga részéről is a Münchenben e részben fennálló és minden tekintetben bevált rendszert tartja alkalmazandónak.

(A fővárosi törvény revíziója. A közgyűlés tudvalevően a fővárosi törvény revíziójának a megvitatása ügyében harminczas bizottságot küldött ki. Dr. Bárczy István polgármester a bizottságot november 9-én, hétfőn ülésre hívta össze.

(A népszínházi bizottság ülése. A népszínházi bizottsági pénteken, november 6-án déli tizenkét órakor ülést tart. A tárgysorozat a következő: Nyugdíjintézetek ügyek. Kérvények. Végleszámláról szóló jelentés. Leltárak bemutatása. 1907. évi zárszámadás és 1908. évi költségvetés. Folyó ügyek.

(A Kovald-gyár benzinkészlete. A főváros tanácsa ez év január 25-én a VII. kerületi előjáráság határozatát jóváhagyó második fokú véghatározatot hozott a Kovald Péter és fiai czég benzintartási ügyében, amelyben a czéget eltiltotta attól, hogy a Szövetség-utcai gyárában 200 kilogrammnál nagyobb mennyiségben benzint tartson készletben és egyuttal kötelezte arra, hogy a benzinkamarában levő benzintartályt alakíttassák át olyképpen, hogy az 200 kilogrammnál többet ne fogadhasson magába. Ez ellen a határozat ellen a czég felülvizsgálati kérvényt adott be a kereskedelemügyi miniszterhez, aki azonban a főváros tanácsának a határozatát jóváhagyta.

EGYESÜLETEK.

(—) **Tanítók gyűlése.** Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Általános Tanítók Egyesülete ma délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését Onody Gusztáv elnökle alatt, a tanítóság nagy érdeklődése mellett. Az elnök megnyitó beszéde után Józsa Dániel kérdést intézett a Tóth József szobrára befolyt összeg holléte iránt. Az elnök felvilágosító szavai után áttértek a napirendre. Pauliny Sándor titkári jelentése után dr. Farkas Sándor tartott nagy tetszéssel fogadott előadást a földrajzi tanítás módszeréről. Majd Bartha Pál, kispesti állami iskolai tanító értekezett a szolgálati pragmatikáról. Tizennégy pontból álló tervezetet terjesztett a közgyűlés elé s ebben részletesen ismertette a kamarák megszervezésének módját és azoknak teendőit. Grézló János kecskeméti kir. tanfelügyelő felszólalása után a közgyűlés a tervezetet egyhangu lelkesedéssel elfogadta. A közgyűlés ezután áttért a nyugdíjtörvény revíziójának tárgyalására, a melyet Bartha Péter újpesti állami iskolai igazgató adott elő. Előterjesztését a közgyűlés elfogadta és elhatározta, hogy memorandummal fordul a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, másrészt megkeresi a társ-tanítóegyesületeket, hogy ők is felirattal sürgesék a tanítói nyugdíjtörvény revízióját. Tomcsányi János tanfelügyelő a tanítóképzés reformjáról

nagy tetszéssel fogadott előadást tartott. A múlt évi zárszámadás megvizsgálására, tekintettel a pénztár zilált állapotára, vizsgáló-bizottságot küldtek ki. A jövő évi költségvetés megállapítása után Fehér Sámuel indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy memorandumban fogja kérni a minisztert, hogy a pestkörnyéki tanítókat a harmadik lakbérosztályba soroztassanak. A Benedek Sándor lemondásával megüresedett elnöki állásra egyhangulag Onody Gusztáv alelnököt választották meg.

(—) **Uj Közművelődési Egyesület.** Dr. Hevesi Simon és dr. Grauer Vilmos meghívására nagy és díszes közönség gyűlt össze tegnap este a pesti izr. hitközség disztermében az Izraelita Magyar Közművelődési Egyesület megalakítása tárgyában. A gyűlés elnökeül dr. Grauer Vilmost, jegyzőjeül dr. Weiller Ernőt választotta. Dr. Grauer elnök lelkes szavakkal nyitotta meg a gyűlést, ismertette annak czélját. Dr. Hevesi Simon hosszabb beszédben az egyesület czélját és szükségességét fejtegette. Főczélul a hazafiasság és a vallásos élet ápolását tűzte ki. Ezután a gyűlés kimondta az egyesület megalakítását és az alakuló közgyűlés előkészítésére bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek: dr. Adler Illés, dr. Agai Adolf, dr. Bánóczi József, dr. Blau Lajos, dr. Farkas Emil, Feldmann Mór, dr. Fischer Gyula, dr. Fried Vilmos, dr. Eulenberg Salamon, dr. Grauer Vilmos, id. dr. Glass Izidor, dr. Hevesi Simon, báró Herzog Mór, Kohn Arnold, dr. Kohner Adolf, dr. Leitner Adolf, dr. Mezei Mór, dr. Mezey Ferencz, dr. Neumann Ármán, dr. Neumann Árpád, dr. Pető Sándor, dr. Stiller Mór, Szabolcsi Miksa, Csepeli Weiss Manfréd, dr. Weiler Ernő és Winterberg Gyula. Végül dr. Glass Izidor indítványára dr. Weinmann Fülöp hitközségi elnököt és dr. Kohn Sámuel főrabbit sürgönyileg üdvözölték.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Első nap. —

Jól sikerültnek mondható az alagi versenyek első napjának sportja és az akadályversenyt kivéve, az egyes futamok elég érdekesek voltak. A nap főszáma, a Batthyány-handicap Terem győzelmével végződött, mely Capt. Doné volt, de még a mai délelőtt folyamán Czárán Zoltán tulajdonába ment át; a második helyet Gigolette foglalta le Bouquet előtt. A Hubertus-gátversenyben a kitűnően ugró Armand győzött könnyen Pilis ellen, míg a harmadik helyre Pisano érkezett. A Katonatiszti akadályversenyben négy ló startolt, de ezek közül csak kettő ment át a czélon, amennyiben Mystery a tribüngráznál felbukott és lovasa — Virágh hadnagy — súlyos agryázkódást szenvedett. Na also! és Mony II. pedig kitértek. Az utóbbi még nagynehezen átugrotta a gátakat, de Na alsót lovasa, minden erőlködése daczára sem tudta a gátakon átvinni. Az első futamban nagy szenzációt keltett Ferroniere győzelme, melyre a totalisateur harminczszoros osztalékot fizetett. Ferroniere a programmon még Pejacsevichénak volt jelezve, de a start előtt egy tábla jelezte, hogy gróf Orssich tulajdonába ment át, ugyszintén az utolsó futamban a harmadik helyen levő Ne félj, mely még délelőtt Capt. Doné volt, de már a versenyben Beeson A. színeiben startolt. A nap folyamán különben favoritok és outsiders felváltva győztek.

Részletes eredmény a következő:

I. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távoleség 1000 méter. 1. Gr. Orssich P. Ferroniere 46 kg (Szegedi). 2. Jankovich Gy. Hiu 51 kg (Pinka). 3. Br. Inkey J. Bagola 48 kg (Ulrichshofer). Futottak még: Magpie (Boris), Polka (Antony), Himpellér (Smejda), Colette (Tausz), Lady Cornelia (Smutny). Küzdelem után nyakhoszzsal nyerve, fejhoszzsal harmadik. Tot.: 10:30, 20:47, 36, 48.

II. **Batthyány-handicap.** Díj 3000 korona. Távoleség 1200 méter. 1. Czárán Z. 46 Terem 72 kg (Tulajdonos). 2. Fáy-Halász G. 36 Gigolette 66 kg (Kiss G.). 3. Jankovich Gy. 36 Bouquet 67½ kg (Bregant). Futottak még: Tilos (Pálffy), Darabont (Hagelin), Tilly (Wodianer), Palotás II. (gr. Vay), Macska (Zangen B.), Sunny Day (Krause), Liliom (Neimanns). Könnyen négy hoszzsal nyerve, háromnegyed hoszzsal harmadik. Tot.: 10:32, 20:35, 62, 44.

III. **Katonatiszti akadályverseny.** Díj 1500 korona. Távoleség 4000 méter. 1. Hagelin száz. 66 Trawna 69½ kg (Tulajdonos). 2. Petrovics fhdn. 46 Mony II. 64 kg (Wodianer). Futottak még: Na also! (Bregant), Mystery (Virágh). Számtalan hoszzsal nyerve. Tot.: 10:52, 20:50, 30.

IV. **Hubertus-gátverseny.** Díj 1500 korona. Távoleség 2800 méter. 1. Br. Rothschild 36 Armand 67½ kg (Pálffy). 2. Sibrik S. 36 Pilis 73½ kg (Tulajdonos). 3. Markovits 36 Pisano 73½ kg (Krause). Futottak még: Maurus (Goldschmiedt), Petronella (Zárán Z.), Littke (Wodianer). Könnyen négy hoszzsal nyerve, két hoszzsal harmadik. Tot.: 10:38, 20:43, 58.

V. **Katonatiszti gátverseny.** Díj 1200 korona. Távoleség 2400 méter. 1. Goldschmiedt 36 Louisdor 70½ kg (Tulajdonos). 2. Gr. Orssich P. 36 Tonchette 73½ kg (Sibrik). 3. Schey P. 36 Nevermore 70½ kg (Pálffy). Futottak még: La Beauté (Bregant), Promyk (Wodianer). Biztosan három hoszzsal nyerve, három hoszzsal harmadik. Tot.: 10:63, 20:37, 26.

VI. **Jason-díj.** Díj 1400 korona. Távoleség 1800 méter. 1. Petanovits 36 Bocskó 67½ kg (Krause). 2. Horthy Sz. 36 Markos 71½ kg (Zárán Z.). 3. Beeson A. 36 Ne félj! 69 kg (Neimanns). Futottak még: Flowerseller (Thomka), Salome (Pálffy). Biztosan félhoszzsal nyerve, másfélhoszzsal harmadik. Tot.: 10:33, 20:27, 26.

Bécsi versenyek.

— Második nap. —

Kevésszámú publikum látogatott ki a csipős őszi időben a második nap programjának végignézésére és akik kint voltak is, nem sok örömet találtak a versenyekben, mert kivéve az első futamot, a többiben mind elhanyagolt lovak győztek. A Novemberi handicap képezte a nap főszámát, melyet horribilis súlyával Kottlingbrunn nyert meg Janekkal nyergében igen könnyen, második Varázs lett Pithya előtt. A másik érdekesebb futam a Viadukt-verseny volt, melyben Vincenz Albert győzött imponáló stílusban, több mint hétszeres osztalékot fizetve hiveinek. Föl-említhetjük még, hogy egy küzdelmes versenyt sem láttunk, mert mind a hét futamban könnyen nyertek a lovak.

Részletes eredmény a következő:

I. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2400 korona. Távoleség 1200 méter. 1. Capt. Don Rugany (Pretzner). 2. Day Star. 3. Boncompagno. Futottak még: Szentes, Gaillardin és Napagedl. — Tot.: 10:24. Helyre 20:30 és 61.

II. **Viadukt-verseny.** Díj 4000 korona. Távoleség 1300 méter. 1. Dreher A. Vincenz Albert (Vivian). 2. Dinom-Dánom. 3. Gamin. Futottak még: Ridolfi, Julietta, Bisamberg és Vansittart. — Tot.: 10:73. Helyre 20:48, 52 és 54.

III. **Kétévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Távoleség 1000 méter. 1. Taxis S. herczeg Dont care (Finan). 2. Fabelhaft. 3. Margit. Futottak még: Mindello, Becses, Halupsa, Adige, Juda, Lotus, Dsidás, Vitoria és Arno. — Tot.: 10:132. Helyre 20:72, 88 és 75.

IV. **November-handicap.** Díj 6500 korona. Távoleség 2400 méter. 1. Báró Rotschild A. Kottlingbrunn (Janek). 2. Varázs. 3. Pithya. Futottak még: Gánna, Kondor, Arlesienne, Antus, Floridsdorfi, Lanzendorf és Ravissante. — Tot.: 10:39. Helyre 20:41,90 és 53.

V. **Kétévesek eladó handicapja.** Díj 2000 korona. Távoleség 900 méter. 1. Gr. Merán J. Ászár (Miles). 2. Esz. 3. Lobogó. Futottak még: Zöld Marczai, Gyere rózsám, Resina, Vendetta, Sternberg, Sisa Pista. Tot.: 10:91, 20:60, 40, 53.

VI. **Eladó gátverseny.** Díj 3000 kor. Távoleség 2400 méter. 1. Capt. Don Rodostó (Kollár). 2. Venus. 3. Remek. Futottak még: Hajnal, Curry, Nikita. Tot.: 10:30, 20:31, 34.

VII. **Eladóverseny.** Díj 2000 kor. Távoleség 1100 m. 1. Spielball (Szente). 2. Sepoy. Tot. 10:11.

( ) **Vivás.** A Magyar Atlétikai Club vivóosztálya f. hó 6-án, pénteken este hét órakor tartja meg a Nemzeti Lovardában levő helyiségében a szokásos évi rendes közgyűlését. A közgyűlés iránt már most is nagy az érdeklődés a tagok sorában, mert a vivóosztály vezetősége ezuttal fogja előterjeszteni az 1908—9. év programját. A klub vezetősége ezuttal is kéri a tagokat hogy a fontos megbeszélendőkre való tekintettel a közgyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

Nyilt-tér

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTAN

jogi zeminárium

Budapest, IV., Magyar-utoza 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A közjegyzőhelyettesek sérelme. A Közjegyzőhelyettesek Országos Szövetsége — mint megírtuk — a napokban emlékiratot adott át az igazságügyminiszternek, melyben a közjegyzői kinevezéseknél tapasztalt lakodolatlanságok orvoslását kérték. Ezen emlékirattal a kormány többi tagjaihoz is fordultak, mivel köztudomású, hogy a közjegyzői kinevezések a minisztertanácsban nyernek elintéztést. Ezzel kapcsolatban most a „Jogtudományi Közöny” is szóvá teszi, hogy nemcsak a bírósági kinevezések körül tanúsított késedelmet az igazságügyi kormány, hanem a közjegyzői állások betöltésénél még nagyobb és feltűnőbb késedelemmel jár el. Jelenleg tíz közjegyzői állás van üresedésben s az a különös, hogy a kinevezések nem egyenként történnek, ahhoz képest, amint az illető állás megüresedett, hanem jó csomó kinevezés összegyűjtetik és egyszerre publikáltatják. Így legutóbb ez év augusztus havában egy időben tétett közzé hat kinevezés. A közjegyzők körében ez azt a feltevést keltette, hogy azért publikáltatnak így csoportonként a kinevezések, hogy lepleztessék a régebbi közjegyzőhelyetteseknek a jobb állásoknál való mellőzése.

§ A Magyar Jogászegylet november 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a budapesti kir. büntető-törvényszék esküdtstzéki termében. A megnyitó előadást dr. Schwar z Gusztáv egyetemi tanár tartja „Új irányok a magánjogban” cím alatt. A közgyűlés többi tárgya: Az igazgatóválasztmány évi jelentése, a számvizsgálók jelentése, három számvizsgáló választása, a jövő évi költségvetés megállapítása és indítványok tárgyalása.

§ Vlád Aurélné bünpöre. Vlád Aurélné tavaly a hunyadmegyei Bábolna községben édes anyjával és Lula Péter görög-keleti esperessel megjelent a községi iskola vizsgáján és ott anyjával együtt megzavarta a vizsga menetét azzal, hogy nyíltan elégedetlenségének adott kifejezést afelett, hogy a gyermekek miért tanulnak magyarul. A dévai törvényszék ígatásért egy havi államfogházra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte Vlád Aurélnét. A mai tárgyaláson Gál Jenő tanácselnök elnökölt. Vládné képviseletében Vlád Aurél orsz. képviselő jelent meg és védőbeszédében minden politikai színezetet óvatosan került és tagadta, hogy vádlott cselekményében az ígatás ismérvei fennfoglagnának. A kir. tábla rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, amelyben helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét, de azt azzal helyesbítette, hogy vádlott a büntető-törvénykönyv 172. §-ának első szakaszába ütköző ígatást azzal a cselekményével követte el, hogy egy gyülekezetben és nyilvánosan, a jelenlévő szülőkhez oly felhívást intézett, amelylyel a fennálló törvények és törvényes rendeletek ellen engedetlenségre hívta fel a jelenvőket, midőn azt mondotta, hogy ne küldjék iskolába a gyermekeiket. A tábla enyhítőnek vette Vlád Aurélné fiatal korát, ellenben súlyosbítóan intelligenciáját, valamint azt is, hogy a gyermekek előtt ígatott engedetlenségre. A közzévaló megnyugodott, ellenben Vlád Aurél védő semmisséget jelentett be, amit a tábla el is fogadott s így az ügy a Kuria eldöntése alá került.

§ Meggyilkolt korcsmáros. A nagykanizsai esküdtbírósg tegnap tárgyalta Maxl János korcsmáros és Szabó János napszamos bűnügyét, kik a múlt év december hónapjában egy közeli erdőben meggyilkolták és kirabolták Szalai Samu nagykanizsai korcsmáros. A vádlottak mindent beismertek, csupán a gyilkosság közvetlen elkövetését igyekeztek egymásra háritani. Az esküdtstzék mindkettőt rablógylkosságban mondta ki bűnösnek, mire a törvényszék Maxit életfogytiglani fegyházra, Szalait pedig tizenöt évi fegyházra ítélte. Maxl feleségét, kit felbujtással vádoltak, felmentették.

§ Kijátszotta a családját. Egy volt fővárosi ügyvéd felesége, dr. Berger Józsefné a múlt év végén a nála szolgálatban levő Bartók Mária szobalánytól 200 koronán felüli összeget különböző ígéretek árán kicsalt. Amikor fizetésre került a sor, dr. Bergerné szolgálatából elbocsátotta az alkalmatlan

szobalányt, aki polgári pórt indított volt gazdája ellen. A pórt meg is nyerte, a bírósági foglalást azonban már nem lehetett végrehajtani, mert a butorokat Bergernének egy rokona már lefoglalta. Bartók Mária erre család miatt jelentette fel dr. Berger Józsefnét s a bíróság, miután a család vétségét fennfoglalni látta, egy heti fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlott urnőt. A kir. tábla ma Horváth Béla elnökle alatt a vádlott büntetését két napra szállította le.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Kovasavmüvek R.-T. tökéemelése. A Magyar Kovasavmüvek R.-T., hogy fizemét fokozza és jövedelmezőbbé tegye, elhatározta, hogy 200.000 korona részvénytökéjét 300 darab, egyenként 500 korona névértékű, összesen tehát 150.000 korona értékű részvény kibocsátásával 350.000 koronára emeli fel. A társaságnak ugyanis Gyöngyöspata határában közel 730 m. hold bányaterülete van. E területet a múlt évben telegdi Roth Lajos főbányatanácsos, majd pedig az elmult hetekben Heintz König lüneburgi (Hanover) szakértő megvizsgálta s mindketten átlag 15—30 méter vastagságu jó minőségű kovasavat tartalmazó fehér infusioráföld réteget konstátáltak s az ő számításuk szerint a kibányászható anyag 5—6 millió vagonra becsülhető. Amint híre ment a bő telepnek, máris a külföldről több száz vagon évenkénti szállítására kapott a társaság ajánlatot, melyeket azonban kellő berendezés hiányában nem volt módjában elfogadni. Hogy a kilitásban levő tömeges rendeléseknek eleget tessen szükséges, hogy felszíni bányaműveléssel kitermelt anyagot egy külön e célra berendezett modern ipartelepen szakszerűleg feldolgozzák, hogy nemcsak hővédő, izoláló és szűrőanyagot, továbbá különböző vegyi termékek, mint vizüveg, festék, csomagolópapír stb. céljaira szolgáló kovasavat állithassanak elő, hanem a dinamitgyártás céljaira szolgáló iszapolt anyagot is szállithasson a gyár, mely műszaki vezetésre Melocco Péter cementszaktort nyerte meg, ki e téren husz éves tapasztalatokkal rendelkezik. Az aláírási felhívás a részvényeseknek 14%-os (?) jövedelmezőséget helyez kilitásba. A társaság finanszírozását a — Magyar Pénzüntzetek Központi Hitelbankja végzi.

Kinevezések a Szabadalmazott osztrák-magyar államvasutársaságnál. A Szabadalmazott osztrák-magyar államvasutársaság igazgatósága legutóbb Reiber Győző központi felügyelőnek, Neblinger Ede főfelügyelőnek, Gerstner Ferenc és Nehasil Ferenc vezérfelügyelőnek ebbeli minőségüket és cégjegyzési jogosultságukat a törvényszéknél bejegyeztette.

A Központi Hitelszövetkezet milliószubvenziója. Emlékeztetes az a botrány, amely az Országos Központi Hitelszövetkezet múlt évi jelentése nyomán támadt, amikor a Központi szövetkezet majdnem másfél millió „rég” veszteséget mutatott ki, jölehet a megelőző évben még osztalékot is fizetett. Az ügy akkor igen nagy port vert fel s általában kedvezőtlenül ítélték meg a Központi Hitelszövetkezetben folyó gazdálkodást. Eppen azért nehezen tudunk hitelt adni annak a hírek, hogy a kereskedelmi miniszter 1 millió 400.000 korona új szubvenzióval akarja pótolni azt, amit a Központi Hitelszövetkezet könnyelműen elvesztett.

Új állomások a déli vasuton. A Budapest—Csáktornya-határszéki vonalon, a Martonvásár állomás és Pettend megállóhely között levő 173. számú őrháznál Baracska elnevezéssel személyforgalmi megállóhelynél a budapest—prágerhofi vonal jelenleg érvényben álló menetrendjének tartamára a 209., 210., 215. és 220. számú személyvonatok utasai felszállása, illetve kiszállása céljából feltételeken meg fog állni. A nagykanizsa—bécshelyi vonalon Kopháza-Balf megállóhely és Sopron déli vasuti állomás között máttól kezdve Harka-Kopháza elnevezéssel egy, egyelőre csak a személy- és podgyászforgalomra és az összes gyors- és teheráru átmeneti forgalmára berendezett állomás nyílik.

Arad kölcsöne a belügyminiszter előtt. Ismételtlen megemlékeztünk már arról a kölcsönről, amelyet a Magyar Jelzálogbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár ajánlata akara felvenni a hidépítések céljaira Arad városra. A 2,400.000 koronás kölcsönt 65 évi törlesztésre 5.25 százalékos annuitással, 95 százalékos árfolyam, 3 százalék stornodij mellett vennék fel. Ezek mellé a magukban is súlyos feltételek mellé járul még néhány terhes kikötés, úgy, hogy ezt a pénzt igen drágának kell itélni. A kölcsön elfogadását kimondó határozatot dr. Somló Ármán a belügyminiszterhez megfelebbezte, mert a súlyos kölcsön felvételét azon körülmény sem igazolja, hogy a két vashid építésére a pénz sürgősen kell. Nem igazolja pedig azért, mert 1909. június 30-ig legfeljebb 400.000 koronára volna szükség, ezen összeget pedig addig is a szükséglet arányában folyószámla-kölcsönre veheti fel a város, nyolcz hónap lefolyása alatt pedig elég ideje marad arra, hogy reális alapokon nyugodj, végleges kölcsön megszerzéséről gondoskodjék. Az előkelő nivón álló aradi pénzüntzetek már több ízben megmutatták (utoljára a vízvezeték megváltása alkalmából), hogy szívesen állanak a városnak rendelkezésére és remélhetőleg ezuttal sem tagadják meg támogatásukat a város jelenlegi pénzügyi tranzakciójánál. A felebbezést felterjesztik a belügyminiszterhez, aki dönteni fog a kölcsön ügyében.

Házilipari kiállítás Tordán. Tordáról jelentik: Ma délután nyílt meg Tordán a tordai tulipán-szövetség magyar védőegyesület által rendezett női kézimunka-, házi- és népipari kiállítás, Lovassy Andor alispán nyitotta meg a kiállítást, amely a vármegye dísztermében van. A kiállítás egész Erdélynek, de különösen Torda-Aranyos vármegyének néprajzi termékeit mutatja be nagy változatosságban. A legszebb női kézimunkák váltakoznak a házi- és népipar termékeivel, melyek mind Torda-Aranyos vármegye lakosságának életrealizációját hirdetik.

Vaskartel? A magyar gépgyárak kartelijét nyomon követi, úgy látszik, a — vaskartel. A legnagyobb vaskereskedő cégek, a Heinrich, a Schopper, a Frankl, a Barhó-cégek, továbbá több részvénytársaság, mint az Unio és a Rimamurányi megkötötték a kartelt, mely természetesen nyomban felemelte az árakat. A vaskartel azonban nem elégedett meg a fogyasztók ellen intézett támadással, hanem nyomban el akarta fojtani a kartelen kívül álló kisebb vidéki cégek szabadversenyét is és pressziót gyakorolt rájuk, hogy vegyék át a kartel árait. Mivel azonban a vidék erre nem volt hajlandó, most a vaskartel pusztító hadiáratot hirdet a kisebb cégek ellen, amelyek a támadásra erőiket szintén összevetik s Budapestten közös elárúsító irodát nyitnak s az árak mérséklésével igyekeznek a kartel hatalmát ellensúlyozni. Kétségtelen, hogy a fogyasztópiacz rokonszenve a kisebb kereskedők mellett van s erre támaszkodva, rövid idő alatt döntő csapást mérhetnek a vaskartelre, melynek kapzsisága — úgy látszik — szoros összefüggésben van a nagy állami beruházásokkal.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéképtelenségeket közli: Röth Simon kereskedő, Szatmár; — Strasser Vilmos kereskedő, Kisújszállás; — Sarkadi Ferenc kereskedő, Eger; — Herrstein Sándor kereskedő, Pancsova.

Új viczinális igazgatók. A körös—belovár—verőce—barsi h. é. vasut r. t. igazgatóságába legutóbb beválasztott: báró Grote Alfréd, Keufelj István és Téglás Károly. Töröltetett: Beck Ernő, Höcker Gyula, Szenes József és Zigróvic Iván. — A héjasfalva—székelyudvarhelyi h. é. vasut r. t. igazgatóságának tagja lett: Ugron Ákos főispán. — A békés—csanádi h. é. vasut r. t. igazgatóságából kilépett dr. Fábry Sándor, beválasztott Hoffer Béla és Döry Pál. — A szatmár—bikszádi h. é. vasutársaság igazgatóságába Barta Arnold, Enyedy Béni, dr. Schöber Béla, Szentiványi Gyula. A vasutat az Agrárbank finanszírozza. — Ugyanezek az urak beválasztották a szatmár—erdődi h. é. vasut r. t. igazgatóságába. Talán felesleges megjegyeznünk, hogy ezt a vasutat is az Agrárbank finanszírozza. — A

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatra valódi áldás gyomorbajosok-
nak és székezerülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elroplott gyomrot
3-8 ora alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

Angel, f
KÉSZ
rubáskodhat
Az ország-
széki igazsá-

mocsolád—tab—síófoki h. é. vasut r. t. is új igazgatókat kapott Kacsokovics Lajos, Barát Ármu és Szekula Gyula személyében.

Új vasutak. A közeg—soproni vasut műtanrendőri bejárását e hó 4-én tartották meg. A közforgalomnak nem adták át a beutazás után azonnal a vonatot, mert több pótló munkálatokat kell még a vonalon végezni. — A Selisyeről Eszékre Valpon át kiépített vasutat ünnepélyesen e hó 20-án nyitják meg. A megnyitó vonat Eszékéről indul Selistyére, ahol ünnepi lakoma vár a megnyitó bizottságra. Ugyanazon bizottság ugyanazon napon a Moslovina—Vörösvár között létesített szárnyvasutat is bejárja és átadja a forgalomnak.

Új hajózási vállalat. Az az egészségtelen állapot, mely folyamhajózáunk terén ma uralkodik s mely külsőleg a Dunagőzhajózási Társaság és Magyar Folyam és Tengerhajózási Társaság tarifakartelében jut kifejezésre, végre felhívta az érdekelték figyelmét arra, amit mi már régen hangoztattunk, hogy igen nagy szükség lenne egy új folyamhajózási társulatra, mely a két nagy társaság mellett a tarifaszabályozó szerepet tölthetné be. Kétségtelen, hogy az új hajózási társulat fényes jövő elé néz. Vasuti politikánkból a forgalom óriási emelkedése egyenesen kizárta a vízi utakkal való versenyt, sőt a kereskedelmi kormányunk kifejezett célja az, hogy a nagy tömegszállítás, ahol csak lehetséges, a vízi utakra terelje. Másrészt pedig gabonakereskedőink és gazdáinkat egyaránt súlyosan érinti az a törekvés, amely a két társaság tarifakartelében veszélyes fenyegeti a magyar gabona és liszt versenyképességét, úgy, hogy nemcsak a gazdatársadalom, hanem a kormány maga is szívesen látná az új hajózási társaság működését. Értesülésünk szerint az ügy már igen előrehaladott stadiumban van. Az első alapítóké 4.3 millió lenne, mely fokozatosan emeltetnék. Az első üzem hat vonatgőzessel és 50—55 uszálylyal vétetnék fel s már az első évben 430.000 korona nyereségre számíthatnak, ami 10% jövedelmességnek felel meg. Az új társaságot különösen a fővárosi gabonakereskedők várják nagy örömmel s ezek sorában már is nagy hajlandóság mutatkozik a részvények jegyzésére.

Új nyerscelluloid-gyár Magyarországon. Egy bécsi gummiárugyáros azt tervezi, hogy legközelebb Magyarországon egy nyerscelluloid-gyárat létesít, amely naponként 600 kilogramm gummit termelne. Ez a termelési mennyiség a Németországból behozott gummiárú egy negyed részének felel meg. Később Ausztriában is létesítenének egy hasonló gyárat, miután mindkét vállalatához szükséges anyagi eszközök már biztosítva vannak.

Az Országos iparhitelszövetkezet felszámol. Megírtuk, hogy az Országos iparhitelszövetkezet vezérigazgatója, Horn István a napokban agyonlőtte magát. A szövetkezet — amint értesülünk — legközelebb ki fogja mondani a felszámolást. Az Országos Iparhitelszövetkezet huszonkét év óta áll fenn. Befizetett részjegytőkéje 261.000 korona, mely után az utolsó 8 év folyamán 5—5 százalékot osztalékat fizetett. A szövetkezet bukását kétségtelenül a múlt év második felében hirtelen beállott hitelmegvonás okozta, melyet a fővárosi nagy pénzintézetek a szövetkezetekkel szemben válogatás nélkül alkalmaztak. Már a múlt év második felében a visszlezámitolás leolvadt 130.000 koronával, a szövetkezetek ellen támadt bizalmatlanság folytán pedig a betétállomány 90.000 koronával. A szövetkezet tehát rövid hat hónap alatt csaknem negyedmillió koronát volt kénytelen visszafizetni. És ez a folyamat ebben az évben még gyorsabb tempóban folytatódott. A betétek, melyeknek összege két év előtt még 333.000 koronára rugott, lepadtak 118.000 koronára, a visszlezámitolás pedig csaknem a két év előtti 548.000 korona felére, 270.000 koronára. A helyzet jelenleg az, hogy lassu, békés lebonyolítás esetén a mintegy 600.000 korona váltótárca behajtásából a hitelezők tekintélyes kvótájú kielégíthetőség juthatnak. A vezérigazgató öngyilkossága ezt a békés felszámolást természetesen megnehezíti. Amennyiben a szövetkezetet az esemény folytán egyszerre megrohanánk,

az igazgatóság csődöt lesz kénytelen kérni a szövetkezet ellen.

A soproni országos baromfikilállítás. Sopronban, a régi városi lovarda helyiségében, a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete és a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete által rendezett országos baromfikilállítás és baromfivásár nyitott meg. A bíráló-bizottság a következőképpen osztotta ki a kitüntetéseket: Emléktárgyat kapott: Lóratelep (Hlatky-Schlichter Lajos). Kitüntetést nyertek, emdeni ludakért: Gyertyánffy Lászlóné (aranyérem), özv. Baky Béláné (ezüstérem), Révai Samuné (bronzérem), Prettnerhofer Jenőné, dr. Mády Gyuláné és N. Kiss Pálné (kiállítási oklevél). Pekingsi kacskákért: özv. Baky Béláné (aranyérem), Gyertyánffy László (ezüstérem), Oswald Jenőné (bronzérem), Elek Gézáné és Hay Jolán (kiállítási oklevél), Mailáth Józsefné grófnő és Viszlaj Jánosné (diszoklevél). Sárga orpingontyukokért: Nick Edéné (aranyérem), Mailáth J. grófnő (ezüstérem), Gyertyánffy Lászlóné (bronzérem), özv. Baky Béláné, Balogh Péter, dr. Kokas János, Liskayné Schwartzer Janka, Lázár Lászlóné és Révay Samuné (diszoklevél). Fehér orpingontyukokért: özv. Baky Béláné (diszoklevél). Nyulakért: Takács István Sopron (ezüstérem), Mühl Ede (ezüstérem), Láng Gyula Sopron (bronzérem), Égner Gusztáv, Mühl Ede, Prévost Alma, Coeklési Nyultelep, Ottocska Jenő és Willinger Márton (diszoklevél).

Paprikatermelő szövetkezet. Már régebben megírtuk, hogy Kalocsán paprikatermelő szövetkezet alakult. Ezt a szövetkezetet most czegezték be a kalocsai törvényszéknél. E szerint a szövetkezet „Kalocsavidéki paprikatermelő és értékesítő szövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja” cím alatt alakult meg s czélja: tagjainak anyagi helyzetét javítani az által, hogy a paprikatermelést, nemesítést, letárolását és értékesítését megfelelő hitelnyújtással elősegíti és tagjait takarékosságra és pontosságra szoktatja. A szövetkezet időtartama a bejegyzéstől számított határozatlan idő. Az igazgatóság tagjai: dr. Szántó Lajos, Gregus Gyula, Gauer János, Krigoszy János, Bárány Sándor, Muraközy Béla, Gregorics Mihály, Tessényi József és dr. Tarajosy Sándor.

Ülés az O. M. G. E.-ben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelési és növénytermelési szakosztálya ma délután tartotta meg alakuló ülését s ezzel kezdte meg őszi munkálkodását és előadásainak sorozatát. Az ülést Kodolányi Antal nyitotta meg, felhívva a megjelenteket a megalakulásra, a szakosztály elnökévé: Cserháti Sándort, alelnökeivé gróf Dessewffy Emilt és Kerpelyi Kálmánt ajánlván, kiket a szakosztály egyhangulag megválasztott. Cserháti Sándor elfoglalván az elnöki széket, Jeszenszky Pál titkár tett előterjesztést a szakosztály dohánytermelési albizottságának megalakítására, melynek elnökévé gróf Dessewffy Aurél választotta meg. A megalakulás elintézése után Hegyi Dezső, a magyaróvári növényélet és kőbontani állomás helyettes főnöke „A burgonya levélfodrosodása és egyéb betegségei”-ről tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást s végül három javaslatot terjesztett a szakosztály elé: I. Felkérendő a földmívelésügyi miniszter arra, hogy a németországi és galicziai beteg burgonyagyümök behozatalát megfelelő intézkedésekkel lehetetlenné tegye. II. Felkérendő a miniszter arra is, hogy megfelelő számú burgonyaszaporító és nemesítő telepet létesítsen a belföldi vetőmagszükséglet előállítására. III. Felkérendő a földmívelésügyi miniszter arra, hogy utasítsa az orsz. növénytermelési állomást arra, hogy kísérletekkel állapítsa meg az ország minden egyes vidékére azokat a burgonyafajtákat, amelyek a levélfodrosodás iránt legkevésbé fogékonyak. Az előadó javaslatait a szakosztály magáévá vette, különösen hangsúlyozván, hogy a burgonyagyümök behozatala szigorú korlátozása iránt tegyen az O. M. G. E. sürgős lépéseket.

A Kereskedelmi Múzeum új levelezője. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter Wdowinski József kereskedőt megbizta, hogy Varsóban mint m. kir. kereskedelmi muzeumi tisztelbeli levelező működjék.

A gazdasági helyzet Moldvában. Jassyból jelentik, hogy a Balkánon észlelhető politikai mozgalmak eddig semmiféle hatással sem voltak az ottani üzletmenetre, ellenben a napról-napra nagyobb drágaság s a mennyiség és minőség tekintetében egyaránt rosszul sikerült termés, nemkülönben az áruaktárak túltömöttsége a hitelnek általában is,

de különösen a kézmű- és vasárú-szakmában való némi megszorítását indokolta tennék, főleg a kisebb és közepes czégekkel szemben. Hír szerint sok kereskedő az áruknak beszerzési áron alul való eladásával egyezszik pénzzükségén segíteni. Azt hiszik, hogy néhány czég bukása elkerülhetetlen s hogy a mai helyzet csak jövő év márczius havában fog megváltozni. Addig tehát a hitelnyújtásnál az óvatosság helyén való volna.

Bányászok tanácskozása. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület igazgató-tanácsa tegnap ülést tartott, amelyben foglalkozott az ipartörvény-tervezettel, továbbá a vasérc kivitel megszüntetésére tett kormányintézkedésekkel, mely utóbbiakra nézve az igazgatótanács újabb felterjesztést fog a kormányhoz intézni, kérve oly intézkedések megtételére, melyek a vasérc kivitel egyáltalában teljesen lehetetlenné tegyék. Elhatározta továbbá, hogy tekintettel a bányászati különleges viszonyokra, a vasárnapi munkaszüneti törvényből kéri a bányászati törvényben szabályozni. Tárgyalta a kormány az a szándékát is, hogy a nyersföldölaj behozatali tarifáját leszállítsa és miután ez a tervbe vett intézkedés a hazai szénbányákra a külföldi tüzelőanyag versenyét államköltségen hozná rá, elhatározta az igazgatótanács, hogy ez ellen is előterjesztéssel fog élni a kereskedelmi minisztériumhoz.

Pénzüntézetek Országos Nyugdíjintézete. A pénzüntézetek tisztviselői pünkösdkor megtartott első országos kongresszusának határozatai közül az önálló nyugdíjintézet létesítésére vonatkozó határozat már a megvalósulás stádiumába lép. A kongresszus által kiküldött bizottság megállapodott abban, hogy a nyugdíjintézetet kölcsönöségi alapon, szövetkezeti formában szervezi. A törvény ehhez 200.000 korona biztosítéki alap kimutatását követeli meg, mely a fővárosi és vidéki pénzüntézetek adományaiból fog kikerülni. Eddig is számos pénzüntézet járult tekintélyes összeggel a nemes célhoz, amelynek megvalósítása érdekében a Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége is latba veti tekintélyét. A létesítendő nyugdíjintézmény alapelvei és szervezete a pestmegyei pénzüntézet tisztviselőinek e hó 8-án Kecskeméten tartandó közgyűlésén fognak tárgyalás alá vétetni, amikor is dr. Hantos Elemér, a Pénzüntézetek Szövetsége ügyvezető főtitkára tart előadást a kérdéstről. Ugyanakkor fog nyilatkozni Mándy Lajos min. tanácsos, a szövetség elnöke is a szövetségnek a vidéki tisztviselők mozgalmáról táplált véleménye és a mozgalom támogatásának iránya felől.

Hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhírré teszi, hogy menetrendszerű hajójáratait Csongrád—Szeged, valamint Szolnok—Csongrád között, mely utóbbiak kis viz miatt különben is szünetelnek — tekintettel az előrehaladott évadra, november hó 9-ével ezen időnyre véglegesen megszünteti. Nevezett naptól kezdve ennek következtében a szeged—csongrádi és csongrád—szolnoki vonal állomásai a f. évre úgy a személy-, mint a teherforgalomra meg vannak szüntetve.

DR. HÖNIG IZSO

Villanygyógyító- és Röntgenintézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógyítéyzők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok.
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hódsérek (Paralysis).
degyfájdalmak, idegzsabák (Neuralgiák, ischias).
Gerincvelőgyulladás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és ceuz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok (Elhízás, osztorbaj, vérszegénység).
Bőr-bajok. Bőrvizketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. n. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kiváratra prospectus.

Magyar-utca 6. az emeleti ter. mekben.
Múzeum-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán mellet.

Angel, francia és amerikai rendező
KESZPENZÉRT félárban:

ruházható minden ember finoman és elegánsan
Az ország-elsőrangú
Zélinger Samu
szabó

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári
raktárakban vásárolt 3—6 méteres legújabb divatu
mintá gypajuszövetekből mérték szerint készítetk

finom öltönyt. — — — — — 21 frtért
egyaránt rosszul sikerült termés, nemkülönben az
áruaktárak túltömöttsége a hitelnek általában is,

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, november 5.

A készáru piacra ma szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben, a malmok kissé tartózkodók voltak ugyan és csak keveset vásároltak, de nem zárkóztak el jobb árak fizetésétől sem. A forgalom nem öltött nagyobb arányokat, mindössze csak 12.000 q buza kelt el, a tegnapi 10-20 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 25.98 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 24 korona, 77 kilós tiszavidéki üszkös buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 10 fillérrel drágább, árpa tartott, zab változatlan. Forgalomba került: 2600 q rozs, 19.60-19.80 koronás áron, 800 q zab, 16.35-16.80 koronás áron és 100 q árpa, 15.80 koronás áron. — A határidőpiacra az üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zártnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán, a mely különben nem volt túl élénk, egyre fokozódó keresletre, amivel szemben csak igen csekély kínálat mutatkozott, csak még jobban szilárdult az irányzat és még tovább emelkedtek az árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenegy fillérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az áprilisi rozs tizenhat fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel javult, a májusi tengeri ellenben négy fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Árpa 100 kg.	kilós	Árpa 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	24.10-24.45	79	24.80-25.30
"	76	24.40-24.70	80	25.10-25.55
"	77	24.40-24.70	81	25.20-25.70
"	78	24.50-24.85	82	25.30-25.75
Fejérmegyei uj	75	23.90-24.35	79	24.70-25.05
"	76	24.20-24.50	80	24.80-25.25
"	77	24.20-24.50	81	24.90-25.35
"	78	24.30-24.65	82	25.00-25.45
Pestvidéki uj	74	23.95-24.45	78	24.35-24.70
"	75	24.25-24.55	79	24.65-25.10
"	76	24.25-24.55	80	24.85-25.30
"	77	24.25-24.55	81	24.95-25.40
Bánsági uj	74	24.00-24.40	78	24.50-24.85
"	75	24.00-24.40	79	24.60-25.05
"	76	24.00-24.40	80	24.70-25.15
"	77	24.00-24.40	81	24.80-25.25
Bácskai uj	74	24.00-24.40	78	24.50-24.85
"	75	24.00-24.40	79	24.60-25.05
"	76	24.00-24.40	80	24.70-25.15
"	77	24.00-24.40	81	24.80-25.25
Ros s I.-rendű uj	75	19.85-20.00	79	19.85-20.00
" középminőségű uj	75	19.85-20.00	79	19.85-20.00
Árpa takarmány I.-rendű	75	16.05-16.20	79	16.05-16.20
" II.-rendű	75	15.70-15.95	79	15.70-15.95
Köles	75	13.75-14.00	79	13.75-14.00
Zab I.-rendű	75	16.85-17.15	79	16.85-17.15
" II.-rendű	75	16.35-16.65	79	16.35-16.65
Tengeri belföldi uj	75	15.80	79	15.80
Repce: Káposztarepce	75	15.80	79	15.80

A készáru piacra ma elkel:

Buza. Tiszavidéki: 850 mm. 81 kg. 25.98 korona, 150 mm. 80.5 kg. 25.98 korona, 100 mm. 80 kg. 25.90 korona, 100 mm. 80 kg. 25.60 korona, 100 mm. 80 kg. 25.50 korona, felső, 300 mm. 80 kg. 25.50 korona, 100 mm. 79.8 kg. 25.60 korona, 300 mm. 79 kg. 25.50 korona, 100 mm. 79 kg. 25.40 korona, 100 mm. 78 kg. 25.40 korona, 100 mm. 78 kg. 25.40 korona, 100 mm. 78 kg. 25.20 korona, 300 mm. 78 kg. 25.30 korona, 400 mm. 77 kg. 25.25 korona, 600 mm. 77 kg. 24.00 korona, felső, üszkös, 200 mm. 75.5 kg. 23.80 korona, felső, üszkös.

Pestvidéki: 100 mm. 81 kg. 25.85 korona, 300 mm. 80 kg. 25.80 korona, 200 mm. 79 kg. 25.50 korona, 300 mm. 78 kg. 25.25 korona, 100 mm. 76 kg. 24.10 korona, üszkös.

Fejérmegyei: 600 mm. 79 kg. 25.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 25.20 korona, 450 mm. 77.5 kg. 25.10 korona, 300 mm. 77.5 kg. 25.15 korona, 1900 mm. 77 kg. 25.03 korona, 500 mm. 77 kg. 25.00 korona, 500

mm. 77 kg. 25.00 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.90 korona, 300 mm. 76 kg. 25.00 korona, 300 mm. 77 kg. 25.00 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78.5 kg. 24.90 korona, 200 mm. 77.5 kg. 24.90 korona, 300 mm. 78 kg. 24.95 korona, 200 mm. 79 kg. 24.95 korona, sárga, 300 mm. 77 kg. 24.70 korona.

Ros: 500 mm. 19.70 korona, 300 mm. 19.70 korona, 100 mm. 19.75 korona, 100 mm. 19.75 korona, 200 mm. 19.70 korona, 1300 mm. 19.80 korona, 100 mm. 19.60 korona, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 100 mm. 14.40 korona, készpénzfizetés mellett, dohos, 100 mm. 16.35 korona, 100 mm. 16.40 korona, 100 mm. 16.60 korona, 100 mm. 16.50 korona, 100 mm. 17.00 korona, 100 mm. 16.45 korona, 100 mm. 16.80 korona, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Árpa: 100 mm. 15.80 korona, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra ma elkel:

Délközze.

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1909. áprilisra 11.46, 11.45, 11.53.
Buza 1909. októberre 10.92, 10.99, 10.95.
Ros 1909. áprilisra 10.29, 10.34, 10.31, 10.37.
Zab 1909. áprilisra 8.53, 8.57.
Tengeri 1909. májusra 7.49, 7.50, 7.48.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.50-12.51
1909. októberi buza	10.93-10.94
1909. áprilisi rozs	10.33-10.34
1909. áprilisi zab	8.52-8.53
1909. májusi tengeri	7.45-7.46

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 3-ától november 4-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	27320	2499
Ros	2651	101
Árpa	671	—
Zab	9973	—
Tengeri	353	—
Liszt	665	21910
Korpa	—	3209

Értéktözsde.

Az értéktözsde lángha volt a megnyitás s mivel sem a külföldi tőzsdéről nem jött semmi ösztönzés, sem pedig a külpolitikában nem állott be semmi változás, az árfolyamok a csekély forgalom dacára közel másfél koronával csökkentek. A vezetőértékek közül a déli tőzsdén az Osztrák hitel 1.50 K-val, a Leszámitolóbank 2.50 K-val, a Rimamurányi 1.50 K-val, az Államvasuti részvények 2.50 K-val visszaestek s csak a déli tőzsde végén bekövetkezett bécsi vásárlások hoztak némi javulást az árfolyamokra. Üzlet egyedül a Közuti részvényekben volt élénk, melyek ma 566.50 K-val voltak forgalomban. A vasértékek is visszaeső irányzatot követnek s az Alpesi részvény a bécsi tőzsdén több koronával esett. A helyi piacra ma élénkebb volt a forgalom, közt volt a Salgótarjáni, a Városi vasút, a Franklin társulati, az Egyesült fővárosi és az Országos központi takarékpénztár részvényeiben, továbbá kereslet volt az Első magyar iparbank, a Kereskedelmi részvénytársaság, az Első magyar és a Pannónia biztosító részvényekben, melyek ma néhány koronával javultak. A járadékpiacra ma ismét lánghabb; a koronajáradék visszaesett 91.90 koronás árfolyamra. A valutapiacra általában gyengébb. Előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 631.30-630.—, Magyar hitelrészvény 737.—-736.25.

Előfordult kötések:

Osztrák hitelrészvény 631.30-630.—, Magyar hitelrészvény 737.—-736.25. Osztrák-magyar államvasút 684.25.—, Rimamurányi vasút 534.—-533.—, Magyar leszámitoló bank 476.50-475.50. Jelzálogbank 424.—, Közuti vaspálya 566.56-564.25. Salgótarjáni köszvényár r.-t. 586.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt, tartott.
Kötetett: Osztrák hitelrészvény 629.75-630.75. Magyar hitelrészvény 736.—-736.50. Osztrák-magyar államvasút 686.50.—, Déli vasút —, Rimamurányi vasút 533.—-533.50. Magyar leszámitoló bank 475.—-475.75. Közuti vaspálya 564.—-565.50. Magyar koronajáradék 92.—-91.90. Hazai bank 283.—. Városi villamos vasút 262.—-262.75. Egyesült fővárosi takarékpénztár 2156.—. Országos közp. takarékpénztár 1600.—. Salgótarjáni köszvényár r.-t. 585.—-586.—. Franklin r.-t. 510.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrákhitel részvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8.—-10.— K, 1908. november hó végére 22-24 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde csendes irányzattal folyt le. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 631.25. Magyar hitelrészvény 737.—. Jelzálog 424.—. Leszámitoló bank 475.50. Rimamurányi 534.—. Államvasút 684.50. Közuti vasút 565.—. Városi 262.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, november 5. (Saját tudósítónktól.) Daczára az irányadó piacokról érkezett kedvező jelentéseknek, a jegyzések körülbelül változatlanok maradtak. Árszilárdulás nem állott be, mert a fogyasztás teljesen hiányzik és ezért az üzleti forgalom szinte megakadt. Az irányzat általában nyugodt és az árak ugy kenyérmagvakban, mint takarmánymagvakban változatlanok, sőt árpában egy kevéssé olcsóbbak is.

Jegyzetelt buza: uj tiszavidéki 12.85-13.30 korona, marosi és bánati 12.65-13.05 kor., magyaróvári 12.25-12.65, felsővidéki 12.20-12.65 korona, déli vasúti 12.25-12.65 korona.

Ros: 10.05-10.30 korona, pestvidéki 10.20-10.35 korona, déli vasúti 10.10-10.30 korona, különféle magyar 10.10-10.30 kor., osztrák 10.15-10.35 korona.

Árpa: 9.20-10.60 kor., bécsi 9.—-9.70 kor., tótfelvidéki 7.90-10.—, középduinai 8.30-9.—, déli vasúti 8.40-9.65 kor., felsőmagyarországi 7.60-9.40 kor., tiszavidéki 7.60-8.50, takarmányárpa 7.70-7.75 korona.

Magyar tengeri: régi 9.25-9.50, uj 7.50-8.50 korona, cinquantin 10.25-10.70, uj 9.—-9.30 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.40-9.05 kor., közepes —, kor., elsőrendű —, kor., válogatott —, korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —, korona.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, november 5. A mai előtőzsdén az általános kedvetlenség különösen a vasértékek hanyatlása folytán még jobban előtérbe lépett. Helyi eladások, amelyet részben kényszereladásokkal hoztak össze, csaknem az összes értékeknel újabb gyengüléseket vontak maguk után, Alpesi bányarészvény négy koronával csökkent. A déli tőzsde kezdetén folytatódott az árnyatlás, mely ismét különösen az Alpesi bányarészvényeket érintette a legerősebben. Később az árfolyamok mérsékeltén javultak, mert a francia miniszterelnök Szerbiára vonatkozó kijelentései némi visszavásárlásokra adtak okot és Berlinből is aránylag szilárd magatartást jelentettek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 629.75. Magyar hitel. 735.—, Länderbank 431.50, Államvasút 683.50.—, Elbavölgyi vasút —, Déli vasút 120.15.—, Alpisi bányafársulat 641.75. Rimamurányi 533.25. Májusi járadék 96.20, Magyar koronajár. 92.—, Orosz érték —, Török sorsjegy 178.50, Német márka 117.30.

1 órakor jegyoztek:

Osztrák hitel 629.—, Magyar hitel 735.—, Länderbank 431.50, Unio-bank 537.—, Államvasút 683.75, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasút 120.25, Gözhajó —, Alpisi bányarészvény 640.50, Májusi járadék 96.20, Magyar koronajáradék 92.—, Török sorsjegy 178.50, Német márka 117.30, Elbavölgyi vasút —, Rimamurányi 533.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, november 5. (Osztrák értékek zárata) 4-2 százalékos papír-járadék 96.05, 4 százalékos

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 26-27, 75-26, Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

bsztrák aran
151.40, Osztr
bankrészvény
Osztrák-mag
Dunagözhajó
Cs. k. aran
Lloyd 418.50
koronajáradék
trák hitelr
537.—, Osz
gyar államv
Alpisi részv
doni váltóár
jegy 178.40.

Bécs, no
4 százalékos
kolcs. sorsje
735.—, Magy
Rimamurányi
Adria hajózá
ronajáradék
kötv. 92.40
Kassa-Oderb
zálogbank

Kü
Berlin, m
kül a tegnapi
tára, az árfo
kapcsolatban
vább súlyos
politikai ked
mult. Különö
3%-os néme
tartottak vol
tak, általáno
lentállóképes
vényei 1/2 %
szintén szen
alatt, de csa
állítólag lon
nyek keres
részvények
mán az árfo
további, min
voltak kitév
értékei szint
magánleszám

Zárlat
dék —, —,
osztrák hit
orosz bankje
rszon 15.50,
ruszt —,
járadék 92.2
4 százalé
Magyar ke
államvasut
járadék —
Gelsenkirch
Frankfu
papírjáradék
járadék 97
92.70, Osztr
magyar ál
—, Bus
204.30, Bécs
—, 3 sz
százalékos
dék 96.25,
magyar ban
Elbavölgyi
váltóár 814
bányarészv
Hambur
ezüstjáradék
22.30, 4 sz
hitelrészvén
146.75, Ola
aranyjáradék
London,
Páris,
járadék 95
aranyjáradék
vény 1800
dék 103.60
5 százaléko
kos 1890.
Kons. amo
Amort. ron
Orosz jára
utalvány i
—, 4 sz
lékos un
167.75, Tör
hitelintézet
gyar jelzál
Banque C

bsztrák arany járadék 114.75, 1860-as sorsjegy 151.40, Osztrák hitelsorsjegy 465.—, Angol osztrák bankrészvény 291.—, Bécsi Bankverein 512.50, Osztrák-magyar bank 1742.— Déli vasut 120.— Dunagőzhajózási társ. 962.— Dohány rész. — Cs. k. arany (vert) 11.33 Német bankv. 117.13 Osztr. Lloyd 418.50 4.2 sz. ezüst. jár 96.85—89.50, Osztr. koronajáradék 96.10, 1864-es sorsjegy 262.50, Osztrák hitelintézeti részvény 630.—, Union-Bank 537.—, Osztrák Länderbank 431.—, Osztrák-magyar államvasut 684.—, Elbevölgyi vasut 445.50, Alpesi részvény 641.30, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.70, Lipótkohó 433.—, Töröksorsjegy 178.40. Javult.

Bécs, november 5. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-íradék 109.90, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.50, Magyar hitelbank részvény 735.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 532.40, Magyar cukoripar 18.55, Adria hajózási részvénytársaság 393.50, Magyar koronajáradék 91.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.40, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 423.50. Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, november 5. (Értéktözsde.) Tekintet nélkül a tegnapi newyorki tözsde igen szilárd irányzatára, az árfolyamok színvonalára a mai üzlet kezdetén kapcsolatban a nyugati tözsdék bágyadságával, tovább súlyd. A kazablankai ügy következtében a politikai kedvetlenség ma még inkább előtérbe nyomult. Különösen járadékok szenvedtek, elsősorban a 3%-os német birodalmi kölcson. Oroszok ellenben tartottak voltak. Bányarészvények egyenetlenek voltak, általánosságban azonban aránylag nagyobb elmentállóképességet fejtettek ki. Helyi bankok részvényei 1/2%-ig terjedőleg estek. Amerikai vasutak szintén szenvedtek az uralkodó kedvetlen hangulat alatt, de csakis Kanada Pacific-részvények estek, állítólag londoni eladásokra. Pennsylvania-részvények keresettek voltak. Gőzhajós és villamossági részvények el voltak hanyagolva. Az üzlet folyamán az árfolyamok igen renyhe forgalom mellett további, mindenesetre csak jelentéktelen eséseknek voltak kitéve. Zárlat engedő. A készpénzpiac ipari értékei szintén gyöngyűlésre hajlottak. Napipénz 2 1/2%, magánleszámítolási kamatláb 2 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.70, osztrák hitelrészvény 198.50, Déli vasut 22.20, orosz bankjegyek 214.90, 4 százalékos új orosz kölcson 15.50, Disconto Commandit 176.20, Dinamitruszt —, Harpeni 191.90, Unifikált török járadék 92.25, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.60, Magyar koronajáradék 92.50, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 224.—, Gelsenkircheni 186.30, Laurakohó 191.70. Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) november 5. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.70, Osztrák hitelintézeti részvény 198.30, Osztrák-magyar államvasut 146.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankverein 139.20, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcson 76.30, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.20, Osztrák koronajáradék 96.25, Magyar koronajáradék 96.25, Osztrák-magyar bank 125.70, Déli vasut részvény 22.30, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 814.16, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —. Engedő.

Hamburg, (Zárlat) november 5. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 154.—, Déli vasut 22.30, 4 százalékos aranyjáradék 97.70, Osztrák hitelrészvény 198.80, Osztrák-magyar államvasut 146.75, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.—. Nyugodt.

London, november 5. Angol consol —.—

Páris, nov. 5. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.30, Osztr. aranyjáradék 97.50 Magyar aranyjáradék 93.55, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.—, 3 százalékos Olasz járadék 103.60, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói járadék 514.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.70, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 521.—, 4 sz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.—, 4 százalékos unifikált török jár. 89.67, Török sorsjegy 167.75, Török dohányrészvény 397.—, Osztrák földhitelintézet 1123.—, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar jelzálogbank 453.—, Banque de Paris 1475, Banque Ottomane 697.—, Osztr. magyar állam-

vasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 660, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 560.—, Rio Tinto 17.55, Sucrerie d'Egypte —, Tula 268.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 163, Chartered 21.50, De Beers 332.—, East Rand 105.—, Jagersfontein 110.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 57.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.20, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.81, Váltó Belgiumra (rövid) 13/32, Olasz aranyváltó (rövid) 2/16, Váltó Svájcra (röv.) 1/32, Csek Londonra 251.05, Magánkamatláb 2 1/2. Gyenge.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, november 5-én. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés“ részére.) Felhajtott: 2915 darab vágómarha és pedig 2023 darab magyar és tarka ökör, 449 darab magyar és tarka tehén, 95 darab bosnyák ökör, 10 darab bosnyák tehén, 162 darab magyar és tarka bika, 5 darab bosnyák bika, 147 darab magyar bivaly és 24 növendékmarha, — darab bosnyák bivaly.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68.— 76.— koronáig, kivételesen 86.— koronáig, középminőségű 56.—66.— koronáig, silány minőségű 46.—54.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 74—86 koronáig, kivételesen — K. középminőségű 62—72 koronáig, silány 48.—60.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 56.—62.— kor.-ig, középminőségű — kor.-ig, silány 46.—54.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 40.—62.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarkatehén legjobb minőségű 42.—68.— koronáig, kivételesen 74.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 54.—68.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 40.—52.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 32.—42.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 24.—40.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű 50.—56.— koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 44.—48.— koronáig. Növendékmarha 40.—56.— koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

Budapesti szurómarhavásár

Budapest, november 5. Felhajtott: 333 drb élő borju (közte 31 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 84—92 fillér, kivételesen 94—fillér; középminőségű élő sorjúkért 72—82 fillér; leölt borjúkért — fillér; bilány és rugott borjúkért 32—60 fillér, növendékmarháért 38—fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat lanyha. Az árak 2—4 fillérrel kg.-kint csökkentek.

Bécsi szurómarhavásár.

St.-Marx, november 5-én. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra fölhoztak: 4731 darab borjút, 3842 darab fiatal sertést, 1596 levágott sertést, 722 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 255 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 76—100 fillér; elsőrendű 102—118 fillér; legeleje 120—132 fillér; élő borju — fillér; legelsőrendű — fillér; élő hussértés 80—108 fillér; élő hizott sertés 90—104 fillér; levágott nehéz sertés 118—132 fillér; levágott hizott sertés 110—120 fillér; könnyű sertés 128—132 fillér; elsőrendű süldő 112—132 fillér; levágott juh 56—90 fillér; bárány 16—36 korona páronként.

Heti lóvásár.

Budapest, november 5-én. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 179 darab I., 435 darab II. oszt. lovat. Összesen 614 darabot. Elkelt 350 darab ló. A székesfőváros 36 darab vágólovat vásárolt 20—111 korona között váltakozó árban.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, november 5-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig ferjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 116—

118 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 118—119 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 119—121 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) 122—124 fillérig. Könnyű (páronként 240 kgr.) 122—124 fillérig.

Sertésüzlet 1908. évi november 3. napján volt készlet 29169 drb., 1908. november hó 4-én felhajtott — darab, 1908. november 4-én elszállított 242 darab, 1908 november 5. napjára maradt készletben 28927 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertésüzletvásár.

Budapest, nov. 5. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 330 darab sertés, 95 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1027 darab sertés, 190 darab süldő, — darab malacz, összesen 1366 darab sertés, 285 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1275 darab sertés, 237 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 91 drb sertés, 48 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 96—100 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 94—96 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 100—102—fillérig, ételsúlylevonással 114—124 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 114—116 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 118—126 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű 140—300 kgr.-ig. — fillérig, ételsúlylevonással — fillér. Belföldi süldő 94—112 fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio

As Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelmeztetni.

segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt tápereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (Inn, Dunas, Horva Vág, Kába, Dráva, Hara Száva, Szamos, Kraszná, Latorozna, Iahores, Ung) and weight (méter, m. r. f.), listing various types of fish and their prices.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

SZÍNHÁZAK

Pénteken 1908. november 6-án.

Remzeti Színház

MACBETH.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irtá Shakespeare. Fordította Szász Károly.

M. Kir. Operaház

BAJAZZOK

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo R. Fordította Radó Antal.

Vigszínház

A pénz.

Színmű 3 felvonásban Irtá Garry Andor.

Uránia-színház

Bűn és bűnhődés

Várszínház

Zárva

Magyar Színház

A szerencse fia

Komédia 4 felvonásban. Irtá: Drégely Gábor.

Királyszínház

VAN, DE NINCS.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Ferencz Zsófia szerzőtte Jacobi Viktor.

Apolló - Projektográf

TELEFON 68-39.

Ujpesti bankrablás.

Az Apolló eredeti felvétele. F. hó 4-én szerdán először kerül bemutatásra.

Norvég halászat.

Czigány szerelem. Két öreg iskolatárs. Varázskeringő-mánia. KEZDETE: 5 órákor vasár- és ünnepnap 3 órákor.

BUDAPESTI CABARET BONBONNIERE

VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/4 órákor

HANS STRICK és MIKA MIKUN

a müncheni „Elf Scharfrichter“ cabaré legjai. (Német és francia chansonek. — Zenei gyorsraállítás.) Azonkívül a teljes fényes új novemberi műsor. Turohányi Olga, Nyáray Antal, Dr. Szalay, Virágh stb. — 3 bohózat.

Jegyek az összes jegyelárusító helyeken. Bővebbet a plakátok

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 10-22

UJ MŰSOR:

The BAGGESENS nevétől orkán jelenetében CHESTER DIECK a csoda biciklissal Elise Wulff és Waldoff excentrikus akrobaták LES THERESAS dancze akrobata

Hetényi-Heidelberg Albert operettje A csoda szanatórium.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SANDOR Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órákor 9 1/4 órákor: MA Ujdonság!

A detektívkirály

Bohózat, irta: X. Y. Z. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órákor.

FREIE LIEBE

Érkezőkép, irta: Satyr. Rendező: Werner Ödön. Továbbá: Türk Berta, Nanon, Gerő József és Zöldi Márton új szülő-számaikkal. Trebitsch Sándor mint háromór.

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 54-23. Fákóczy-ut 63. Telefon 54-23.

Kezdete 1/2 9 órákor. Ma és mindennap: eredeti ujdonságok

A DAKTILOSKOPIA

bohózat, irta: Luofán Meztelen tények fővárosi életképek, irta: Tisztességes lakók Glinger és Taussig.

Butor

készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitelű a legfinomabb. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

UJ IDŐK

Szépirodalmi, művészi, társadalmi képes hetilap. Szerkeszti: HERŐZEG FERENCZ.

Előzetési ára negyedévre 4 korona. — Az új évfolyam október 1-én kezdődik. Mutatvány kérésre ingyen. Kiadóhivatal Epesten VI., Andrássy-ut 10. szám

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-n. 17.

Ma és minden este: IFJABB SYLVESTER SCHAEFFER

Az artisták királyának fellépte. Sevilla rózsája REGEL II. kiállításos spanyol balletje.

NOVEMBERI MŰSOR.

Jegyelővétel 10-1 és 8-6 óráig a nappali pénztárnál. PÉNZTÁRI TELEFON: 93-39. A télikerben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK szingányzenekara hangversenyez.

A PARADICSOM KABARET

ÜLLŐI-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-84.

Igazgató Widtsch Rezső József. Karmester Nádor Mihály. Kévsz Zonka. Kondor Ernő, Nogrády Gigi, Csabai Zsófi, Lugosi Jevő, Ellen Wilford, Nagy Tilla, Dalnoky Lára, Bálint Béla, Tarján Vilmos, Báttaszék Lajos konferenciár.

RABLOK A BANKBAN

Aktuális tréfa, előadja az egész sz. emélyzet.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYŰRŰK. NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK. A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERÉSZ-és MŰORÁS-üzletében szerezhetők be. BUDAPEST, Erzsébet-körút 29. VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.

HETI MUSOR.

Table with 8 columns: November, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigszínház, Király Színház, Magyar Színház, Uránia, Várszínház. Rows for Szombat and Vasárnap.

Telefon 11 06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztulofogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. = Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

STANDARD

életbiztosító társaság Edingburgban, Angolhon

Alapított 1825.

Magyarországi fiók

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota)

Évi bevétel --- 36,638,000 korona

Kiutalt nyeresémrészek --- 170,000,000 "

Vagyon --- 290,900,000 "

Halálesetek folytán kifizetve --- 628,474,000 "

A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. ● Alacsony díjak. ● Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál ● Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. ● Megtámadhatatlanság. ● Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában legújabbban megjelent:

Alexander Bernát

Művészet

A művészet értékéről

A művészeti nevelésről

Díszes kiállításban, merített papíron ára 4 korona

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Telt kebel. - Telt kebel két hónap alatta Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az egyedül-
lék által, me-
lyek a méhlet fej-
lesztik, szilárdít-
ják, helyreállít-
ják a női melle-
nek gráció-
sát, teltségét,
kölcsönöz-
sét, anditit,
hogy az
egészségnek
ártalmának.
Ga. anti-
arsenik-
mentes

Orvosi kiválósgoktó-
jánlva. Abszolút diéta-
mentes. Egy doboz használati utasítással.
árta 4-45 korona elősöt-
koldése vagy 6-75 korona
vétel mellett.

J. RATIE gyógyszerész PARIS.
Raktárak: Bécs, R. Pserhofer
gyógyszerész, Singer-strasse 15
Budapest, Török József gyegy-
szertár Király-utca 12.

ELEKTRO- MOTOROK

minden nagyságban, ál-
landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Észt Ferenc-utca 13. sz.

FARAGÓ J.

műbutorraktár, kárpitos és
díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberende-
zéseket, valamint minden-
nemű kárpitos- és díszítő-
munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kiví-
telű butorokból, francia
és angol szövetekből,
Költségvetés díjmentes.

Mindenki keresse a nevét!

Rendelje meg a NEVE mellett álló SZERENCSESZÁMOT!

A véletlen nagy szerepet játszik az életben és éppen a szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik, hogy az önt érdeklő név mellett álló számban eltalálta azt a sorsjegyet, melyre nagy nyeresemény jut.

Adél 2743	Elek 18662	Jakab 120196	Ottó 1 0665
Agnes 2750	Elemér 44390	Juliska 6265	Ódón 109304
Adóf 28078	Emil 106930	Janos 109781	Paula 108690
Agoston 34361	Endre 66014	Jenő 22521	Pál 94119
Anna 12527	Ernő 111377	József 92747	Péter 83114
Aladár 23018	Ferencz 4096	Kálmán 111574	Piroska 100923
Albert 40798	Frigyes 93401	Kára 120685	Regina 101432
Alfréd 52588	Gizella 81117	Károly 111566	Róbert 83958
Aranka 63758	Gábor 22017	Klotild 8569	Rudolf 109982
Ákos 2900	Gáspár 34476	Kornél 35336	Rozália 6420
Ambrus 91376	Gergely 64488	Kristóf 83394	Salamon 35124
András 18871	Géza 107336	Lajos 64180	Sari 65875
Antal 88388	Gusztáv 4678	László 106931	Samu 83200
Árpád 88885	Gyula 65847	Leó 120660	Sarolta 94164
Berta 4029	György 38978	Lenke 85137	Sandor 108345
Blanka 17349	Hermína 80964	Lipót 6401	Szeréna 120192
Borbála 91412	Henrik 56452	Lőrincz 24356	Simon 108679
Boriska 121878	Hermann 22024	Lujza 35620	Tamás 94165
Bella 101954	Hugó 111575	Márton 35346	Teréz 68192
Bálint 20998	Ilona 121420	Mátyás 93995	Tibor 83295
Béla 52997	Irma 106907	Mihály 106115	Tibamér 67451
Balázs 109747	Ignác 83824	Mikós 110701	Tivadar 94183
Dániel 4080	Izabella 4729	Margit 120678	Valéria 108685
Dénes 36608	Iren 53080	Miksa 6409	Viktória 120198
Dezso 121798	Imre 84125	Mária 36461	Vilmos 85140
Emma 85074	István 105722	Mér 91435	Vilma 9563
Ernesztin 17780	Iván 92163	Matild 83046	Vincze 108557
Eva 91421	Janka 22041	Nándor 65801	Zsófia 95377
Ede 4056	Johanna 93408	Olga 94119	Zoltán 83620
Erzsébet 109901	Jolán 107342	Oszkár 36812	Zsigmond 8569

Fenti számokat sziveskedjék azonnal megrendelni, miután ezek könnyen elkelnek.

Egész sorsj. 12 K, fél sorsj. 6 K, negyed sorsj. 3 K, nyolcad l K 50.

Török A. és Tsa

bankház R.-T. Budapest. Legnagyobb osztálysorsjegy-tulaj
Központ: IV., Szervita-tér 3/n. TÖRÖK PALOTA.
Fiókok: Teréz-körút 46. Váci-körút 4.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főttalálója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöztetnek.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
nemű betegségben szenvednek.

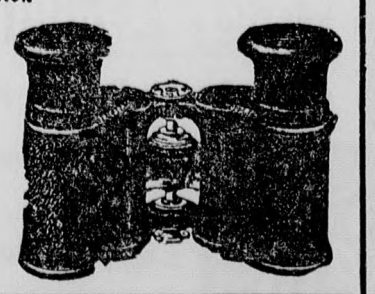
minti bugyos és hólyagbajok, bugyoscsökületek, vizeleti zavaro-
k, éjjeli magömlések, sebek és bajakoros bántalmak (syphi-
lis, az önterítés utóhátként fellépő idegbajok, korai férfi-
erő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérletyás,
méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigo-
ran tudományos és lelkismeretes gyógymódjánál.
fogya legjobb ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. sz. és kir. osztály főorvos országos hírné és a legrégibb, 82
éve leannáló rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyúti és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos bugyosóttörő segélyével.
Vidékiek levelekre kimorló választ és szakmerű tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknél külön váróterem.

**Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre**

kaphatók
Aufrecht és
Goldschmied
optikai áruházában
Budapest, VII. Rákóczi-út 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

Miért vesz minden szegény és gazdag
egyaránt

DIANA sósborszeszt

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt
mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik
mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is
kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

Urlovasok, zsoké, sportférflak

részére nélkülözhetlen szer, a **DIANA-sósborszesz.** Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak

azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA-sósborszeszt** visznek magukkal. Mert a **DIANA-sósborszesz** ilyeténképpen és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. Hajón utazókat megóvjaa a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások

kihéti testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyereit, utólérhetlen, kiváló izomerősítő szer nyerne a **DIANA-sósborszesz**-ben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Hivatalnokok, díjnekok

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálasabb szer nem találhatnak a **DIANA-sósborszesznél**, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatályosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápolószer

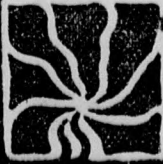
a legkiválóbb a **DIANA-sósborszesz**, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbüz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Egyedüli
készítő:

Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körút 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni

Használt „DIANA sósborszeszes“ üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Egy üveg DIANA-sósborszesz

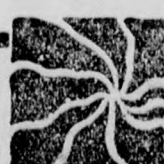
40 fillér

Egy nagy üveg DIANA-sósborszesz

1 korona

Egy legn. üveg DIANA-sósborszesz

2 korona

Fejfájásban

szenvedőE állítása szerint a **DIANA-sósborszesz** biztosan ható és a legolcsóbb házi szer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a
DIANA sósborszeszt.

minden házbán?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel,

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Aki egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

amely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA sósborszesznek
a fodrásztermekben

Mert köztudomásu lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál **DIANA-sósborszesznél** nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.
Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.
Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.
Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.
Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.
Köztudomásu, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb bőrbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadó bőrbajhoz anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Eppen ezért tanácsos a **DIANA-sósborszesz** befecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

! Legerősebb sósborszesz !

Az egész országban mindenütt kapható.

Péntek,

vagyon
ezáltal

62.500
játék-t

a közö

pillanat
kedves

J

a XX
osztá
nyere
125.0
hónap

Legna

1,00

(E

1 ju

1 n

1

2

2

2

2

1

3

3

6

9

13

44

61

92

475

961

1635

165

39675

5325

5325

8765

62.500

KISS szerencsésje NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szert tenni csakis szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal *állandóan reménye van gyorsan meggazdagodni.*

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 125.000 sorsjegy közül 62.500 okvetlen nyer, tehát *biztosan minden második sorsjegy. A nyereség-ésélyek pdratlanok, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.*

Ugy a kibocsátásnál, mint a huzásoknál a m. kir. kormány gyakorolja a feügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség *teljes bizalommal van az osztálysorsjegyek iránt.*

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinak életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját neve, vagy más önnök kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérrelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsésje NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvény-társaság, a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Központ:

Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Fióküzletek:

Erzsébet-körút 22. és Rákóczi-ut 55. sz. alatt.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók!

Adolf	46949	Constantin	8903	Ferdinand	95021	Izidor	29464	Manó	22159	Róland	60548
Adolf	108037	Clementina	88189	Ferenc	93349	Izab	8250	Marcos	20735	Rozália	54748
Adorján	50559	Clarissa	102821	Flóra	8306	Jakab	63912	Margit	19122	Rozsika	90744
Adrien	105994	Cézár	56825	Flórián	11938	Janka	81950	Mária	94941	Rudolf	57317
Agnes	8282	Coelia	119189	Flóris	93418	János	8178	Mariška	91079	Sámson	79319
Agost	4409	Carolina	54783	Fodor	17025	Jónó	73202	Márk	94988	Sámson	93888
Akos	2831	Camilla	45198	Franciska	92311	Jóán	23114	Márkus	94329	Sámmul	26858
Aladár	39451	Hilke	92330	Frida	92484	Jónás	12728	Márton	79831	Sándor	10484
Alajos	79318	Boriska	29195	Frigyes	41586	Józsa	103035	Máté	91927	Sarolta	94902
Albert	119143	Dániel	94249	Fülöp	16888	József	54797	Matvin	5211	Soboszló	2825
Altonz	57221	Dávid	39734	Gábor	90718	Judit	8314	Matild	2476	Simon	8313
Amália	4412	Demeter	94938	Gabriel	119146	Júlia	69913	Matyás	4221	Stefánia	20064
Ambrus	1894	Demján	48184	Gáspár	39453	Juliska	90381	Melinda	94981	Szabolcs	13247
Andor	107470	Dénes	18849	Gedeon	8472	Kalmán	13271	Menyhért	29557	Szeréna	78286
András	92322	Dzsessz	93983	Gergely	64281	Kamill	76999	Mici	4955	Sziddónia	5312
Anna	69012	Douokos	3191	Geritud	96333	Karoll	56939	Minály	77344	Szilárd	60159
Antónia	93073	Dóra	108074	Géza	21508	Károly	14743	Miklós	32497	Tamás	20194
Antónia	106184	Dorottya	6147	Gida	54411	Kazmer	96890	Miksa	67925	Taszió	26888
Alfréd	39355	Döme	90731	Gizella	22489	Katalin	119144	Mitán	58939	Teofil	7481
Alib	90820	Dömötör	56804	Gottfrid	8188	Kölemen	39858	Mór	3241	Tedó	29432
Aranka	13040	Eberhard	96838	Guido	233	Klára	94912	Náci	51185	Tedó	24793
Armin	91522	Edith	5224	Jusztlav	79832	Klotild	41592	Nándor	8311	Terká	73228
Arnold	29371	Ede	98874	Gyárfás	107455	Konrad	78378	Natalia	73382	Thamér	7476
Aron	48171	Eduard	5225	György	14739	Kornélia	4406	Náthán	90787	Tibor	4425
Arpád	90803	Elo	102283	Győző	42403	Kornél	119437	Nelli	92593	Titusz	8148
Arthur	106185	Elemér	2335	Gréta	90847	Krisztó	13952	Nosztli	57203	Tivadar	29485
Attila	68822	Eleonóra	94215	Gyuri	107651	Krisztina	91886	Notti	82143	Tibor	93888
Augusta	102285	Élías	4411	Hedvíg	107652	Lajos	41580	Nina	103972	Tódor	94976
Auréli	78309	Élla	102280	Henrika	54784	László	22217	Olga	90390	Ulrik	4951
Auréli	51197	Élvira	17047	Henrik	40355	László	50339	Olivér	74141	Urbán	10201
Balázs	90849	Éva	102755	Hermanna	58112	László	75105	Orbán	5218	Valentín	67902
Bálint	29382	Emmanuel	39480	Hermóna	107475	Lenke	90489	Oszkár	56354	Valéria	21356
Beatrix	56830	Emil	4099	Habart	99398	Leó	94230	Ottó	107689	Vencel	58128
Béla	54724	Emília	91913	Hugo	45556	Léa	102300	Ottó	94237	Vendel	93683
Béni	119171	Emma	99787	Ibolyka	90404	Léontina	18903	Ódón	20532	Véróna	41592
Barnabás	39375	Endre	109303	Ida	88155	Leonora	94218	Pál	29454	Vidor	41592
Benedit	94959	Erna	67692	Ignác	29572	Lilla	8352	Paula	5322	Viktor	103141
Benjamin	92478	Ernesztin	6475	Illa	91938	Lina	90793	Pó er	91531	Viktória	22250
Bertó	19758	Ernő	39729	Ilés	33849	Livia	6465	Piroska	18579	Vilma	93686
Beinát	54423	Ervin	79804	Ilma	1828	Lóránt	108111	Pista	98347	Vilmos	106353
Berta	4957	Erzsébet	108037	Ilona	100359	Lipót	99346	Pongrác	119602	Vinca	14742
Berlalan	41582	Etel	37800	Imre	98793	Lőrinc	102242	Ráchel	79303	Walter	54474
Blanka	91508	Eugénia	8304	Iren	94994	Lucia	8371	Rafael	94989	Wladimir	108076
Bódog	5216	Eva	40855	Irma	108028	Lud mill	45146	Reinzt	63810	Zoltán	54490
Boldizsár	92495	Édélián	96079	István	94914	Lukács	56827	René	93854	Zsolt	90664
Borbála	21645	Fanni	29498	Iván	8351	Ludvig	87453	Rozsó	107497	Zsigmond	39654
Crisztin	105998	Felicia	8142	Ivor	7983	Lujza	105941	Richard	119431	Zsófia	93400
Cornélia	8180	Felix	14738	izabella	102002	Magda	45738	Róbert	108038	Zsuzsanna	10665

A szives megrendeléseket pos aferdull-val kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk

Az I. oszt. sorsjegyek

Árai:

Nyolcad	150	korona
Negyed	3	"
Fél	6	"
Egész	12	"

Huzás:

november 19. és 21-én

Tessék kívágni és oimánkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

Kiss Károly és Társa bank részv.-társ.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Sziveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték I. osztályára a ..... sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereségnyegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát (mellékelve bélyegeken küldöm, (A meg nem egyidejűleg postautalványon küldöm (felelő módot sziveskedjék utatvetelezni.)

Pontos cím: Név: .....
Lakhely utca, házszám: .....
Utolsó posta. (megye) .....

Jegyzék

a XXIII. magy. kir. szab. osztálysorsjáték 62.500 nyereségyéről, mely a 125.000 sorsjegy közül 6 hónap alatt kilesz sorsolva

Legnagyobb nyeresemény

1,000.000 kor.

(EGY MILLIÓ KORONA)

		Korona
1 jutalomdíj	...	600000
1 nyeresemény	..	400000
1 "	....	200000
2 "	100000	200000
2 "	90000	180000
2 "	80000	160000
2 "	70000	140000
2 "	60000	120000
1 "	50000	50000
3 "	40000	120000
3 "	30000	90000
6 "	25000	150000
9 "	20000	180000
13 "	15000	195000
44 "	10000	440000
61 "	5000	305000
92 "	3000	66000
475 "	2000	950000
961 "	1000	961000
1635 "	500	817500
165 "	300	49500
39675 "	200	7935000
5325 "	170	905250
5325 "	130	692250
8765 "	100, 80, 40	550500

62.500 nyeresem és jutalomdíj K 16,457.000

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Gimnáziumi, polgári iskolai magánvizsgák elküldésére...

12 drb. Makart-fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Vist 1.50 a legszebb kivitelben...

Azonnali pénzelőleggel heraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut...

Rizike Salátagomba 5 kilós postahordó 8 koronáért Meleghy Aladár Kassán.

Fidelitas magánnyomozó irodát VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket...

Egyéves önkéntes lehet minden fiatal ember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgát leteszi...

Pótvizsgákra, Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgákra, reál, gimnáziumi különbözetre és érettségire...

Gépészet című állandó rovata van a honlapunkon... Műhelyünkben...

Parlamentí gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás...

Pénzszekrények és amerikai irodabutorkok használtak és újak...

Szaktanárok vezetés alatt előkészíténeket felelősséggel, legrovidebb idő alatt, legjobb sikerrel...

Gépészeket készítenek idényre nagyszámú gazdasági személyzetet, szakértelmet és jószándagát...

Meghülésből származó hurutos bajknál használjon Réthy-féle csukorkát...

Téli csemege fajsúlyos faagymentes csomagolással postakosaraként 2,40, 25 kilónként 10 kor. téli nemes fajsúlyú...

Mézédes téli fajsúlyú faagymentesek mézsásként 32 K. téli különleges fajsúlyú csakis válogatott zamatos peldényeket...

Házilag főzött csukorédes kajsi baracklekvárnak és különleges birsalmajának kilóját 2 korért...

Ananász barack lekvárnak és kiváló finom birsalmajának kilóját 2 korért...

Butor részlete is melyen lezárt állapotban kapható a Butor-Udvarban Budapest, VI., Eötvös-u. 17.

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra...

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok Rézagy 45.- frt Vasagy matracoztal 8.50 Gyermekegy 11.50 Sodronyagy-betét 3.50

WEISZ LIPOT Király-utca 69. szám TELEFON 57-02.

30 forint. Varrógépek egy új valódi családi Singer varrógép...

Soványásd. Az egyedüli eredménytől kisért háziasra dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora...

SZENZACIÓS KÖNYV! IRODALMI GEMEGET! Anemi kérdés és a társadalom. Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban...

Vilamos világítás saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen.

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég vállalkozás, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat...

Magán építőiparos-iskola előkészít építő, közműves és köfaragó vizsgához biztos sikerrel...

Jogtudomány és Allamtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma. Budapest, Nesselényi-utca 18 szám.

BUTOROK háló, ebédlő, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezésel...

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izebella-utcasarkán

Legszebb és legértékesebb KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerősét egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni...

Erzsébet királyi asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, írónak és műszeknek eredeti kéziratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királyné életétörténetét születésétől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismereteli legjelesebb írónk tollából...

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseményt legjelesebb írónk tollából érdekes elbeszélés alakjában adja elő...

Erzsébet Királyné Album kiadói hivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT! A KIRÁLYI CSALÁD ÉRTEKES AJÁNDÉKAI

THE ROYAL beszélőgépeket a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári árakon 30% árelszállítással

Modern urasági butorok alkalmi vétel és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések...

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő BUDAPEST, Sip utca 8. sz.

INGYEN DRAGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK